

TVEDESTRAND
KOMMUNE

Budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026

2023

Innholdsfortegnelse

1	Tvedestrand (1)	5
1.1	Innledning	5
1.2	Utgangspunkt og rammer for budsjettarbeidet	7
1.2.1	Gjeldende økonomiplan og vedtatt handlingsplan	7
1.2.2	Statsbudsjettet	7
1.2.3	Kort om kommunelovens regler knyttet til budsjett og økonomiplan	7
1.3	Hovedbilder	8
1.3.1	Utvikling i Tvedestrand	8
1.3.2	Hva skjer med handlingsrommet for kommunal sektor og for Tvedestrand?	8
1.3.3	Hvordan ser Tvedestrandsbildet ut i planperioden? - Sammendrag	9
1.4	Hovedstrategi	13
1.4.1	Målsetting og forutsetninger	13
1.4.2	Strategi	13
1.4.3	Satsingsområder og nedstyringer	13
1.4.4	Risikoelementer	16
1.4.5	Kommunesammenslåing?	18
1.4.6	Klima- og miljøutfordringene	18
1.4.7	Tilbakemelding på politiske bestillinger	18
1.5	Styringssystem og målekart	20
1.5.1	Målekart for kommunen	20
1.5.2	Handlingsregler og finansielle måltall	20
1.5.3	Organisering av arbeidet med økonomiplan og budsjett	21
1.6	Statsbudsjettet	23
1.6.1	Omtale av det økonomiske opplegget for kommunesektoren	23
1.7	Driftsbudsjettet	24
1.7.1	Hovedoversikt, bevilgningsoversikt drift	24
1.7.2	Hovedoversikt drift, netto fordeling til sektorer	29
1.7.3	Videreføring av dagens drift - konsekvensjustert budsjett	29
1.7.4	Driftstiltak sektorene	32
1.7.5	Samlede driftsinntekter og - utgifter	37
1.7.6	Årsverk	38
1.7.7	Likviditet	38
1.8	Investeringsbudsjettet	40
1.8.1	Samlet oversikt over investeringer med finansiering	40
1.8.2	Nærmere om de enkelte investeringsprosjektene	41

1.8.3	Utvikling av lånegjeld	57
2	Kommunedirektør, stab og IKT (200)	58
2.1	Driftsbudsjettet	58
2.1.1	Driftstiltak i sektorene	58
2.2	Sektorenes ansvarsområder	59
2.2.1	Nøkkeltall - økonomi og årsverk	60
2.2.2	Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene	60
2.2.3	Målekart	61
2.2.4	Fokusområder	61
3	Samfunn og infrastruktur (210)	63
3.1	Driftsbudsjettet	63
3.1.1	Driftstiltak i sektorene	63
3.2	Sektorenes ansvarsområder	66
3.2.1	Nøkkeltall - økonomi og årsverk	66
3.2.2	Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene	67
3.2.3	Målekart	69
3.2.4	Fokusområder	70
4	Læring og oppvekst (220)	71
4.1	Driftsbudsjettet	71
4.1.1	Driftstiltak i sektorene	71
4.2	Sektorenes ansvarsområder	71
4.2.1	Nøkkeltall - økonomi og årsverk	72
4.2.2	Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene	75
4.2.3	Målekart	76
4.2.4	Fokusområder	77
5	Velferd, psykisk helse og habilitering (230)	78
5.1	Driftsbudsjettet	78
5.1.1	Driftstiltak i sektorene	78
5.2	Sektorenes ansvarsområder	80
5.2.1	Nøkkeltall - økonomi og årsverk	80
5.2.2	Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene	82
5.2.3	Målekart	85
5.2.4	Fokusområder	85
6	Helse, familie og rehabilitering (240)	86
6.1	Driftsbudsjettet	86
6.1.1	Driftstiltak i sektorene	86

6.2	Sektorenes ansvarsområder	87
6.2.1	Nøkkeltall - økonomi og årsverk.....	87
6.2.2	Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene.....	89
6.2.3	Målekart.....	91
6.2.4	Fokusområder.....	92
7	Kirke og trossamfunn (270)	93
7.1	Driftsbudsjettet	93
7.1.1	Driftstiltak i sektorene.....	93
7.2	Sektorenes ansvarsområder	93
7.2.1	Nøkkeltall - økonomi	93
8	Tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik (280).....	95
8.1	Driftsbudsjettet.....	95
8.1.1	Driftstiltak i sektorene.....	95
8.2	Sektorenes ansvarsområder	96
8.2.1	Nøkkeltall - økonomi	96

Vedlegg:

1 Tvedestrand (1)

1.1 Innledning

Kommunedirektøren legger med dette frem forslag til økonomiplan 2023-2026 og budsjett 2023.

Handlingsplan 2023-2026 ble behandlet i egen sak i kommunestyrets møte 18.10.2022.

Handlingsplanen viser hovedmålsetting, hovedstrategi og hovedsatsingsområdene som kommune-styret har lagt til grunn for de neste fire årene.

Årsbudsjettet for 2023 er et bindende dokument hvor kommunestyret fastsetter bevilgningene for neste års drift og investeringer. Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale planer skal følges opp. Økonomiplanen er ikke bindende på samme måte som årsbudsjettet. Orientering om betalingssatser, oversikter m.m. følger som vedlegg i dokumentet.

Kommunedirektøren skal etter kommuneloven sørge for at politiske saker er forsvarlig utredet. Kommunedirektøren har likevel etter lovverket ikke plikt til å legge fram et forslag til budsjett og økonomiplan i balanse overfor de politiske organ. Kommunens delegasjonsreglement sier at saker som framlegges til behandling i folkevalgte organer, skal være utredet av kommunedirektøren. I kommunens økonomireglement sies det likevel at «Kommunedirektøren utarbeider et balansert forslag til økonomiplan og årsbudsjett til formannskapet». Deretter er det etter kommuneloven formannskapet som er gitt myndigheten til å avgjøre den endelige budsjettinnstillingen til kommunestyret. Formannskapet avgir sin innstilling 29.11.2022, denne legges ut til offentlig ettersyn før kommunestyret har sluttbehandling i møte 13.12.2022.

Utgangspunktet for kommunedirektørens budsjett- og økonomiplanarbeid er statsbudsjettet for 2023, gjeldende økonomiplan og vedtatt Handlingsplan 2023-2026. Handlingsplanen skisserer slutføring av de store investeringene i det såkalte «utviklingsalternativet» i 2023.

Usikkerhet er et vesentlig stikkord knyttet til kommende budsjett- og økonomiplan. Den internasjonale situasjonen gjør at vesentlige premisser for kommunens økonomi er i spill. Kommunens økonomi, i likhet med innbyggernes private økonomi, er nå mer usikker enn på lang tid. Dette ukjente landskapet gjør det ekstra vanskelig å «navigere» i.

Budsjettopplegget er stramt og krevende og innebærer kutt og omstillingstiltak. Dette er nødvendig for å kunne håndtere den usikkerheten vi står ovenfor og ha rom for å betjene en økende gjeldsbyrde knyttet til kommunens store investeringer. Mange av de skisserte tiltakene har sitt utgangspunkt i ikke-lovpålagte oppgaver/tjenester. Kommunedirektøren mener ikke nødvendigvis at alle tiltakene er gode i et lengre perspektiv, men tiltak må til for å sikre balanse.

En har også arbeidet for å få økt realisme i sektorenes rammer, og har dermed prioritert å få bedre samsvar med eksisterende drift (som nye ressurskrevende brukere) enn hva bildet er for inneværende år.

Risikoen knyttet til budsjettopplegget er høy. Kommunens stadig økende gjeldsgrad binder handlingsrom for lang tid framover, og fondsreservene er små og kan snart være brukt opp. Faren for underskudd i 2022 og i planperioden er påtakelig og da er også muligheten for igjen å komme på Robek-listen klart tilstede.

Kommunedirektøren tror ikke de foreslåtte kutt- og omstillingstiltakene er tilstrekkelige for

kunne møte framtidige utfordringer (f.eks. endret demografi) og sikre en framtidig økonomisk balanse. Det er derfor skissert oppstart av nye prosesser med sikte på å forbedre kommunens økonomiske stilling.

Det er viktig å fortsatt minne hverandre om at grunnfjellet i de kommunale tjenestene vil bli opprettholdt i årene som kommer.

Det er også på sin plass å påpeke det som har skjedd av positiv utvikling i Tvedestrand i den senere tid, og som legger grunnlag for konkurransekraft og framtidig vekst. I tillegg vil en evt. etablering av Morrows batterifabrikk i Arendal og Biozin-etableringen i Åmli om få år kunne gi gode ringvirkninger for næring og sysselsetting i Tvedestrand.

Kommunedirektøren vil med dette takke alle som har lagt ned en stor innsats for å komme i mål i en krevende budsjettprosess, ikke minst gjelder dette avdelingsledere, i særdeleshet kommunens ledergruppe og ikke minst kommunens økonomisjef.

Nåværende kommunedirektør har også som vane å påpeke tilslutt i alle budsjett-presentasjoner at vi lever i et av verdens beste land! Norge har bedre forutsetninger og ressurser for å håndtere utfordringer enn de fleste andre land, dette har vi sett knyttet til koronapandemien og den urolige internasjonale situasjonen som så langt har rammet vårt land i mindre grad enn andre land. Generelt har vi fortsatt levekår og velferdssystemer mesteparten av verden kan misunne oss. Dette setter våre utfordringer og bekymringer i et større perspektiv.

Tvedestrand 14.november 2022

Jarle Bjørn Hanken
Kommunedirektør

1.2 Utgangspunkt og rammer for budsjettarbeidet

1.2.1 Gjeldende økonomiplan og vedtatt handlingsplan

Et vesentlig utgangspunktet for kommunedirektørens budsjett- og økonomiplanarbeid er gjeldende økonomiplan, se K-sak 21/76 og vedtatt Handlingsplan for 2023-2026, se K-sak 22/71.

Økonomiplanen og handlingsplanen fullfører utbyggingene i det såkalte «Utviklingsalternativet» som siden 2015 har vært kommunens hovedstrategi for å nå kommunens hovedmålsettinger.

1.2.2 Statsbudsjettet

Statsbudsjettet gir vesentlige rammer for kommunens budsjettarbeid. Skattenivå, statlige rammeoverføringer, øremerkede tilskudd og andre rammevilkår for kommunesektoren avklares i statsbudsjettet. Et helt nytt element med store konsekvenser for mange kommuner er de foreslåtte endringer i den såkalte grunnrenten for havbruk, vind- og vannkraftproduksjon. Som mindretalls-regjering er Støre-regjeringen avhengig av forhandlinger i Stortinget videre utover høsten. En vil dermed ikke nødvendigvis ha full viten om de endelige statlige rammer når formannskapet og kommunestyret har sin behandling av budsjett og økonomiplan.

Nærmere informasjon om statsbudsjettet gis i kapittel 6.

1.2.3 Kort om kommunelovens regler knyttet til budsjett og økonomiplan

Det er kommunestyret som selv vedtar budsjett og økonomiplan før årsskiftet hvert år. Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunens planer skal følges opp. Økonomiplanen og budsjettet skal vise kommunestyrets prioriteringer og vise utviklingen i den kommunale økonomien inkl. gjeldsutviklingen. Både budsjett og økonomiplan skal deles i en driftsdel og en investeringsdel, settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige. Årsbudsjettet er bindende for kommunestyret og underliggende organer. Økonomiplanen er ikke bindende.

Kommuneloven sier også at kommunene skal forvalte sin økonomi slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. Dette markerer lovens ideal og kommunestyrenes ansvar for langsiktig forvaltning, men det gir ingen fasit på hva som er god langsiktig forvaltning. Det er med andre ord rom for politisk skjønn. Det vises ellers til kapittel 5.2 om handlingsregler.

1.3 Hovedbilder

1.3.1 Utvikling i Tvedestrand

I løpet av de siste årene har det skjedd mye positivt i Tvedestrand. Ny E18, «Genistreken», nye næringsarealer med en rekke etableringer, ny videregående skole og idrettspark, ny barnehage, til neste høst ny barneskole og mye ny infrastruktur er stikkord i denne sammenhengen. Det er grunn til å tro at alt dette er med på å legge grunnlag for konkurransekraft og framtidig vekst.

Uten kommunestyrets såkalte «utviklingsalternativ» med bl.a. innføring av eiendomsskatt, hadde det som har skjedd av kommunale satsinger ikke vært mulig å gjennomføre. Men, «utviklingsalternativet» har også sin tydelige pris i form av store langsiktige gjeldsforpliktelser, risikoeksponering og behov for enda mer kommunale innsparinger og omstillinger. Dette bildet trer nå tydelig fram. I tillegg har konsekvenser av det siste årets internasjonale utvikling også truffet Tvedestrand og summen av dette og andre lokale forhold har ført til det som kommunedirektøren har betegnet som mulig oppbygging av en såkalt «perfekt storm», dvs. sammenfall av flere uheldige omstendigheter som gjør at en situasjon forverres – med derav følgende negative konsekvenser.

1.3.2 Hva skjer med handlingsrommet for kommunal sektor og for Tvedestrand?

I henhold til KS vil rammene for kommuneøkonomien neste år gi tøffe vilkår for kommunenes muligheter til å gi innbyggerne et godt tjenestetilbud

Kommunedirektøren registrerer at høstens budsjett- og økonomiplanarbeid i mange kommuner synes å være vanskeligere og ikke minst mer preget av usikkerhet enn tidligere år.

Tvedestrand kommunes økonomi har i moderne tid aldri vært særlig romslig, men utfordringsbildene har blitt tiltakende krevende i de siste årene. Et vesentlig spørsmål er; hva er det som skjer, hvorfor blir det slik? Nedenfor er det, ikke uttømmende, satt opp noen sentrale forklaringer. Noen av disse gjelder for mange kommuner, noen mer spesifikt for Tvedestrand kommune:

- Den internasjonale situasjonen: Den internasjonale utviklingen, ikke minst med krig i Europa, har vi allerede sett har gitt konsekvenser for kommunene med økt flyktningmottak, kraftig prisvekst (ikke minst på energi) og økt rentenivå.
- Demografiendringer: Den generelle utviklingen i landet er færre barn, flere eldre og flere personer med nedsatt funksjonsevne. Dette er en utvikling som vi også ser tydelig i Tvedestrand. I et framtidsperspektiv må en legge til grunn at det blir flere eldre og at etterspørsel av omsorgstjenester vil kunne øke. Demografiendringene gir behov for omprioriteringer i kommunene.
- Vekst i frie inntekter (som spises opp): Kommunesektorens inntektsvekst «spises opp» av de forholdene som er nevnt i de to første kulepunktene, nå i den siste tiden ikke minst pga. prisvekst.
- Levekårsutfordringer: Tvedestrand har i lang tid, i likhet med flere andre kommuner på Agder, hatt betydelige levekårsutfordringer. Disse utfordringene har vist seg å vedvare over tid. Tydelige indikatorer for Tvedestrands del er f.eks. innbyggere på

sosialhjelp, barnefattigdom, uføregrad, arbeidsledighet, sysselsettingsgrad, lavt utdanningsnivå, psykiske lidelser. Våre levekårsproblemstillinger gir kommunen et høyere «utgiftsbilde» på flere områder enn i sammenlignbare kommuner rundt om i landet. Levekårsutfordringer har i mange år vært med å gi kommunen begrenset økonomisk handlingsrom, og det er ikke realistisk at dette bildet vil bli endret vesentlig med det første. Vi har de innbyggerne vi har, og med de utfordringene de har.

- Bosetting av mennesker med varig redusert og nedsatt funksjonsevne: Flere unge med redusert funksjonsevne ble bosatt fra nyåret i år. Dette har betydd et betydelig varig økonomisk løft.
- Ressurskrevende brukere: Kommunen har det siste året fått flere nye ressurskrevende brukere, noe som er både driftsmessig og økonomisk utfordrende. I tillegg har vi brukere som pt. krever ekstra ressurser men som ikke kommer inn under den statlige ordningen med tilskudd (denne ordningen gjelder ikke for personer over 67 år).
- Endring av rammevilkår: Endringer i satser for eiendomsskatt fra 2021 førte til ca. 6 millioner i årlig inntektstap for Tvedestrand. Evt. endring i grunnrenteskatten for kraftproduksjon (med tilbakevirkende kraft i 2022) vil føre til lavere utbyttensnivå for kommunale kraftselskapseiere i årene framover. Dette vil eierne av Agder Energi se fra 2024.
- Gjeldsutvikling/renteutvikling: Gjeldsnivået i norske kommuner vokser stadig. Også i Tvedestrand øker gjelden som kjent markert, og den vil fortsette å øke i 2023 før den gradvis går ned. Dette betyr vesentlig økte årlige utgifter til renter og avdrag for en periode. I tillegg har vi nå fått en betydelig raskere og større renteøkning enn hva gjeldende økonomiplan var basert på.
- Fortsatt uavklart koronakompensering: Kommunesektoren har enda ikke fått avklart hvordan den statlige koronakompensering blir, dette blir ikke endelig avklart i Stortinget før 20. desember. Blir det en lav kompensering vil dette i betydelig grad påvirke 2022-resultatene for mange av landets kommuner inkl. Tvedestrand (og trolig føre til utstrakt bruk av disposisjonsfond).

1.3.3 Hvordan ser Tvedestrandsbildet ut i planperioden?

- Sammendrag

Hva slags bilder er det da som avtegner seg i kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan? Hvordan ser det ut, hvilke investeringer og hvilke pluss/minus-tiltak foreslås?

Den administrative budsjett- og økonomiplanprosessen i Tvedestrand kommune har denne høsten (som vanlig) vært krevende. Den internasjonale situasjonen gjør at vesentlige premisser, som pris- og renteutvikling, er i spill. Kommunens økonomi, i likhet med innbyggernes private økonomi, er nå mer usikker enn på lang tid. Dette ukjente landskapet gjør det ekstra vanskelig å «navigere».

Opplegget for budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026 er dermed ikke særlig overraskende stramt, risikofyllt og med lite handlingsrom. Et rekordstort utbytte fra Agder Energi (generert i 2021, til utbetaling i 2023) og vekst i frie inntekter som er større enn

gjennomsnittet gir oss kjærkommen drahjelp (mest i 2023), men det løser ikke alle utfordringer. Uten disse forholdene hadde det blitt klart vanskeligere å «sy sammen» et budsjettopplegg.

I tillegg gir bosetting av flyktninger en situasjon hvor inntekter ofte kommer tidligere enn utgiftene. Eksempelvis gir bosetting av en flyktning sent på året like mye integreringstilskudd det aktuelle året som en bosetting som skjer tidlig på året. En får dermed gjerne et "overskudd" i en tidlig fase av femårsperioden hvor en mottar integreringstilskudd, og et mulig "underskudd" i slutten perioden. Integreringstilskuddet blir utbetalt uavhengig av hvilke behov den enkelte flyktning måtte ha for oppfølging, tiltak og tilrettelegging i kommunen.

En ser betydelig økte utgifter, inntekter og årsverk i opplegget. Innlemming av det interkommunale samarbeidet NAV Øst i Agder "pumper" opp tallene, bosetting av et stort antall flyktninger og tjenester til flere ressurskrevende brukere likeså.

For å få saldert budsjett- og økonomiplanopplegget innebærer dette likevel en rekke tiltak gjennom perioden, hvor flere vil oppfattes som negative og innebærer endring av tilbud. Forutsetninger for både en del inntekter og utgifter kan diskuteres i forhold til hva som er realistisk. Den samlede risiko-eksponeringen vurderes dermed til å være stor.

Nedenfor er det listet opp en del av det sentrale innholdet i budsjett- og økonomiplanopplegget (ikke uttømmende):

- Investeringsopplegget i planperioden tar utgangspunkt i gjeldende økonomiplan. Dette innebærer slutføring av ny barneskole i 2023 (inkl. nødvendige infrastruktur-investeringer), og dermed er også de ulike hoved-investeringene i «utviklingsalternativet» gjennomført. Andre litt større investeringer er kommunens andel i nytt legevaktbygg og utskifting av gatelys, kfr. gjeldende økonomiplan. Nytt i 2023 i forhold til økonomiplanen er en satsing på varmepumper i flere offentlige bygg, dette på bakgrunn av både prisutviklingen på strøm og et klima-perspektiv. Det er i perioden foreslått flere ulike prosjekter innen vann og avløp, det er behov for både kapasitet og sikker forsyning. Dette er på selvkostområdet, noe som innebærer at det er brukerne via avgiftene som betjener investeringene. Samlede investeringer i perioden er på brutto 183,7 mill. kroner. Investeringer i bygg og anlegg er på 173 mill. kroner, og av dette utgjør 65,4 mill. kroner investeringer innen selvkostområdene vann og avløp. 4,5 mill. kroner er investeringstilskudd til kirkelig fellesråd, og 6,2 mill. kroner er egenkapitaltilskudd til KLP. Over halvparten av investeringene (55 %) skal skje i det første året i økonomiplanen, deretter har kommunen begrenset evne til investeringer og de foreslåtte investeringer avspeiler dette. For nærmere detaljer om investerings-opplegget vises det til kapittel 8, Investeringer.
- Eiendomsskatten foreslås uendret i hele planperioden, dvs. på makssatsen 4 promille. Kommunedirektøren har vurdert innføring av eiendomsskatt på næringsvirksomhet i slutten av perioden. Dette foreslås likevel ikke, dette vil gi dårligere rammebetingelser til hele vårt eksisterende næringsliv, og det vil dette være et dårlig signal knyttet til kommunens omfattende arbeid med å få etablert nye virksomheter i Grenstølområdet.
- Veksten i kommunens frie inntekter i 2023 er basert på regjeringens forslag til statsbudsjett lagt fram 06.oktober. For Tvedestrand del innebærer det en nominell vekst på 4,8 %, snitt for landet er 3,5%. Denne økte veksten kommer av endrede

kriteriedata i inntektssystemet, dvs. at vår befolkning (alderssammensetning og andre forhold) i 2023 utløser mer overføringer enn for snittet av andre kommuner. Fra 2024 er frie inntekter nedjustert grunnet ny skolestruktur.

- Det er ikke forslått å bruke midler fra disposisjonsfondet for å saldere budsjett 2023 eller de senere årene i økonomiplanen. Dette fordi det er stor usikkerhet knyttet til resultatet for 2022 (spesielt koronakompensasjon), noe som innebærer at disposisjonsfondet eller deler av fondet kan bli brukt opp knyttet til regnskapsavslutningen.
- Utbyttet fra Agder Energi i 2023 er basert på resultatet i 2022 og blir et rekordutbytte. Hele utbyttet budsjetteres inn i kommunens drift. Utbyttet for resten av økonomiplanperioden er svært usikkert, ikke minst pga. forslag om nye skatteregler som kan innebære store inntektsoverføringer fra kommunale krafteiere til staten. Selskapet sier selv i en pressemelding av 09.11.22 at «For Agder Energi betyr forslagene en økt skattekostnad på flere milliarder og sterkt reduserte utbytter til eierne våre frem til 2024. Også etter 2024 vil resultater og utbytteevne reduseres betydelig.»
Med dette som bakgrunn har kommunedirektøren lagt til grunn at utbyttet i 2024 blir halvert ift. 2023, for årene 2025-2026 er det budsjettert med 60% nedgang fra 2023-nivået. Det budsjetteres trolig en del forskjellig rundt om i Agderkommunene, kommunedirektøren har skjelet til Kristiansand kommune med tanke på anslag. Men, dette er det stor usikkerhet knyttet til og det vil tilslutt være avhengig av hva statlige myndigheter vedtar av endringer i skattereglene, fyllingsgrad i magasinene og prisutviklingen i markedet.
- På utgiftssiden er det innarbeidet mer ressurser knyttet til flere ressurskrevende brukere (med og uten statlig refusjon) innen sektorene Velferd, psykisk helse og habilitering (VPH) og Helse- familie og rehabilitering (HFR). Dette er ny drift som allerede er i gang, og det vil være urealistisk å ikke innarbeide disse kostnadene. Utgiftene er dermed tatt inn i det såkalte konsekvensjusterte budsjettet. Det er også budsjettert med litt utgifter til koronahåndtering. Det er også usikkerhet knyttet til bosetting av flyktninger, og det er avsatt en felles samlepост da det er vanskelig å vite hvor behovene for ekstra ressurser vil bli størst så lenge en vet lite om aldersfordeling og hvilke «bagasje» flytningene vil ha med seg.
I tillegg er det innarbeidet noe mer ressurser på noen felt (til saksbehandling, turnus- og vikararbeid, økonomi mv.). Dette for å kunne jobbe målrettet i forhold til f.eks. innsatstrappa, sykefraværsoppfølging, god saksbehandling. Se tiltakslisten og kommentarer fra de ulike sektorene. I budsjettprosessen har det også kommet fram tiltak som en ikke har funnet rom for å prioritere.
- En utgiftspost som det er knyttet spesielt stor usikkerhet til er strømutfgiftene. Noe tidligere i høst har vår strømlleverandør kommet med en prognose for 2023 som innebærer hele 8,4 mill. høyere strømutfgifter enn et «normalår».
Kommunedirektøren har, på usikkert grunnlag, landet på å legge inn 7 mill. i økte strømutfgifter i 2023. Deretter er det forutsatt en nedgang i perioden, men at strømutfgiftene likevel ligger på et generelt høyere nivå enn tidligere. Anslaget for 2023 er da basert på at strømprisene beveger seg gradvis nedover, noe som er bildet i skrivende stund. Videre forutsettes det at en gjennom året kan spare en del strøm basert f.eks. på intensivert enøk-arbeid (som flere varmepumper).

- Det må gjennomføres små og store innsparings- og endringstiltak i driften i perioden. Mye av tiltakene er knyttet til aktivitet som ikke er lovpålagt, eller nivå på tjenester. Flere av tiltakene vil være upopulære, og det kan stilles spørsmål om tiltakene er fornuftig, ikke minst f.eks. sett i sammenheng med «innsatstrappa». Det er også usikkerhet knyttet til flere av tiltakene. I tillegg til det som allerede er skissert av tiltak, tror kommunedirektøren at det er behov for ytterligere prosesser for å identifisere tiltak for å oppnå balanse i den kommunale økonomien, se nedenfor. For oversikt over alle foreslåtte tiltak vises det til tiltakslisten senere i budsjettkommentarene.
- Når det gjelder kommunale avgifter foreslås en samlet gebyrøkning på vann, avløp og feiing på rundt 17,1 % fra 2022 til 2023. Avløp øker mest i prosent med 32,7 %, mens feiing reduseres med 3,9 %. Økte priser og renter påvirker selvsagt selvkostberegningene. I perioden 2021 til 2026 øker samlet gebyr på vann/avløp/feiing med kr 3 976, fra kr 9 900 i 2021 til kr 13 875 i 2026. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig gebyrøkning på 5,8 %. Gebyrsatsene er inkl. mva. Renovasjonsavgiften fra RTA (normalabonnement) økes fra kr. 4 219,- til kr. 4 350,- inkl. mva., dvs. 3,1 %. Slamavgift (avskiller) settes ned med kr. 100,- til kr. 1 500,- inkl. mva.
- De stramme budsjettoppleggene innebærer at «strikken strekkes langt» med tanke på inntektsanslag, og utgiftsanslagene er satt stramt. Sektorene er heller ikke generelt kompensert for prisvekst, men noen poster er styrket, f.eks. til strøm, drivstoff, matvarer. Det er ikke rom for mye uforutsette hendelser, eller endring i rammevilkår. Risikoelementene er i budsjettopplegget er mange og til dels relativt store.
- Budsjett- og økonomiplanopplegget er basert på mottak av det antall flyktninger som kommunen er anmodet om i 2022, deretter er det lagt inn bosetting av 25 nye flyktninger pr. år. Kommunen har ennå ikke mottatt anmodning om bosetting i 2023, dette vil trolig være kjent før kommunestyrets behandling av budsjett- og økonomiplan.
I planperioden (2023-2026) øker samlet gjeld med 20,6 mill. kroner. Dette fordeler seg med en reduksjon på 31,2 mill. kroner på investeringslån og en økning på 51,8 mill. kroner på formidlingslån. Den økende lånegjelden gjør kommunen mer eksponert for risiko. Når det gjelder økende lånegjeld knyttet til formidlingslån innebærer det også et risikoelement, da kommunen selv må dekke store deler av eventuelle tap.
- Netto driftsresultatene korrigert for bundne fond er på 0 % i 2023 og 2024, +0,1 % i 2025 og +0,3 % i 2026. De finansielle måltallene (handlingsregler) er satt opp i tråd med de parameterne som er ligger i vedtatt Handlingsplan for 2023-2026. Måltallene ligger dessverre i hovedsak i rød sone fram til slutten av perioden. Måltall for disposisjonsfond ligger i gul sone hele perioden, men regnskapsresultatet for 2022 vil kunne endre dette i negativ lei. Alle måltallene er prognoser og beheftet med usikkerhet.

1.4 Hovedstrategi

Det vises til vedtatt Handlingsplan for 2023-2026 for mer detaljerte beskrivelser av målsetninger, strategier og satsningsområder, som er lagt til grunn for budsjett- og økonomiplanarbeidet.

1.4.1 Målsetting og forutsetninger

Kommunens primære oppdrag er å gi dagens og fremtidige innbyggere kommunale tjenester med god kvalitet gjennom effektiv ressursutnyttelse, og å legge til rette for fremtidig vekst, utvikling og bærekraft.

Hovedmålsettingen for kommunen er, jfr. vedtatt kommuneplans samfunnsdel for 2018-2030 og vedtatt handlingsplan for 2023-2026:

- Være en attraktiv bokommune med Østre Agder/Agder som arbeidsplassregion
- Styrket næringsutvikling med økt antall arbeidsplasser
- En befolkningsutvikling tilnærmet lik landet
- Gode levekår

1.4.2 Strategi

I vedtatt handlingsplan, er det lagt til grunn følgende strategiske punkt:

- Slutføre Utviklingsalternativet
- Konsolidere den kommunale drift, sikre grunnlag for bærekraftig drift av kommunen og tilpasse drift til endrede behov
- Videreutvikle tjenestene med sterkere fokus på samskapning og frivillighet
- Utvikling av lokal strategi for å kunne få best mulig bosettings- og næringsutviklingseffekt av en batterifabrikk-etablering i Arendal.
- Ha sterkt fokus på nærings- og boligutvikling
- Ha sterkt fokus på rekrutteringstiltak og kompetanseutvikling for å dekke fremtidens krav til tjenester.
- Fokus på digital utnyttelse og ledelse av digital transformasjon.
- Ha sterkt fokus på bedre tverrsektoriell samhandling og Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI).
- Vurdere kommunestrukturendringer, dersom det tas initiativ i regionen.

1.4.3 Satsingsområder og nedstyringer

Kommunens satsningsområder er nedfelt i vedtatt Handlingsplan for 2023-2026 pkt. 3.3 som er gjengitt nedenfor:

Utvikling og konsolidering:

- Slutføre bygging av ny og fremtidsrettet barneskole i sentrum med infrastruktur ved Lyngmyr som er ferdig innen 01.08.2023 for 525 elever. Dette blir en ny felles barneskole for hele kommunen, som medfører endring av skolestruktur. Utvikle felles kultur og struktur for den nye barneskolen og oppnå nødvendig økonomisk gevinst, samt et bedret barneskoletilbud.
- Infrastrukturinvesteringer i vann-, avløp, vei og parkering i forbindelse med skoleinvesteringen, samt øke volumet på investeringer innenfor VA-rehabilitering og ny VA-infrastruktur for nye boligfelt, næringsarealer m.m.
- Legge til grunn svært strenge vurderinger for investeringer etter 2023 så lenge det

ikke er innen VA-området eller andre selvfinansierende områder.

- Fortsette med utvikling og omstilling av den kommunale organisasjonen og tjenesteproduksjonen. Sterkt fokus på mest mulig effektiv drift av kommunens tjenester med fokus på innovasjon, utvikling, og ledelses- og stabsfunksjoner.
- Styrkt innføring av nye IKT-verktøy (jf. ledelse av digital transformasjon). Sette fokus på at nye systemer skal være ferdig utviklet før implementering. Erkjenne at innføring og utvikling av nye og nåværende IKT-systemer tar tid og ressurser. Ikke ta ut gevinster for tidlig.
- Tverrsektoriell tilnærming – følge opp prosjektene BTI/BTS. Målet med dette er å bli bedre på å identifisere utsatte barn tidlig, samt sette inn riktige og koordinerte tjenester til rett tid for å forebygge utenforskap blant barn og unge.
- Videre arbeid med en helhetlig innsatstrapp for bærekraftige helse- og omsorgstjenester legges til grunn som arbeidsmetodikk for hele den kommunale organisasjonen. Det innebærer blant annet å skape et felles språk og se felles utfordringer, både i kommunen som samfunn og som organisasjon. Dette innebærer også videre samarbeid med Østre Agder-kommunene via regionrådet. I dette arbeidet inkorporeres også videre arbeid med «Leve hele livet» og helse- og sosialplanlegging inkl. bruk av velferdsteknologi.
- Utvikle et «konsept» for salg av de gamle barnehagebyggene i sentrum inkl. Middelskolen i planperioden, som en del av byutviklingen.
- Utvikle et «konsept» for salg av de gamle skolebygningene i planperioden, som en del av by- og distriktsutviklingen. Området rundt Tvedestrand skole skal vurderes knyttet til boligtenkning rundt innsatstrappen og evt. utbygging av Morrow-fabrikken.
- Vurdere ny barnehage for Holt-området i løpet av planperioden, hvor det m.a. vurderes bruk av Holt gamle barneskole som nytt barnehagebygg.
- Salg av næringsområder ved A 67 Tvedestrand næringspark og fortsette å ha et sterkt fokus på næringsutvikling gjennom å gjennomføre de tiltakene som er nedfelt i strategisk næringsplan for kommunen.
- Utvikling av lokal strategi for å kunne få best mulig bosettings- og næringsutviklingseffekt av en batterifabrikk-etablering i Arendal. Evt. boligutbyggingsprosjekter må i hovedsak skje via private aktører, evt. gjennom utbyggingsavtaler. Det skal også vurderes om Tvedestrand Vekst og/eller Tvedestrand kommunale boligstiftelse kan være aktuelle verktøy i denne sammenhengen.
- Utarbeide rekrutteringsstrategi for de mest konkurranseutsatte yrkesgrupper kommunen har behov for i sin tjenesteproduksjon.
- Videreutvikle mulighetsstudiet for Tjennaområdet (Byløft 2) i planperioden som en del av byutviklingen.
- Avslutte arbeidet med revisjon av arealplanen i 2022/tidlig 2023. Arealplanen skal også vurdere nye nærings- og boligarealer.
- Utvikle en ny lokal strategi for klima og miljø med konkretisering av viktigste tiltak, i løpet av 2023. Ikke minst blir det viktig å fokusere på hvordan kommunens transportbehov kan løses mer klimavennlig.
- Starte opp arbeide med planlegging for utvikling av havneområdet i byen i planperioden i nært samarbeid med Tvedestrand Vekst AS i slutten av planperioden.
- Det må gjøres en gjennomgang av kommunens bryggeanlegg rundt om i kommunen for å sikre forsvarlighet og funksjon.
- Gjennomføre et mulighetsstudie om å styrke distriktene i kommunen i planperioden.
- Avslutte reparasjon av tak og tårn på Holt kirke i planperioden.

- Fokus på heltidskultur
- Fokus på oppdaterte seriøsitetsbestemmelser knyttet til innkjøp av varer og tjenester i Tvedestrand kommunes regi.
- Politikere skal involveres i organisasjonens langsiktige strategiarbeid.
- Organisasjonen skal arbeide målrettet med lokal frivilligstrategi.
- Utarbeide strategi for å holde på kommunens ansatte og innbyggere.
- Styrke markedsføring og omdømmebyggingen av kommunen.
- Strategisk arbeid med synliggjøring av tiltak, effekt og måloppnåelse innen kommunens forskjellige sektorer.
- Boplikten i Tvedestrand kommune skal gjennomgås i perioden 2023-2026.

I tilknytning til behandlingen av Handlingsplanen gjorde kommunestyret også følgende vedtak:

«Kommunestyret er innforstått med at Handlingsplan 2023-2026 skisserer et stort antall satsingsområder (og dermed oppgaver) som det vil være behov for en nærmere prioritering av. Kommunestyret skal derfor i egen sak innen utgangen av 1. tertial 2023 foreta en nærmere prioritering av satsingsområdene både med tanke på hva som skal gjøres først og sist, hvilket omfang oppgavene skal gis og om det er oppgaver som kan settes på vent.»

Når det gjelder nedstyringer vises det igjen til tiltakslisten med utfyllende kommentarer i pkt. 7.3 nedenfor.

Som gjeldende økonomiplan allerede viser blir kommunens økonomi stadig strammere. I tillegg har 2022 gitt store nye internasjonale utfordringer som på flere vis rammer kommunesektoren inkl. Tvedestrand. Lokale utviklingstrekk som flere ressurskrevende brukere påvirker Tvedestrand kommune i tillegg. Usikkerheten og risikoen knyttet til budsjettopplegget er høy. Kommunens stadig økende gjeldsgrad binder handlingsrom for lang tid framover, og fondsreservene er små og kan snart være brukt opp. Faren for underskudd i 2022 og i planperioden er påtakelig og da kan veien til Robek-listen være relativ kort. Summen av disse forholdene er at økonomien kan bli enda vanskeligere/ anstrengt i årene framover enn det økonomiplanen viser.

Kommunedirektøren tror ikke de foreslåtte kutt- og omstillingstiltakene er tilstrekkelige for kunne møte framtidige utfordringer (f.eks. endret demografi) og sikre en framtidig økonomisk balanse. Kommunedirektøren ser at det derfor er behov for å igangsette ytterligere nedstyringsprosesser, men ser også samtidig at disse igjen bør gjøres i et litt større prosjekt, f.eks. delvis slik det ble gjort i 2019. Den gangen hadde en prosjektorganisering med flere arbeidsgrupper som arbeidet over noe tid. Kommunedirektøren ser ikke for seg at en skal ha full gjennomgang av organisatorisk struktur med mindre evaluering (se nedenfor) skulle tilsi dette. Mindre endringer vil selvsagt være aktuelt å gjøre. Kommunedirektøren har pt. ikke et fiks ferdig prosjektopplegg, men skisserer nedenfor noen foreløpige utgangspunkt og spørsmålsstillinger (ikke uttømmende):

- Utgangspunktet for prosessene/bestillingene må være å identifiser tiltak for faktisk økonomisk nedstyring på kort eller lengre sikt. Det kan være «pukkelkostnader» knyttet til tiltak.
- Innsatstrappa skal være bærende element og utgangspunkt for tenkning og agering (konkretisering av videre arbeid er under prosess).
- Ny gjennomgang av ikke-lovpålagte oppgaver bør gjøres (sist gjort i 2019).
- Gjennomgang av kvalitetsnivå på tjenester, dvs. definering av hva som er «godt nok» på ulike tjenesteområder. Gjennomgang av kriterier for tildeling av tjenester er

i denne sammenheng viktig.

- Identifisering av områder hvor kompetansen på bruk av digitale verktøy og rutiner bør heves og gjennomføre nødvendig opplæring (f.eks. innen HR- og økonomi).
- Grundigere gjennomgang og prioritering av handlingsplanens satsingsområder, det som er skissert ser ut til å være for ambisiøst ift. tilgjengelige ressurser. En slik vurdering er allerede vedtatt i k-sak 22/71.
- Styrket sykefraværsoppfølging.
- Ytterligere systematisering av ENØK-arbeid.

Et par aktuelle problemstillinger er:

- Er det aktuelt med ekstern hjelp i slike nedstyringsprosesser, i så fall på hvilke særskilte områder og hvordan kan dette finansieres?
- Hvordan forankre i og involvere kommunens politiske system i arbeidet? I dag oppleves det at det er for lite dialog mellom politikk og administrasjon for å identifisere og jobbe med strategier for å bedre kommunens økonomi både på kort og lang sikt.

I tillegg nevnes det at dagens organisasjonsstruktur ble endret fra 2020 og den skal etter planen evalueres i 2023.

Det som skisseres ovenfor vil kreve prioritering av administrative ressurser, og dette vil måtte gå på bekostning av f.eks. planarbeid og daglig drift (i den grad det siste er mulig).

1.4.4 Risikoelementer

Alle budsjett- og økonomiplaner er basert på mange forutsetninger og elementer som er mer eller mindre sikre. Dette fordi de omhandler en framtid som er usikker og delvis ukjent. Pandemi, krig i Europa, store energiutfordringer, inflasjon, rentevekst, viser hvor raskt rammevilkår kan endres og ekstra stor usikkerhet skapes. Nedenfor er det listet opp noen risikoelement som det er viktig å være klar over, men listen er ikke uttømmende:

- **Skatteinngang og rammeoverføringer:** Forutsetninger, f.eks. knyttet til demografi, skattevekst og inntektssystemet, kan endre seg. At dette stadig kan bli endret, viser mange års erfaringer.
I 2020 ble det opprettet et utvalg med mandat å foreta en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet for kommunene. Dette utvalget leverte tidligere i høst sin innstilling, og hvis denne vedtas (trolig i løpet av 2023) vil Tvedestrand samlet sett komme tapende ut (ca. 3 mill.pr. år med de forutsetningene som utvalget har lag til grunn). Evt. endringer vil trolig fases inn over flere år via overgangsordning. Hvilket år dette evt. starter er ikke klarlagt.
- **Utbytte Agder Energi:** Hvordan utbyttet blir fra 2024 er en særdeles stor usikkerhetsfaktor. Det er usikkerhet knyttet til de gitte anslagene basert på usikkerhet i forhold til hva Stortinget tilslutt vil vedta av endringer i skattereglene, fyllingsgrad i magasinene og prisutviklingen i markedet.
- **Prisutvikling:** Vi er inne i en periode med økt inflasjon og innsatsvarer i kommunens tjenesteproduksjon koster stadig mer. Ikke minst har prisutviklingen på strøm vært ekstrem og det er stor grad av usikkerhet på den videre utviklingen. Om strømprisene beveger seg nedover og i den takt som budsjettet er basert på er usikkert.
- **Renteutvikling:** Renta har steget gjennom året og gir allerede økte kostnader for kommunene. Videre renteutvikling er selvsagt ikke mulig å forutsi sikkert. Høy og vedvarende inflasjon vil trolig presse renta videre oppover, evt. resesjon med behov

for å stimulere økonomien kan presse renta nedover igjen.

- **Lønns- og pensjonskostnader:** Hvordan tariffoppgjørene i perioden vil bli kan vi selvsagt ikke forutsi, eksempelvis kan den økte prisveksten en nå ser påvirke lønnsutviklingen i samfunnet (og skape såkalt lønns- og prisspiral).
- **Presset kommunal drift:** Når økonomien er så vanskelig som det vi opplever blir inntektsforutsetningene strukket lenger enn ønskelig, og forutsetninger knyttet til utgiftene kan også være for optimistiske eller marginale til å takle selv mindre uforutsette hendelser.
- **Omstillings- og effektiviseringstiltak:** Det gjøres hvert år ulike omstillings- og effektiviserings- og sparetiltak. Her ligger det et stort risikoelement. Det er usikkerhet knyttet til kapasitet til å arbeide med tiltakene, hvor raskt tiltak kan gjennomføres og om en klarer å få full effekt av alle tiltakene. Slik situasjonen nå ser ut vil det være behov for enda mer prosesser for å få balanse i økonomien.
- **Barnehage- og skolebarn:** Antall barn i barnehager og skoler kan variere noe, f.eks. grunnet inn- og utflyttinger, utvikling i antall gjesteelever i skolene og antall gjestebarn i våre barnehager. Antall barn fra Tvedestrand som søker/får plass i private barnehager i nabokommuner er ett element som vanskelig kan forutsies. Kommunedirektøren i Risør har i sitt budsjettforslag foreslått å flytte Røysland-elever til Søndeled fra høsten 2023. Dette er ikke aktuelt hvis søknaden om grensejustering innvilges. Kommunedirektøren i Tvedestrand har ikke forutsatt slik flytting.
- **Vekst i tjenestebehov:** Å kunne forutsi tjenestebehov i de nærmeste årene er beheftet med stor usikkerhet. Det vi vet er at en i løpet av det siste året har fått flere ressurskrevende brukere, en ser også et bilde at større utfordringer innen psykisk helse og rus. Generelt oppleves det stadig et større press mot flere av de kommunale tjenestene. Det er mottatt søknader om tjenester som ennå ikke er ferdigbehandlet. Budsjett- og økonomiplanopplegget er basert på dagens situasjon, dvs. de tjenester som er kjent og hvor vedtak er fattet. Det er ikke innarbeidet reserver ift. vesentlig vekst.
- **Sosialhjelpsutbetalinger:** Sosialhjelpsutbetalingene har etter å ha hatt en positiv utvikling steget igjen i løpet av inneværende år. Hvordan samfunnsutviklingen blir, f.eks. evt. økt arbeidsledighet, kan påvirke nivået på utbetalinger. Budsjettanslaget for 2023 og i økonomiplanen er basert på status quo og deretter noe nedgang, noe som er beheftet med usikkerhet.
- **Flyktnings situasjonen:** Bosetting av flyktninger i 2023 og videre i perioden er ikke avklart, anmodning om bosetting for 2023 er i skrivende stund ikke mottatt. Aldersfordeling og hvilke utfordringer av helsemessig karakter (f.eks. traumer) evt. flyktninger har med seg vites selvsagt ikke, hvor stor offentlig ressursinnsats som kreves er det med andre ord vanskelig å slå fast. Det er også praktiske problemstillinger knyttet til å skaffe nok boliger hvis antall flyktninger blir stort.
- **Eksterne tilsyn og pålegg:** Kommunen har hvert år flere tilsyn knyttet til ulike deler av tjeneste-tilbudene og til kommunens bygg og anlegg. I den grad tilsyn fører til avvik og pålegg kan dette også gi økte drifts- og/eller investeringsutgifter.
- **Uforutsette hendelser:** Budsjettet har ikke reserver til å takle uforutsette hendelser som større ulykker, ekstra store snøfall, flom eller andre klimatiske utfordringer som vi ser ut til å oppleve mer og mer av.
- **Andre forhold:** Innen psykisk helse har kommunen samarbeid med spesialisthelsetjenesten om såkalt FACT-team. Vi har fått signaler om at kommunens økonomiske andel kan bli økt betydelig.
- **Underskudd:** Eventuelle underskudd i 2022 og i planperioden vil påvirke

økonomien i ytterligere negativ retning. Blir den uavklarte korona-kompensasjonen for 2022 lav, er dette svært utfordrende. Pr. i dag er risikoen for underskudd stor.

1.4.5 Kommunesammenslåing?

Knyttet til gjeldende økonomiplan gjorde kommunestyret følgende vedtak:
«Kommunestyret er i planperioden åpen for dialog med nabokommuner om mulige kommune-sammenslåinger»

Slik kommunedirektøren vurderer det er hovedspørsmålet i denne sammenhengen om dagens kommunestruktur er det beste utgangspunktet for å sikre framtidig velferd for innbyggerne, dvs. å være med å sikre en bærekraftig velferdsstat i årene som kommer? Vi går inn i en framtid med store demografiske endringer, store klimautfordringer, utfasing av oljeøkonomien, økt migrasjon/ folkeflyttinger, økt konkurranse om nøkkelkompetanse, økte forventninger fra innbyggerne og økte kvalitetskrav fra statlige myndigheter. Alt dette fører til at det ikke er realistisk å løse morgendagens utfordringer innen de samme rammer og strukturer vi har i dag.

Kommunedirektøren tror slett ikke alle problemer løses ved kommunesammenslåing, men mener at en fornyet struktur kan være et av flere virkemiddel for å møte framtiden. Men, det forutsetter en klar vilje og evne til å ta ut effektiviseringsgevinster og at staten gir klare og forutsigbare rammer for slike prosesser og ikke minst tar ansvar for å etablere en helhetlig og samordnet struktur. Kanskje hadde det vært fornuftig med en ny og modernisert «Schei-komité»?

Ingen kommuner i vår region har tatt noe initiativ til å vurdere sammenslåinger i de siste årene, ei heller har det fra statlig hold blitt igangsatt nye prosesser med sikte på å initiere reell videreføring av kommunereformarbeidet. Det er ingen signaler på at den nye regjeringen ønsker å sette i gang nye reformprosesser utover det å åpne for reversering av tvangs-sammenslåtte kommuner og fylker. Sånn sett ligger strukturdiskusjonen nå «brakk», men strammere kommuneøkonomi kan føre til at flere kommuner etter hvert ønsker å vurdere sammenslåing.

Med utgangspunkt i inndelingslova kan enhver kommune når som helst søke statlige myndigheter om å få satt i gang utredning om sammenslåing eller deling av kommuner.

1.4.6 Klima- og miljøutfordringene

Klima- og miljøutfordringene vil selvsagt påvirke kommunene i årene framover. Kommunesektoren er en viktig aktør i klima og miljøarbeidet gjennom sine ulike roller, f.eks. som planmyndighet og ikke minst som tjenesteyter/produsent på mange felt. Kommunen må regne med å ha økt fokus på sentrale områder som mer klimavennlig transport, energistyring/energisparing, gjenvinning, miljøvennlige bygg og anlegg, helhetlig klimaplanlegging og klimatilpasning. Et viktig utgangspunkt er å ha fokus på hvordan våre eksisterende ressurser benyttes på en best mulig klimavennlig måte. En kan heller ikke se bort ifra at en på noen områder vil måtte regne med økte kostnader for å redusere kommunens miljøavtrykk. I forslaget til investeringer i 2023 er det innarbeidet innkjøp av varmepumper for flere av kommunens større bygg.

1.4.7 Tilbakemelding på politiske bestillinger

Kommunestyret gjorde under sak 21/76 Budsjett 2022, økonomiplan 2022-2025 følgende vedtak:

- Formannskapet ber kommunestyret se på muligheten for å få lagt inn midler til renovering av bassenget på Strannasenteret i budsjettarbeidet for 2023.
Kommentar: Varmebassenget på Strannasenteret er i ustand og har vært ute av drift i lengre tid. Et prisoverslag på reparasjon fra to-tre års siden antydte kr. 250 000,-, det var et minimum av det som måtte gjøres. Om tilstanden pr. i dag er slik at det mest realistiske er å få bygget et nytt basseng, vil trolig det være snakk om en kostnad på over 1 mill. kroner. Kommunedirektøren har ikke lagt inn midler til reparasjon eller utskifting i sitt budsjettforslag.
- Formannskapet ber kommunestyret se på muligheten for å legge inn 100' i budsjettarbeidet for 2023 til nye prøvetaking av forurenset sjøbunn i Tvedestrandsfjorden.
Kommentar: Kommunedirektøren har ikke prioritert driftsmidler til et slikt tiltak i sitt budsjettforslag.
- Formannskapet oversender forslag om å se på mulighetene for å etablere et besøkssenter for Wagner på Borøya i budsjettet for 2023.
Kommentar: Kommunedirektøren vurderer det dithen at å etablere et slikt besøkssenter på Borøya vil være et relativt omfattende prosjekt både arbeids- og kostnadsmessig. På investeringssiden må det kjøpes et bygg eller tomt til oppføring av bygg, og bygget må utstyres. På driftssiden vil det være behov for personell og ressurser til annen drift. Om det er mulig å få vesentlig med eksterne (offentlige eller private)midler til et slikt anlegg er vanskelig å si.
Kommunedirektøren ser det ikke i dagens situasjon som aktuelt at kommunen bør prioritere å bruke ressurser til å planlegge et slikt prosjekt. Ei heller bygge og drifte et slikt anlegg, evt. gi vesentlig driftstilskudd hvis andre aktører kan få etablert et slikt senter. Kommunedirektøren har ikke prioritert midler til å arbeide for etablering av et slikt senter. Ønsker kommunestyret å prioritere et slikt arbeid vil det være naturlig å avsette driftsmidler til et forprosjekt og oppnevne en arbeidsgruppe.

1.5 Styringssystem og målekart

1.5.1 Målekart for kommunen

Balansert målstyring forutsetter at det utarbeides et målekart for organisasjonen.

Tvedestrand kommune har i flere år hatt felles målekart for hele kommunen i tillegg til målekart for hver sektor.

Sektorene har også utarbeidet egne nøkkeltall i tillegg til målekartet.

Målekart for Tvedestrand kommune 2023:

Fokusområder	Indikator	Mål	Resultat
Brukere	Brukerundersøkelse, score		
Medarbeidere	Medarbeiderundersøkelse, score	4,2	
	Medarbeiderundersøkelse, svarprosent	60 %	
	Sykefravær, totalt	8,0 %	
	Sykefravær, korttid	1,8 %	
Økonomi	Budsjettavvik	+/- 0,5%	

Intensjonen er å gjennomføre medarbeiderundersøkelser hvert tredje år. Denne skulle etter planen vært gjennomført i 2021, men ble utsatt, og gjennomføres desember 2022.

Ambisjonsnivået for samlet sykefravær for hele kommunen er 8,0 %, dvs. likt til 2022. Når det gjelder korttidsfraværet er ambisjonsnivået opprettholdt på 1,8 %. Samlet sykefravær i 2021 var på 10,0%, hvorav korttidsfraværet utgjorde 2,14%. I 2020 var det samlet sykefraværet på 8,5 % og korttidsfraværet på 1,8 %.

Pr. 3. kvartal 2022 ligger samlet sykefravær på 11,14% og korttidsfraværet på 2,8 %. Pandemirelatert sykefravær i første kvartal av året er nok en vesentlig forklaring på det høye fraværsprosenten. Det vil i 2023 jobbes med systematisk sykefraværsoppfølging for å stabilisere og redusere fraværet, og ha økt fokus på nærvær.

1.5.2 Handlingsregler og finansielle måltall

Ifølge den nye kommuneloven § 14-2, punkt c, skal kommunestyret fastsette finansielle måltall for kommunens økonomi. Loven inneholder likevel ikke noen klare føringer til hvilke måltall som kan være aktuelle og hvilke nivå de skal ligge på.

Kommunestyret har i handlingsplan for 2023-2026 vedtatt følgende finansielle måltall, alle i kroner:

- Netto driftsresultat i kroner korrigert for bundne driftsfond
- Disposisjonsfond
- Netto lånegjeld (investeringslån)
- Netto finansutgifter

Følgende gradering av ovennevnte finansielle måltall er vedtatt og lagt til grunn i vedtatt handlingsplan:

Finansielle måltall	Lite handlingsrom	Moderat handlingsrom	Større handlingsrom
Netto driftsresultat korrigert for budne driftsfond	< 2 mill. kr	2 - 8 mill. kr	> 8 mill. kr
Disposisjonsfond	< 10 mill. kr	10-25 mill. kr	> 25 mill. kr
Netto lånegjeld (investeringslån)	> 600 mill. kr	450-600 mill. kr	< 450mill. kr
Netto finansutgifter	> 35 mill. kr	25-35 mill. kr	< 25 mill. kr

Målsettingen i vedtatt handlingsplan er at kommunens finansielle nøkkeltall skal ligge slik i slutten av planperioden:

- Netto driftsresultat korrigert for bundne fond i «gul sone».
- Disposisjonsfond i «gul sone».
- Netto lånegjeld i «rød sone», som senest innen 2030 skulle ligge i «gul sone».
- Netto finansutgifter i «rød sone», som senest innen 2030 skulle ligge i «gul sone».

Med utgangspunkt i sist vedtatt budsjett og økonomiplan (2022-2025), samt årsberetning 2021, vises det følgende resultat på finansielle nøkkeltall, jf. handlingsplan 2023-2026:

Oppdaterte tall med regnskapstall for 2021 og nytt budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026 gir følgende resultat:

Tekst - Alle tall i mill. kroner	B-2021	R- 2020	R2021	B-2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Netto driftsresultatet korrigert for bundne fond	-3,55	3,4	0,75	-5,05	0,0	0,0	0,6	2,0
Disposisjonsfond pr. 31.12.	11,23	17,4	18,115	7,09	17,34	17,34	17,98	20,02
Lånegjeld pr. 31.12 (investeringslån)	653,95	597,4	654,2	771,2	799,9	789,0	759,7	736,8
Netto finansutgifter	32,60	27,6	32,5	36,0	39,3	52,9	56,7	57,5

Til tabellen over: Tall er i mill. kroner.

En ser at ett av måltallene ligger i gul sone hele perioden, det er disposisjonsfond. Det bemerkes at hvordan regnskapsresultatet for 2022 lander, vil være avgjørende for om måltallet vil bli slik Det er dermed usikkert om disposisjonsfondet vil holde seg på gult nivå.

Ett måltall ligger i rød sone de tre første årene, men går over til gult i 2026, netto driftsresultat. To måltall ligger på rødt i hele perioden.

1.5.3 Organisering av arbeidet med økonomiplan og budsjett

Hovedtrekkene i prosessen har vært følgende:

- Budsjettprosessen startet med 1.gangs behandling av Handlingsplanen for 2023-2026 i kommunestyrets møte 2.06.2022. Kommunestyrets flertall la ut en handlingsplan på høring. Handlingsplanen ble vedtatt av kommunestyret 18.10.2022.
- Utvidet formannskap gjennomførte budsjettseminar 13.09.2022, hvor det bl.a. var fokus på oppdaterte rammevilkår og hovedutfordringer for budsjett og utfordringer for de ulike sektorene. Det ble tilrettelagt for jobbing med ulike problemstillinger i tverrpolitiske grupper. Det var innspill både fra formannskapets medlemmer og fra hovedtillitsvalgte.

- Statsbudsjettet for 2023 ble fremlagt 6.10.2022.
- Kommunedirektøren og ledergruppen har gjennom høsten arbeidet med budsjett- og økonomiplanen basert på de gitte forutsetninger fra statlig hold og kommunestyret. Den utvidede ledergruppen, dvs. ledergruppen og alle avdelingslederne, har også hatt "work-shop" hvor det har blitt jobbet med mulige budsjett-tiltak. Hovedtillitsvalgte og hovedverneombud har også deltatt på to arbeidsmøter sammen med kommunedirektørens ledergruppe. I tillegg har kirkevergen deltatt på arbeidsmøter.
- Kommunedirektørens utkast til økonomiplan 2023-2026 og budsjett 2023 offentliggjøres 15.11.2022.
- Arbeidsmiljøutvalget avgir en uttalelse til forslag til økonomiplan og budsjett 23.11.2022.
- Formannskapet har drøftingsmøte 22.11.2022 som er viet til budsjett og økonomiplan. Dette er et arbeidsmøte, hvor ikke noe formelt skal vedtas.
- Formannskapet avgir sitt endelig forslag til økonomiplan og budsjett i møte 29.11.2022. Administrasjons- og likestillingsutvalget avgir uttalelse til formannskapet samme dag.
- Formannskapets forslag til økonomiplan og budsjett legges ut på offentlig høring i 14 dager fra den 29.11.2022.
- Kommunestyret behandler og vedtar økonomiplan 2023-2026 og budsjett 2023 på møte 13.12.2022.

1.6 Statsbudsjettet

1.6.1 Omtale av det økonomiske opplegget for kommunesektoren

I Kommuneproposisjonen for 2023 la regjeringen opp til en realvekst i kommunesektorens frie inntekter på mellom 1,8 og 2,3 mrd. kroner. Videre ble det varslet at veksten ville fordele seg med 1/3 til fylkeskommunene og 2/3 til kommunene.

I kommuneproposisjonen ble det anslått en vekst i kommunesektoren sine demografikostnader på om lag 1,9 mrd. kroner. Av dette var 1,4 mrd. kroner knyttet til tjenester som blir finansiert av de frie inntektene. Når det gjelder pensjonskostnader, var det anslått en nullvekst utover deflator.

Basert på nye fremskrivninger fra SSB har Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) utarbeidet nytt anslag over merkostnadene til demografi for 2023. Det nye anslaget viser en økning i demografikostnadene på 3,2 mrd. kroner, av dette er om lag 2,6 mrd. kroner merutgifter som blir finansiert av de frie inntektene. Dette er 1,2 mrd. kroner høyere enn anslaget i kommuneproposisjonen for 2023. Veksten er fordelt med om lag 1,7 mrd. kroner på kommunene og vel 0,9 mrd. kroner på fylkeskommunene. Sett under ett må en betydelig del av oppjusteringen ses i sammenheng med antall flyktninger fra Ukraina. Anslaget er usikkert, og antall flyktninger kan øke.

Anslaget for pensjonskostnadene viser nå en nedgang på om lag 0,1 mrd. kroner. Anslaget er usikkert.

Regjeringen legger nå opp til en realvekst i sektoren sine frie inntekter på om lag 2,6 mrd. kroner. Dette tilsvarer en realvekst på om lag 0,6 prosent. Inntektsveksten er regnet fra inntektsnivået i 2022 slik det ble anslått etter stortingsbehandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2022. Foreløpige og ekstraordinære skatteinntekter på 14 mrd. kroner og overføringer knyttet til koronapandemien i 2022 er holdt utenfor. Ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter er det lagt til grunn en pris- og kostnadsvekst på 3,7 prosent.

Veksten i frie inntekter til kommunene fra 2022 til 2023 er 3,5 prosent på landsbasis. I Agder er veksten på 3,8 prosent, der 10 av 25 kommuner får en vekst som er høyere enn landsveksten. Tvedestrand kommune er beregnet en vekst på 4,8 prosent.

Deflatoren for 2023 er beregnet til 3,7 %, der pris- og lønnsveksten utgjør henholdsvis 3,1 % og 4,2 %.

Skattøren for 2023 økes til 11,15 %, som er 0,2 prosentpoeng høyere enn i 2022. Med dette tas det hensyn til en forventet nedgang i formues- og inntektsskatten, samtidig som nivået på skatteinntektene opprettholdes på ca. 40 % av samlede inntekter.

For ressurskrevende tjenester foreslås kompensasjonsgraden uendret på 80 prosent, mens innslagspunktet foreslås økt fra kr. 1.470.000 til kr. 1.526.000.

Regjeringen foreslår et ettårig trekk på 3 milliarder kroner i rammetilskuddet til kommuner og fylkeskommuner med inntekt fra konsesjonskraft. Forslaget gjelder kommuner og fylkeskommuner i områdene med de høyeste strømprisene. Se lenke i margin til høyre for mer informasjon.

Regjeringen foreslår også noen satsinger på barn- og ungefeltet gjennom blant annet en reduksjon i maksprisen i barnehagen til 3.000 kroner per måned fra 1.januar 2023 og gratis barnehage for det tredje barnet i en familie der barna går i barnehagen samtidig.

1.7 Driftsbudsjettet

1.7.1 Hovedoversikt, bevilgningsoversikt drift

Økonomiplanen, årsbudsjettet og årsregnskapet fra og med budsjett- og regnskapsåret 2021 skal inneholde følgende oversikter, jf. budsjett- og regnskapsforskriften av 7. juni 2019 §§ 5-1 og 5-2 og §§ 5-4 til 5-6.

Nedenfor følger skjema bevilgningsoversikt drift, jf. kommunelov og ny forskrift § 5-4. Etter denne forskriften skal regnskap fra 2020 også medtas i tabellen.

Bevilgningsoversikt drift § 5-4, første ledd, 2023-2026

Beskrivelse (beløp i hele 1.000 kroner)	Regnsk ap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Rammetilskudd	-221 607	-219 175	-239 117	-240 270	-241 063	-241 066
Inntekts- og formuesskatt	-179 389	-174 451	-186 049	-186 049	-186 049	-186 049
Eiendomsskatt	-27 962	-28 400	-29 000	-29 000	-29 000	-29 000
Andre generelle driftsinntekter	-8 427	-7 890	-25 250	-25 220	-22 660	-23 440
SUM GENERELLE DRIFTSINNTEKTER	-437 385	-429 916	-479 416	-480 539	-478 772	-479 555
Sum bevilgninger drift, netto	400 911	403 650	444 228	429 504	423 453	421 223
Avskrivninger	33 409	29 909	29 909	29 909	29 909	29 909
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	434 320	433 559	474 137	459 413	453 362	451 132
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-3 065	3 643	-5 279	-21 126	-25 410	-28 423
Renteinntekter	-2 633	-2 680	-6 890	-7 050	-7 130	-6 950
Utbytter	-3 390	-4 064	-16 044	-8 057	-6 465	-6 442
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	12 134	13 806	29 801	33 501	35 001	35 401
Avdrag på lån	26 400	28 405	32 400	34 500	35 300	35 500
NETTO FINANSUTGIFTER	32 511	35 467	39 267	52 894	56 706	57 509
Motpost avskrivninger	-33 409	-29 909	-29 909	-29 909	-29 909	-29 909
NETTO DRIFTSRESULTAT	-3 963	9 201	4 079	1 859	1 387	-823
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	80	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	8 500	471	0	62	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-5 287	-4 622	-4 079	-1 921	-2 030	-1 215
Avsetninger til disposisjonsfond	670	0	0	0	643	2 038
Bruk av disposisjonsfond	0	-5 050	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGERELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	3 963	-9 201	-4 079	-1 859	-1 387	823
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

KOMMENTARER TIL SENTRALE POSTER I BEVILGNINGSOVERSIKTEN

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat er -4,1 mill., -1,9 mill., -1,4 mill. og 0,8 mill. kroner for årene 2023-2026. Det betyr netto negativt driftsresultat i perioden 2023-2025 på -0,6 prosent, -0,3 prosent, -0,2 prosent og positivt i 2026 på 0,1 prosent. Netto driftsresultat måles mot brutto driftsinntekter som vises i tabell i kapittel 7.5.

Statlig anbefalt nivå på netto driftsresultat er 1,75 prosent, dvs. noe som ligger langt over kommunens tall.

Korrigert for netto avsetning til bundne fond vil netto driftsresultat bli følgende for perioden 2023-2026: 0 mill. kroner (0 prosent) for 2023 og 2024, 0,6 mill. kroner (0,1 prosent) for 2025 og 2,0 mill. kroner (0,3 prosent) for 2026.

Kommunens handlingsregel er "netto driftsresultat *korrigert for bundne fond*". Måltallet for "større handlingsrom" er netto driftsresultat høyere enn 8 mill. kroner og gir grønt lys. Moderat handlingsrom ligger i gult område og er mellom 2 og 8 mill. kroner og lite handlingsrom ligger under 2 mill. kroner og ligger i rød sone. En ligger i rød sone i årene 2023-2025, men kommer over i gul sone i 2026. Det vises til kap. 5 for oversikt over finansielle måltall.

Bakgrunnen for at en har valgt "netto driftsresultat *korrigert for bundne fond*" som handlingsregel er at størrelsen netto driftsresultat omfatter blant øremerkede midler som enten avsettes til fond eller brukes av fond. Dette er i realiteten tekniske forhold rundt tidsforskyvninger for hvilket år en bruker øremerkede midler, og har ikke noe med kommunens økonomiske handlingsrom å gjøre. Videre omfatter størrelsen avsetninger til eller bruk av fond på selvkostområdene. Dersom en korrigerer for denne typen transaksjoner, gir det et mer riktig bilde av utviklingen av kommunens fritt disponible midler.

Skatt og rammetilskudd

Beregningene av skatt og rammetilskudd er gjort med utgangspunkt i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023. Kommunenes Sentralforbund har utarbeidet en prognosemodell, som er benyttet ved den interne fordelingen kommunene imellom. I modellen er det innarbeidet folketall pr. 1.7.2022 som grunnlag for den faste delen (utgiftsutjevning og innbyggertilskudd) av rammetilskuddet. Inntektsutjevningen skal benytte folketall pr. 1.1.2023, som først er kjent i februar 2023. Det er derfor usikkerhet både til inntektsutjevningen og skatteinntektene.

I budsjettproposisjonen er det lagt til grunn en reduksjon i skatteinntektene for landet på 4,9 prosent. Økningen er målt ut fra anslag på regnskap 2022, angitt i statsbudsjettet for 2023. For 2022 er det forutsatt en skattevekst for kommunene på 7,8 prosent fra 2021.

I tallet for rammetilskudd i tabellen ovenfor er inntektsutjevningen inkludert. Samlet skatt og rammetilskudd er 425,2 mill. kroner for 2023. Det er en økning fra opprinnelig budsjett 2022 på 31,5 mill. kroner.

Tvedestrand kommune har fått en økning i skatt og rammetilskudd på 4,8 prosent mot gjennomsnitt for kommunene på 3,5 prosent.

Noe av bakgrunnen for økningen i skatt og rammetilskudd for kommunen er økt *innbyggertilskudd*. Både økt antall innbyggere samt økt sats pr innbygger gir økning. Økningen er på ca. 12,4 mill. kroner i forhold til innbyggertilskudd for 2022.

En annen faktor er økning i *utgiftsutjevningen*. Her er utgiftsbehovindeksen økt fra 1,0559

til 1,0672. At indeksen er over 1 forteller at kommunen har høyere utgiftsbehov en landssnittet. Økt utgiftsutjevning er beregnet til ca. 5,8 mill. kroner.

En annen faktor er *saker til særskilt fordeling*, herunder helsestasjon og skolehelsetjeneste og tilskudd pr grunnskole. Sistnevnte utgjør størst økning i 2023, men reduseres fra 2024 da antall skoler reduseres med tre. Samlet økning på ca. 3,2 mill. kroner fra 2022 til 2023.

Skjønnstilskuddet øker med 0,4 mill. kroner.

På motsatt side har vi anslag på skatt og inntektsutjevning, som reduseres med om lag 11 mill. kroner.

Eiendomsskatt

Eiendomsskatt ble innført i 2017. I sist vedtatt økonomiplan var det vedtatt at eiendomsskatten skulle være 4 promille fra 2021 i tråd med makssats vedtatt av Stortinget.

Fritak for eiendomsskatt for boliger som er nyere enn to år foreslås opprettholdt. Dette er finansiert av forventet økning i formuesverdien på boliger fastsatt av skatteetaten.

Det foreslås å beholde eiendomsskattesats på 4 promille for Tvedestrand kommune fra 2023 og framover for alle årene i økonomiplanperioden. Budsjettert beløp hvert år er 29 mill. kroner.

Andre generelle driftsinntekter

Staten har ulike ordninger med rentekompensasjon og investeringskompensasjon, der en mottar tilskudd for investeringer. Ordningene med rentekompensasjon følger Husbankens flytende rente.

Kommunene mottar integreringstilskudd de fem første årene ved bosetting av flyktninger. Personer som får familiegjennforening med en som fikk opphold på humanitært grunnlag, utløser tilskudd i tre år. I inntektsberegningene har en lagt inn det som er kjent til og med 2022, samt 25 nye hvert år fra 2023. Det er lagt inn forutsetninger om at halvparten av disse er voksne. Kommunen har i vært i kontakt med Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (Imdi), men har ennå ikke fått noen indikasjon på hvor mange flyktninger Tvedestrand får anmodning om bosetting av de kommende årene. Posten kan dermed innebære en usikkerhetsfaktor.

Sum bevilgninger drift, netto

Denne linjen viser summen av alle bevilgninger som er gitt i skjema for bevilgningsoversikt drift § 5-4, andre ledd, dvs. summen av rammene til alle sektorene/ansvarsområdene i kommunen (se kapitlet under).

Renteinntekter og utbytte

Ved beregning av renteinntekter på bankinnskudd har en lagt til grunn en gjennomsnittlig bankbeholdning på 80 mill. kroner for perioden. Beløpet er usikkert, og vil avhenge blant annet av fremdriften i investeringsprosjektene og tidspunkt for låneopptak. Gjennomsnittlig rentesats er satt til hhv. 4,55 prosent, 4,5 prosent, 4,35 prosent og 4,25 prosent i økonomiplanperioden. En har fulgt budsjettrentene til Kommunalbanken.

Andre renteinntekter gjelder i hovedsak renteinntekter fra de som betaler fakturaer fra kommunen for sent.

Utbyttepolitikken for utbytte fra Agder Energi ble revidert i 2018. Utbyttet beregnes med 70 prosent av et beregnet overskudd fra 2 år tidligere. Deretter regnes Tvedestrand's andel på 1,06 prosent. Utbytte for 2023 blir om lag 16 mill. kroner, med overskudd på 2,17 mrd. kroner fra 2021.

Utover i perioden er budsjettert utbytte tatt ned til 8 mill. kroner i 2024 og 6,4 mill. kroner for årene 2025 og 2026.

Det er i statsbudsjettet foreslått at grunnrenteskatten på vannkraft skal økes fra 35 prosent til 45 prosent. Dette vil kunne få effekter på overskudd for Agder Energi/Å Energi framover. Strømprisene er også en sentral faktor.

Renteinntekter fra formidlingslån er beregnet med utgangspunkt i anslag på flytende rente i Husbanken (se over), kjente låneopptak til og med 2022, samt nye lån på 20 mill. kroner for hvert år 2023-2026.

Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter

Det er vanskelig å estimere hvordan rentenivået vil utvikle seg de nærmeste årene, men nivået høsten 2022 er fortsatt stigende. I planperioden er det forutsatt et rentenivå på 4,55 prosent i 2023, 4,5 prosent i 2024 og 4,35 prosent i 2025 og 4,25 prosent i 2026. Dette gjelder på lån med flytende rente. På fastrentelånene har en brukt avtalt rentesats. Rentesatsene er fastsatt med utgangspunkt i dagens rentenivå, samt budsjettrenter fra Kommunalbanken.

Ved nye låneopptak har en forutsatt 1/2 års belastning første året. Investeringene reduseres i perioden. Renteutgiftene er svakt stigende i perioden, før en får effekter av reduserte låneopptak i neste periode.

Renteutgifter på formidlingslån er budsjettert 0,3 mill. kroner høyere enn renteinntekter fra formidlingslånene. Årsakene til denne differansen er i hovedsak ulik nedbetalingstid på utlån og innlån, samt at kommunen gjennom årene har hatt tap på formidlingslån. Det medfører at kommunen selv må dekke deler av renter og avdrag knyttet til lånene i Husbanken. Videre pleier låneopptakene i Husbanken være tidlig i året, mens utlånene skjer løpende. Midler som ikke er disponert står på kommunens konto og genererer renteinntekter.

Byggelånsrenter for ny barneskole i sentrum er beregnet til 0,8 mill. kroner i 2023. Disse interne byggelånsrentene kan føres i investeringsregnskapet og reduserer sånn sett renteutgiftene i driften.

Avdrag på lån (egne investeringslån)

Regnskapsforskriftene har bestemmelser om hvor mye kommunene minimum må betale i avdrag de enkelte år. Foreløpige overslag for minimumsavdrag for 2023 er på usikker grunnlag satt til 32,4 mill. kroner. Det er dette nivået som er videreført i perioden.

En har forutsatt 30 års nedbetalingstid på lån for lån opptatt i 2023-2026. Det er videre forutsatt at disse låneopptakene ikke belaster driften i opptaksåret. For 2024-2026 er beregnede avdrag på nye låneopptak tatt med i budsjettert avdragsbeløp.

Overføring til investeringsbudsjettet

Kommunedirektøren tilrår ikke driftsfinansiering av investeringer i planperioden.

Netto avsetninger til eller bruk av bundne fond

Netto avsetninger gjelder overskudd og underskudd innen VA-sektoren (vann, avløp og feiing) og selvkostfelt innen saksbehandleroppgaver innen byggesak mv.

Selvkost innebærer at ekstrakostnadene som kommunen påføres ved å produsere en bestemt tjeneste skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene.

I følge selvkostbestemmelsene innen vann og avløp skal kalkulatoriske renter på investeringer beregnes med utgangspunkt i fem års SWAP-rente eller 3- årig

statsobligasjonsrente, tillagt 0,5 prosentenhet. I tråd med dette er kalkylerenten anslått til 4,1 prosent, 4,05 prosent, 4,01 prosent og 4,02 prosent for årene 2023-2026. Det er som nevnt stor usikkerhet til rentenivået. Avvik fra det forutsatte nivået gir relativt store utslag i selvkostregnskapene for vann og avløp.

Fra 2022 til 2023 foreslås en samlet gebyrøkning på rundt 17,1 %, hvor avløp øker mest i prosent med 32,7 %. Feiing reduseres med 3,9 %. I perioden 2021 til 2026 øker samlet gebyr med kr 3 976, fra kr 9 900 i 2021 til kr 13 875 i 2026, beløpene er inkl. mva. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig gebyrøkning på 5,8 %. Gebyreksempelene for vann og avløp er basert på et årlig vannforbruk på 140 kubikkmeter.

Bakgrunnen for endring av gebyrene er beregninger i selvkostmodellene for vann, avløp og feiing. Alle utgifter og inntekter for vann, avløp og feiing er medtatt i samsvar med selvkostforskriften. Selvkostforskriften sier videre at en ikke kan samle opp bundne fond i mer enn 5 år. Det vises til vedlegg bakerst i dokumentet om kommunale gebyrer inn vann, avløp og feiing.

I tillegg til ovennevnte selvkostfelt er det er fem selvkostområder innen planarbeid, byggesak (inkl. seksjonering og utslipp og kontroll) samt kart og oppmåling. Her gjelder også forskriftsbestemte regler. Kommunen har eget gebyrregulativ for disse tjenestene. Gebyrene skal følge selvkostberegningene. En har startet en gjennomgang av dette regulativet i 2022 og vil fortsette i 2023. Målet er å få kommunens regulativ i tråd med selvkostregelverket.

Budsjetterte avsetninger og bruk av bundne fond er som følger:

BUNDNE FOND, i kroner	2023	2024	2025	2026
Byggesak, 301, bruk av fond	- 925 000	- 1 100 000	- 1 100 000	-700 000
Feiervesen, bruk av fond	- 60 000	- 51 000	- 52 000	- 30 000
Distribusjon av vann, bruk av fond	- 644 000	- 770 000	- 777 000	- 483 000
Avløpsnett, avsetning til fond		62 000		
Avløpsnett, bruk av fond	- 2 450 000		- 101 000	- 2000
Sum	- 4 079 000	- 1 859 000	- 2 030 000	- 1 215 000

Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond

Hensikten med disposisjonsfond er å sikre seg mot uforutsette hendelser og svingninger i inntekter og utgifter. Kommunedirektøren er ikke tilfreds med at en ikke klarer å nå denne målsettingen fullt ut.

Kommunens generelle disposisjonsfond utgjorde 18,115 mill. kroner ved årsslutt 2021.

Etter budsjettert avsetning på 5,05 mill. kroner i 2022, bruk av fond på 0,1 mill. kroner jf. k-sak22/38 (godtgjørelse til støttekontakter) og vedtatt avsetning til fondet ved 2. tertial på 4,373 vil en kunne ha 17,338 mill. kroner på disposisjonsfond ved 31.12.2022. Det forutsetter at regnskapet for 2022 går i balanse. Om disposisjonsfondet kan blir brukt opp helt eller delvis, knyttet til regnskapsavslutningen for 2022, er for tidlig si noe helt sikkert om.

Det legges ikke opp til bruk av fondsmidler i økonomiplanperioden. I de to siste årene i økonomiplanperioden er det budsjettert med avsetning på til sammen 2,681 mill. kroner. Disposisjonsfondet vil i slutten av perioden kunne ligge på om lag 20,02 mill. kroner, gitt forutsetningene ovenfor, som er usikre.

Fremført til inndekning senere år (merforbruk)

Kommunene er pliktige til å budsjettere med balanse, både i budsjettåret og

økonomiplanperioden. Raden skal derfor være i null hvert år.

1.7.2 Hovedoversikt drift, netto fordeling til sektorer

I tabellen som følger vises kommunedirektørens forslag til netto budsjettrammer for hver sektor/hvert ansvarsområde. Netto betyr at en har tatt summen av alle utgiftene og trukket fra alle inntekter som hører til sektoren, som for eksempel sykepengerefusjoner, brukerbetaling og tilskudd til særskilte formål som håndteres av den aktuelle enheten.

Endringer i enhetenes rammer fra ett år til et annet kan forklares med endringer i konsekvensjustert budsjett, samt nye driftstiltak. Det vises til de to påfølgende kapitlene.

Nedenfor følger obligatorisk oversikt for netto fordeling til sektorene/ansvarene, jf. budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4, andre ledd.

Beskrivelse	Regnsk ap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
200 Kommunedirektør, stab og IKT	35 828	36 311	39 669	39 961	40 061	40 061
210 Samfunn og infrastruktur	32 205	32 604	37 820	30 191	26 627	25 057
220 Læring og oppvekst	127 223	126 423	138 004	137 683	137 683	137 683
230 Velferd, psykisk helse og habilitering	77 936	79 971	102 027	96 005	95 025	94 615
240 Helse, familie og rehabilitering	145 790	128 396	145 167	145 512	145 452	145 452
270 Kirke og trossamfunn	4 448	4 498	4 591	4 561	4 561	4 561
280 Tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik	- 22 518	- 4 552	- 23 049	- 24 408	- 25 955	- 26 205
Sum bevilgninger drift	400 911	403 651	444 229	429 505	423 454	421 224

1.7.3 Videreføring av dagens drift - konsekvensjustert budsjett

I arbeidet med budsjett og økonomiplan har kommunedirektøren sett nærmere på hvilke bindinger som ligger på utgifts- og inntektssiden ved videreføring av eksisterende virksomhet fra 2022 til 2023. Dette betegnes som konsekvensjusterte endringer, og er ikke det samme som fremtidige tiltak. Videre er økonomiske konsekvenser av politiske vedtak fattet i 2022 og tidligere innarbeidet.

Enhetene er i sine rammer for budsjettet for 2023 og økonomiplanperioden kompensert for lønnsoppgjør i 2022. Det er en sentral avsetning til lønnsoppgjør i 2023, og enhetene vil bli kompensert for dette når oppgjøret er kjent.

Det er i konsekvensjustert ramme kompensert for spesielle demografiendringer. Dette gjelder for eksempel endringer i antall brukere som har kommet gjennom året 2022. Disse brukerne får allerede tjenester og bemanning etc. er justert deretter i 2022. I tillegg gjelder det økning i årsverk for utvidelse av avdelinger ved tre av barnehager. Dette i tråd med bemanningsnormer og nedlegging av private barnehager.

Når det gjelder NAV og Tvedestrand's andel av det interkommunale samarbeidet er det kompensert med økning i introduksjonsstønads basert på de flyktningene som er kommet hittil og 25 nye hvert år i økonomiplanperioden. Det er også lagt inn økning i stillinger som skal håndtere de nye flyktningene.

For NAV Øst i Agder er det lagt inn brutto utgifter og inntekter for hele samarbeidet. Det er null i nettoutgift.

De viktigste endringene i konsekvensjustert budsjett for 2023 er følgende (endringer fra 2022 til 2023), dvs. før tiltak 2023:

Pensjon

- Pensjonssatsen til Kommunal Landspensjonskasse (KLP) er økt fra 14,8 til 21,3 prosent.
- Pensjonssatsen til Statens Pensjonskasse (SPK) er redusert fra 9,5 til 8,8 prosent.
- Enhetene er samlet sett justert for endringer i KLP og SPK på om lag 17,7 mill. kroner.
- Årets premieavvik KLP og SPK («inntekt»), inkl. arbeidsgiveravgift er økt med 23,1 mill. kroner fra opprinnelig budsjett 2022, til 39,3 mill. kroner.
- Amortisering av tidligere års premieavvik («utgift») er økt med 0,5 mill. kroner, til kr. 8 mill. kroner.

Lønnsendringer

- Lønnsoppgjør i 2023 er avsatt med 6,6 mill. kroner med utgangspunkt i en lønnsvekst på 4,2 % for 2023, som forutsatt i statsbudsjett for 2023. Overheng og lønnsglidning er også innarbeidet.
- Lønnsforhandlinger for 2022 er kompensert i 2023.

Prisjusteringer

- Det er ikke lagt inn generelle prisjusteringer i 2023. Samlet for hele kommunen innebærer dette en realvekstnedgang (kutt) på andre driftsposter.
- Det er imidlertid lagt inn prisjusteringer på brukerbetalinger på Omsorg og rehabilitering. Justeringen harmoniseres mot økte budsjettposter på andre driftskostnader. Prisjusteringer på noen andre poster som har hatt store prisendringer som strøm, maskinforsikringer, bygningsforsikringer, materialer, drivstoff er imidlertid tatt inn som tiltak.

Politiske vedtak og helårsvirkninger av forrige økonomiplan

- Flyttinger av budsjettposter internt i sektorene
- Oppdatering til helårsvirkninger av vedtatte tiltak fra forrige budsjett og økonomiplan.
- Tildelingsmodellen skole er innarbeidet med oppdaterte elevtall.
- Det er i tillegg til tildelingsmodellen justert for endringer i forbindelse med ny skolestruktur jf. delrapport 3. Det er f.eks. innarbeidet 72,8 årsverk i ny barneskole. I tillegg kommer andre justeringer som ny norm for økt lærertetthet, gratis SFO for 1. klassinger, gjesteelever, mv.
- Endringer i tilknytningsgebyr og løpende gebyr innen selvkostfelt vann og avløp er innarbeidet.
- Konsekvensjustering av forrige økonomiplan (inkl. politiske vedtak). Blant annet:
 - Bygg og anlegg: Det er gjort kvalitetssikring av bygningsmessige utgifter i tråd med oppdatert behov innen bygg og anlegg for ny barneskole og ny barnehage. Det er kommet endringer siden forutsetningen for innsparingene ble satt. Blant annet bør det være noe vedlikehold, strøm og renovasjon en periode på tomme bygg. Det var ved tidligere økonomiplaner forutsatt for lave utgifter til vedlikehold av nye bygninger. Behov for å holde ved like god standard er 120.000 kroner for ny barnehage og 600.000 for ny barneskole.
 - Ny barnehage: Her var det forutsatt innsparing på 380.000 kroner i 2023 (helår). Innsparing for tre nedlagte barnehager er 313.000

kroner (fra 2021-budsjett). Nytt budsjett for Bronsbu barnehage er: 576.000 kroner, årlig.

- Ny barneskole: Var forutsatt innsparing på: 1,8 mill. kroner helår fra 2024:
 - Innsparing fire nedlagte skoler helårsvirkning: 1,59 mill. kroner
 - Ny barneskolebudsjett: 456.000 i 2023 og 1,762 mill. kroner i 2024 (helår).

Føringer fra statsbudsjettet

- Skatt og rammetilskudd er oppdatert etter stortingsproposisjonen og prognosemodellen til KS.

Interkommunale ordninger og IKS

- Deflator- og prisjusteringer, i henhold til de enkelte avtalene og noen volumendringer, for blant annet:
 - IKT-Agder med IKT tjenester
 - Interkommunal legevakt
 - Interkommunalt brannsamarbeid
 - Interkommunal krisesenter, inkl. ny reform; 2,4 mill. kroner
 - Barnevernssamarbeid øst i Agder
 - PPT – pedagogisk psykologisk samarbeid med fire kommuner i østre Agder
 - Kulturskolen for fire kommuner i østre Agder
 - OFA-samarbeid
 - Veilyssamarbeid
 - Revisjonen og sekretariat for kontrollutvalg
 - Østre Agder sekretariatet mm.

Renter og avdrag på inneværende lån

- Allerede opptatte lån er oppjustert med de siste renteendringene, hhv.: 4,55 prosent, 4,5 prosent, 4,35 prosent og 4,25 prosent for årene 2023-2026.

1.7.4 Driftstiltak sektorene

200 – Kommunedirektør, stab og IKT

Kommunedirektørens forslag driftsbudsjett 2023-2026	2 023	2 024	2 025	2 026
20 010 - Fellesfunksjoner kommunedirektør-reducere utgifter til juridisk bistand (010)	-45 000	-45 000	-45 000	-45 000
20 010 - Innsparing politiske ansvar fra 2024 (002)	0	-200 000	-200 000	-200 000
20 010 - Redusere HVO fra 0,2 til 0,1 årsverk (030)	-91 000	-91 000	-91 000	-91 000
20 010 - Streaming av politiske møter - utgår (036)	-65 000	-65 000	-65 000	-65 000
20 020 - Økt bemanning økonomi 0,4 årsverk fra 1.5.2023 (052)	115 000	175 000	175 000	175 000
20 030 - Felles kompetansemidler - reduseres (040)	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
20 030 - Redusere annonser (009)	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
20 030 - Redusere portoutgifter (004)	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
20 030 - Redusere tilskudd til personalforeningen (031)	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
20 030 - Vakant stilling (HR) (071)	-81 000	0	0	0
20 030 - Vakant stilling i 3 måneder (005)	-251 000	0	0	0
Sum tiltak	-593 000	-401 000	-401 000	-401 000

Kommentarer er gitt under sektorens kapittel.

210 – Samfunn og infrastruktur

Kommunedirektørens forslag driftsbudsjett 2023-2026	2 023	2 024	2 025	2 026
21 010 - Boligstiftelse - reforhandlet avtale (016)	-200 000	-200 000	0	0
21 010 - Si opp avtale med Visit Sørlandet fra høsten 2024 (041)	0	-50 000	-115 000	-115 000
21 020 - Etablerings- og tilpasningstilskudd utgår (037)	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
21 020 - Kommuneplanens arealdel - visualisering mv. (049)	50 000	0	0	0
21 020 - Sommerjobb for ungdom utgår fra 2023 (001)	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000
21 030 - Snøbrøyting, økte utgifter (074)	180 000	180 000	180 000	180 000
21 030 - Vei og gatelys, reduserte driftsutgifter pga. ledelysning (011)	-150 000	-200 000	-200 000	-200 000
21 030 - Økte parkeringsinntekter, kommunale parkeringsplasser nær sentrum (012)	-200 000	-450 000	-450 000	-450 000
21 040 - Utbedring bassenget på Lyngmyr skole (069)	300 000	0	0	0

Kommunedirektørens forslag driftsbudsjett 2023-2026	2 023	2 024	2 025	2 026
21 040 - Varmepumpe Fritidsklubben (063)	35 000	0	0	0
21 040 - Varmepumpe Lyngbakken barnehage (064)	22 000	0	0	0
21 040 - Økte drivstoffutgifter (065)	100 000	100 000	100 000	100 000
21 040 - Økte havneavgifter og leie av båtplasser (046)	-65 000	-65 000	-65 000	-65 000
21 040 - Økte strømudgifter (058)	7 000 000	3 508 000	2 000 000	2 000 000
21 040 - Økte utgifter bygningsforsikring (068)	75 000	75 000	75 000	75 000
21 040 - Økte utgifter forsikring (067)	50 000	50 000	50 000	50 000
21 040 - Økte utgifter til vedlikehold bygg, materialer mv (066)	500 000	500 000	500 000	500 000
21 050 - 0,4 årsverk renhold, utgår etter ny skole er tatt i bruk (014)	-95 000	-226 000	-226 000	-226 000
21 050 - 0,72 årsverk utgår pga ny bemanningsplan renhold (013)	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
21 050 - Redusert lønn renhold, ekstrahjelp (015)	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
21 060 - Redusere støtte til Næs jernverk (029)	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
21 060 - Tilskuddsportalen utgår (028)	-36 000	-36 000	-36 000	-36 000
21 080 - Studietur kulturskolen - utgår (039)	-18 000	0	-18 000	0
Sum tiltak	6 673 000	2 311 000	920 000	938 000

Kommentarer er gitt under sektorens kapittel.

220 – Læring og oppvekst

Kommunedirektørens forslag driftsbudsjett 2023-2026	2 023	2 024	2 025	2 026
22 020 - Tre barnehager - Overnattingstur for førskolebarn utgår fom juni 2023 (019)	-14 000	-14 000	-14 000	-14 000
22 040 - Lyngmyr skole, - økt bemanning 0,3 årsverk (051)	251 000	251 000	251 000	251 000
22 050 - Vestre Sandøya, kun 1.-3. klasse fra høsten 2023 (018)	-139 000	-300 000	-300 000	-300 000
Sum tiltak	98 000	-63 000	-63 000	-63 000

Kommentarer er gitt under sektorens kapittel.

230 – Velferd, psykisk helse og habilitering

Kommunedirektørens forslag driftsbudsjett 2023-2026	2 023	2 024	2 025	2 026
23 030 - Fjerne kjøregodtgjørelse til støttekontakter (025)	-170 000	-170 000	-170 000	-170 000

Kommunedirektørens forslag driftsbudsjett 2023-2026	2 023	2 024	2 025	2 026
23 030 - Turnus - og vikarinneleie, 1 årsverk fra 1.7.2023 (050)	375 000	750 000	750 000	750 000
23 030 - Økt saksbehandlingsressurs fra 1.7.2023, 0,5 årsverk (056)	199 000	400 000	400 000	400 000
23 050 - Aktivitet og arbeid, redusere 0,7 årsverk (021)	-421 000	-421 000	-421 000	-421 000
23 050 - Fritidsklubben, økning 0,15 årsverk (075)	85 000	85 000	85 000	85 000
23 050 - Redusere dagaktivitet for eldre, 0,4 årsverk, fra 1.4.2023 (022)	-170 000	-251 000	-251 000	-251 000
23 050 - Redusere dagtilbud psykisk helse, 0,4 årsverk, fra 1.4.2023 (023)	-184 000	-270 000	-270 000	-270 000
23 050 - Salg av plasser på Arbeidsglede (045)	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
23 050 - Salg av plasser på Dalene gård (044)	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
23 050 - Økt dagaktivitet fra 2025-2026 (024)	0	0	600 000	600 000
23 060 - Busskort VTA-brukere utgår (027)	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
23 060 - Redusere antall VTA-plasser med 6 plasser (033)	-270 000	-270 000	-270 000	-270 000
23 060 - Redusere antall plasser på kvalifiseringsprogrammet (KVP) (026)	-1 492 000	-1 092 000	-1 092 000	-1 092 000
23 060 - Økning sosialhjelp, flyktninger (060)	1 470 000	500 000	500 000	500 000
23 060 - Økt sosialhjelp (059)	1 000 000	1 000 000	750 000	750 000
Sum tiltak	292 000	131 000	481 000	481 000

Kommentarer er gitt under sektorens kapittel.

240 – Helse, familie og rehabilitering

Kommunedirektørens forslag driftsbudsjett 2023-2026	2 023	2 024	2 025	2 026
24 010 - Midlertidig omprioritering til prosjekt (020)	-230 000	0	0	0
24 010 - Opplæringsvakter i løpet av året (054)	300 000	300 000	300 000	300 000
24 010 - Psykologstilling 0,5 årsverk, utsatt ansettelse 01.04.23 (032)	-115 000	0	0	0
24 050 - Assistenter på sykehjemsavdelingene, økning 0,65 årsverk (053)	300 000	300 000	300 000	300 000
24 050 - Salg av sykehjemsplasser dersom kapasitet (043)	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
24 050 - Økte matvarepriser på kjøkkenet (055)	250 000	250 000	250 000	250 000
24 055 - Medisinsk forbruksmateriell - sykehjem, reduserte utgifter (057)	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000

Kommunedirektørens forslag driftsbudsjett 2023-2026	2 023	2 024	2 025	2 026
Sum tiltak	5 000	350 000	350 000	350 000

Kommentarer er gitt under sektorens kapittel.

270 – Kirke og trossamfunn

Kommunedirektørens forslag driftsbudsjett 2023-2026	2 023	2 024	2 025	2 026
27 010 - Redusere overføring til kirkelige formål (007)	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
27 010 - Tilskudd til Kirkens bymisjon (035)	-20 000	-50 000	-50 000	-50 000
Sum tiltak	-70 000	-100 000	-100 000	-100 000

Kommentarer er gitt under eget kapittel.

280 – Tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik

Kommunedirektørens forslag driftsbudsjett 2023-2026	2 023	2 024	2 025	2 026
28 010 - Flyktninger - diverse utgifter til fordeling (072)	1 658 000	800 000	500 000	500 000
28 010 - Innkjøpskutt på spesifikke varer og tjenester (006)	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
28 010 - Innsatstrappa, effekter av venstreforskyvning (076)	0	-250 000	-497 000	-747 000
28 010 - Korona - økte utgifter (073)	251 000	0	0	0
28 010 - Nullstille kommunestyrets tilleggsbevilgningspost (003)	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
28 010 - Oppfølging av sykefraværerefusjon (048)	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
28 010 - Stramme inn på permisjon med lønn/ revidere permisjonsreglementet (008)	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
28 010 - Støtte til etablering av ladestasjoner for sykler - fjerens (034)	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
28 010 - Utrede avvikling av Boligstiftelsen fra 2025 (042)	0	0	-1 000 000	-1 000 000
Sum tiltak	1 309 000	-50 000	-1 597 000	-1 847 000

Kommentarer er gitt under eget kapittel.

290 – Frie inntekter, finans og avsetninger

Kapittel : Frie inntekter, finans og avsetninger	2 023	2 024	2 025	2 026
078: 29040 - Byggelånsrenter - overføring fra drift til investering - lavere renteutgifter	- 800 000	-	-	-
062: 29040 - Økte avdrag på nye lån	-	2 100 000	2 900 000	3 100 000
061: 29040 - Økte renter på nye lån	1 400 000	3 200 000	3 700 000	3 800 000
077: 29060 - Avsetning til disposisjonsfond	-	-	643 000	2 038 000
Sum tiltak	600 000	5 300 000	7 243 000	8 938 000

078: 29040 - Byggelånsrenter - overføring fra drift til investering - lavere renteutgifter

Byggelånsrenter kan føres i investeringsregnskapet og medfører dermed lavere renteutgifter i driften. Dette er et videreført tiltak fra 2022-2025. Beløpet gjelder ny barneskole er på 800.000 kroner.

062: 29040 - Økte avdrag på nye lån

Det er beregnet 30 års avdragstid på nye låneopptak i 2023-2026.

Rentesatser i perioden er satt til: 4,55 prosent, 4,5 prosent, 4,35 prosent og 4,25 prosent. Avdrag på nye lån i perioden blir: 0 kroner, 2,1 mill. kroner, 2,9 mill. kroner og 3,1 mill. kroner.

061: 29040 - Økte renter på nye lån

Det er beregnet 30 års avdragstid på nye låneopptak i 2023-2026.

Rentesatser i perioden er satt til: 4,55 prosent, 4,5 prosent, 4,35 prosent og 4,25 prosent. Renter for nye lån for årene 2023-2026 blir: 1,4 mill. kroner, 3,2 mill. kroner, 3,7 mill. kroner og 3,8 mill. kroner.

077: 29060 - Avsetning til disposisjonsfond

Det er funnet rom for å avsette til disposisjonsfond mot slutten av perioden.

1.7.5 Samlede driftsinntekter og - utgifter

Tabellen nedenfor viser "økonomisk oversikt drift" for budsjettperioden. Oversikten er i henhold til ny forskrift § 5-6, jf. ny kommunelov.

2023-2026 Økonomisk oversikt drift

Beskrivelse	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Tvedestrand						
Rammetilskudd	-221 607	-219 175	-239 117	-240 270	-241 063	-241 066
Inntekts- og formuesskatt	-179 389	-174 451	-186 049	-186 049	-186 049	-186 049
Eiendomsskatt	-27 962	-28 400	-29 000	-29 000	-29 000	-29 000
Andre skatteinntekter	0	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-11 355	-7 890	-25 250	-25 220	-22 660	-23 440
Overføringer og tilskudd fra andre	-84 019	-60 495	-136 876	-118 638	-116 800	-115 078
Brukerbetalinger	-21 554	-22 387	-21 852	-21 852	-21 852	-21 852
Salgs- og leieinntekter	-57 306	-54 745	-63 513	-67 546	-69 053	-70 623
SUM DRIFTSINNTEKTER	-603 192	-567 543	-701 657	-688 575	-686 477	-687 108
Lønnsutgifter	317 063	308 604	382 444	362 964	359 596	358 294
Sosiale utgifter	78 911	79 604	90 583	90 095	90 109	90 109
Kjøp av varer og tjenester	138 613	129 881	145 836	141 278	139 260	139 010
Overføringer og tilskudd til andre	32 131	23 188	47 606	43 203	42 193	41 363
Avskrivninger	33 409	29 909	29 909	29 909	29 909	29 909
SUM DRIFTSUTGIFTER	600 127	571 186	696 378	667 449	661 067	658 685
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-3 065	3 643	-5 279	-21 126	-25 410	-28 423
Renteinntekter	-2 633	-2 680	-6 890	-7 050	-7 130	-6 950
Utbytter	-3 390	-4 064	-16 044	-8 057	-6 465	-6 442
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	12 134	13 806	29 801	33 501	35 001	35 401
Avdrag på lån	26 400	28 405	32 400	34 500	35 300	35 500
NETTO FINANSUTGIFTER	32 511	35 467	39 267	52 894	56 706	57 509
Motpost avskrivninger	-33 409	-29 909	-29 909	-29 909	-29 909	-29 909
NETTO DRIFTSRESULTAT	-3 963	9 201	4 079	1 859	1 387	-823
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	80	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	8 500	471	0	62	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-5 286	-4 622	-4 079	-1 921	-2 030	-1 215
Avsetninger til disposisjonsfond	670	0	0	0	643	2 038

Beskrivelse	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Bruk av disposisjonsfond	0	-5 050	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	3 963	-9 201	-4 079	-1 859	-1 387	823
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

Når det gjelder lønnsutgifter og sosiale utgifter ser en en stor økning fra 2022 til 2023. Det gjøres oppmerksom på at dette inneholder alle lønnsutgiftene, også inkludert NAV Øst i Agder med ansatte for hele samarbeidet. Dette blåser opp lønnstallene. Utgifter til lønn blir refundert av samarbeidskommunene. Tvedestrand's andel av årsverk er 10,13. Hele samarbeidet har om lag 24,9 årsverk.

Introduksjonsstønad og kvalifiseringsstønad er også medtatt for hele samarbeidet. Det blåser også opp tallene.

Andre forhold ang lønn er økte årsverk i sektorene.

Når det gjelder endringen fra 2023 til 2024, er det reduksjoner i introduksjonsstønad som er den største forklaringen.

1.7.6 Årsverk

I vedtatt budsjett de siste årene har en hatt følgende årsverk:

År	Årsverk
2016	433,5
2017	450,6
2018	470,8
2019	474,7
2020	491,0
2021	482,3
2022	511,04
2023	536,87

Årsverk for 2022 er oppdatert med vedtatte tiltak for 2022. Årsverk i 2023 er oppgitt med tall før en regner inn alle tiltak.

1.7.7 Likviditet

Kommunen har avtale med Sparebanken Sør om trekkrettigheter (kassakreditt) på 30 mill. kroner. Kassakreditten har vært relativt lite brukt. Kommunen betaler rente til banken kun når trekkrettighetene benyttes.

Kommunens inntekter og utgifter kommer ujevnt gjennom året. Som det fremgår av investeringsbudsjettet vil det bli store utgifter og låneopptak i starten av planperioden. Forløpet av utbetalinger i prosjektene og tidspunkt for låneopptak vil påvirke likviditeten i stor grad. Nedgang i investeringstakt fra 2024 vil innebære lavere låneopptak, noe som også kan medføre mer anstrengt likviditetssituasjon.

Likviditetsbelastningen fra tidligere års premieavvik må også nevnes. Enkelt sagt betyr dette at kommunen i tråd med statlig regelverk har betalt mer i pensjon til pensjonsselskapene enn det som er utgiftsført i regnskapet. Dette blir å betrakte som en intern gjeld. "Gjelda" nedbetales over 15 år, ti år eller sju år, avhengig av når avviket oppstod. Hvis de nye premieavvikene er større enn det en "tilbakebetaler" vil interngjelda øke. Ved inngangen til 2022 var denne belastningen på om lag 25,9 mill. kroner, ved inngangen av 2021 var den 38,5 mill. kroner. Nedgangen skyldes i stor grad bruk av premiefond, dette er omtalt i årsberetning 2021.

På grunn av økt premieavvik vil interngjelden øke framover i tid og gi en mer anstrengt likviditet. Ideelt sett burde en hatt et tilsvarende beløp som akkumulert premieavvik, dvs. 25,9 mill. kroner på fond.

1.8 Investeringsbudsjettet

1.8.1 Samlet oversikt over investeringer med finansiering

Tabellen nedenfor er bevilgningsoversikt investering, jf. Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. § 5-5 Bevilgningsoversikt investering.

Beløp i hele 1.000 kroner	Regnsk ap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Investeringer i varige driftsmidler	107 466	188 775	97 256	42 260	16 250	17 200
Tilskudd til andres investeringer	586	2 350	2 400	1 000	1 100	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 246	1 500	1 500	1 500	1 600	1 600
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	109 298	192 625	101 156	44 760	18 950	18 800
Kompensasjon for merverdiavgift	-17 003	-33 847	-14 350	-1 952	-680	0
Tilskudd fra andre	-4 641	-8 560	-6 660	-11 872	-4 960	-2 455
Salg av varige driftsmidler	-12 743	-5 840	-8 840	-7 840	-7 840	-4 170
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	-250	0
Bruk av lån	-84 919	-145 578	-71 906	-23 596	-5 970	-12 675
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-119 306	-193 825	-101 756	-45 260	-19 700	-19 300
Videreutlån	23 820	25 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Bruk av lån til videreutlån	-23 820	-25 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Avdrag på lån til videreutlån	13 642	6 500	6 100	6 700	7 400	8 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-11 829	-5 300	-5 500	-6 200	-6 900	-7 500
NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	1 813	1 200	600	500	500	500
Overføring fra drift	-80	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-676	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	8 950	0	0	0	250	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	8 194	0	0	0	250	0
Fremført til inndekning i senere år udekket beløp	0	0	0	0	0	0

Oversikten viser de totale investeringsutgiftene samt inntektene til investeringene. Tilskudd til andres investeringer gjelder investeringer til kirkelige formål ved Tvedestrand kirkelige fellesråd.

Videreutlån er lån som for eksempel blir gitt som startlån til bolig, gjerne til nyetablerte familier. Forskriftene sier at avdragene på slike lån skal føres i investeringsregnskapet, i motsetning til avdrag på egne investeringslån som føres i driftsregnskapet. Det er forutsatt

at en tar opp 20,0 mill. kroner i slike lån hvert år i planperioden

1.8.2 Nærmere om de enkelte investeringsprosjektene

Tabellene under viser bruttoutgifter for investeringsprosjektene i perioden. Investeringsopplegget er utarbeidet med utgangspunkt i forrige økonomiplan, men det kommer alltid nye innspill. Kommunedirektøren har kun lagt inn nye tiltak som anses nødvendige.

Sammenlignet med økonomiplan 2022-2025 er det nå høyere utgifter til prosjekter innen vann- og avløpssektoren. Økende behov på området er meldt tidligere.

Samlet investeringsnivå i 4-års perioden er på 183,7 mill. kroner, hvorav:

- 173,0 mill. kroner til bygg og anlegg, hvorav 65,4 mill. kroner til vann- og avløpssektoren
- 4,5 mill. kroner i investeringstilskudd til Tvedestrand kirkelige fellesråd
- 6,2 mill. kroner til egenkapitalinnskudd KLP

Prosj.	Investeringer i varige driftsmidler (bruttobeløp i 1 000 kroner)	Regnsk ap 2021	Budsjet tt 2022	Budsjet tt 2023	Budsjet tt 2024	Budsjet tt 2025	Budsjet tt 2026
0001	Tvedestrand idrettspark	1 103	0	0	0	0	0
0002	Tvedestrand næringspark, salg av næringsareal	414	500	400	400	400	300
0004	IT-investeringer generelt	655	200	100	0	0	0
0005	Utbyggingsavtale Lauvåsen boligfelt AS	71	0	0	0	0	0
0009	Ny barneskole, parkering og bussavvikling	1 540	5 850	2 575	0	0	0
0010	Ny barneskole, Lyngmyrhallen rehabilitering	0	7 500	800	0	0	0
0012	Utbyggingsavtale trinn 2 Valbergheia II (Sletteneplatået)	450	0	0	0	0	0
0013	Interkommunal legevakt og øyeblikkelig hjelp-plasser	0	0	7 000	1 700	0	0
0101	Tvedestrand barneskole, bøker til skolebibliotek	0	0	300	0	0	0
0300	Ny barneskole, bygning og uteområder	31 233	133 225	59 075	1 500	0	0
0301	Ny barnehage Bronsbu	23 848	15 600	0	0	0	0
0302	Tvedestrand næringspark A67, diverse investeringer	5 890	3 000	1 000	1 000	1 000	1 000
0303	Bil vaktmestre	189	200	400	400	400	400
0304	El-bil renholdere	339	0	0	0	350	0
0306	Boliger personer med funksjonsnedsettelse Lyngmyr, 8 enheter	14 603	0	0	0	0	0
0307	Lyngmyr skole, nye vinduer		0	0	0	1 400	0
0308	Aktiv rast ved E-18, utstyr	512	0	0	0	0	0
0309	Skoler, lekeplassutstyr	8	150	0	0	0	0
0314	Strannasenteret, kjølerom kjøkken	297	0	0	0	0	0
0315	Avløp internt under bygget på Strannasenteret	5	0	900	0	0	0

Prosj.	Investeringer i varige driftsmidler (bruttobeløp i 1 000 kroner)	Regnsk ap 2021	Budsje tt 2022	Budsje tt 2023	Budsje tt 2024	Budsje tt 2025	Budsje tt 2026
0316	Tvedestrand barneskole, midlertidige lokaler	1 350	0	0	0	0	0
0324	Strannasenteret, diverse bygningsmessige arbeider	888	0	0	0	0	0
0330	Gjestehavna, strømkapasitet	304	0	0	0	0	0
0331	Olav Sverres vei, carport	0	0	0	500	0	0
0332	Strannasenteret, utvidelse av nødstrømsaggregat	147	0	0	0	0	0
0334	Lyngmyr skole, solskjerming	0	0	0	0	2 000	0
0335	Gamle vgs Lyngmyr, ombygging mv.	1 208	0	0	0	0	0
0336	Lyngbakken barnehage, oppgradering	1 038	1 250	0	0	0	0
0341	Tvedestrand skole, fyringsanlegg	228	0	0	0	0	0
0342	Stupetårn og bryggepromenade ved Tjenna	121	0	0	0	0	0
0343	Strannasenteret, utnytte overskuddsvarme fra kjølerom	6	0	0	0	0	0
0344	Lyngmyr skole, utvidelse av arbeidsplasser til lærerne	0	200	0	0	0	0
0345	Søsterdalen, brannalarmanlegg	0	200	0	0	0	0
0346	Rådhuset, nytt brannalarmanlegg	0	0	150	0	0	0
0347	Lyngmyrveien 57, nytt brannalarmanlegg	0	0	250	0	0	0
0348	Lyngørsida, rehabilitering av kommunal brygge	0	2 000	0	0	0	0
0349	Dagsturhytte	0	0	200	1 500	0	0
0350	Gamle sentrum, varmesøkende kamera	0	1 000	0	0	0	0
0351	Lyngmyrveien 57, vinduer og fasade	0	0	0	2 500	0	0
0352	Kaldtlager på Lyngmyr	0	0	200	3 100	0	0
0353	Baderampe Tjennaparken	0	200	0	0	0	0
0355	Lyngmyr skole, varmepumpe	0	0	2 200	0	0	0
0356	Strannasenteret, varmepumpe	0	0	1 300	0	0	0
0357	Verksted og brannstasjon, varmepumpe	0	0	200	0	0	0
0358	Rådhuset, varmepumpe	0	0	0	110	0	0
0359	Barnehage på Holt	0	0	150	150	0	0
0360	Strannasenteret, heis	0	0	900	0	0	0
0361	Tvedestrand skole, fjerne modulbygg	0	0	100	0	0	0
0362	Salg av bygninger, inkl. klargjøring, meglerutg. mv.	0	0	200	200	200	0
0363	Lyngbakken bhg, boder og uteområde	0	0	250	0	0	0
0500	Ny barneskole, VA-anlegg til tomtegrense	444	3 800	700	0	0	0
0501	Bakkevei og Tangen renseanlegg	3 097	0	0	0	0	0
0503	Fortau og VA-ledning Lyngmyr-Albukjær	9 297	0	0	0	0	0
0504	Nesgrenda, nytt høydebasseng vann	0	0	0	0	500	5 500

Prosj.	Investeringer i varige driftsmidler (bruttobeløp i 1 000 kroner)	Regnsk ap 2021	Budsj tt 2022	Budsj tt 2023	Budsj tt 2024	Budsj tt 2025	Budsj tt 2026
0505	Rehabiliteringsplan vann	741	600	400	1 000	5 000	5 000
0506	Rehabiliteringsplan avløp	887	2 300	400	1 000	5 000	5 000
0507	Tvedestrand renseanlegg, garasje, lager, verksted	914	0	0	0	0	0
0509	Grønlandsveien, vann og avløp	2 268	0	0	0	0	0
0510	Lastebil til byrenovasjon, elbil	0	0	0	800	0	0
0511	Parkeringsplass for el-biler med ladestasjoner	55	0	0	0	0	0
0514	Bergsmyr rundkjøring, vann og avløp	0	0	0	0	0	0
0515	Brannposter i Lyngør	22	0	0	0	0	0
0516	Bydalen, pumpestasjon avløp	1 157	0	0	0	0	0
0517	Grenstøl-Slotta-Ytre vei, VA-anlegg langs vei	794	0	0	0	0	0
0521	Flomsikring i sentrum	44	0	0	0	0	0
0523	Nor, overføringsledning avløp	0	0	500	0	0	0
0524	Veilys, skifte til LED	0	0	6 100	0	0	0
0525	Kommunalteknikk, bil	289	0	0	0	0	0
0527	Tømme plass for bobiler	498	0	0	0	0	0
0528	Slotta, vann- og avløpsnett	0	0	500	2 500	0	0
0529	Bergsmyr til Mjåvann, turvei og sti	0	2 500	0	0	0	0
0530	Tvedestrand renseanlegg, tømning sivbed	0	1 700	0	0	0	0
0531	Kollåsen, ny hovedvannledning mv.	0	4 500	1 906	0	0	0
0532	Borøya, høydebasseng vann	0	500	500	5 000	0	0
0533	Sandøya, utvidelse sjøledninger avløp	0	1 000	0	0	0	0
0534	Høyheia, ringledning vann	0	0	0	0	0	0
0535	Vannverket, ny utjevningstank	0	600	0	1 500	0	0
0536	Øksenåslia, rehabilitering vann- og avløpsnett	0	0	0	3 500	0	0
0537	Borøya-Sagesund, avløpsledning i sjø	0	0	500	5 500	0	0
0540	Hjullaster	0	0	1 000	0	0	0
0541	Vann og avløp, SD-anlegg og el-tavler	0	0	800	0	0	0
0542	Avløpsstasjoner, el-tavler	0	0	700	0	0	0
0543	Bedehusbakken, bytte VA-ledninger	0	0	1 200	0	0	0
0544	Skipperheia, innløpskum/fordrøyningskum avløp	0	0	2 000	0	0	0
0545	Høyheiveien, VA-ledninger	0	0	500	5 500	0	0
0546	Vannverket, ombygging UV-linje	0	0	800	0	0	0
0547	Cederholm, ny pumpestasjon avløp	0	0	0	2 500	0	0
0700	Strannasenteret, utstyr	263	200	100	0	0	0
0701	Velferdsteknologi innen helse- og omsorgssektoren	127	0	0	0	0	0

Prosj.	Investeringer i varige driftsmidler (bruttobeløp i 1 000 kroner)	Regnsk ap 2021	Budsj tt 2022	Budsj tt 2023	Budsj tt 2024	Budsj tt 2025	Budsj tt 2026
0702	Strannasenteret, kjøkkenutstyr	0	0	0	0	0	0
0750	Velferd, psykisk helse og habilitering, 8-seters bil	0	0	0	400	0	0
0751	Lyngmyrveien 49, inventar og utstyr ansattes areal	122	0	0	0	0	0
	Sum investeringer i varige driftsmidler	107 466	188 775	97 256	42 260	16 250	17 200

0002 - Tvedestrand næringspark A67, salg av næringsarealer

Næringsarealene i A67 Tvedestrand næringspark ble klare til salg i 2019, og det er solgt mye areal siden da. I økonomiplanen er det forutsatt inntekter på 7 mill. kroner pr. år i 2023-2025 og 5,0 mill. kroner i 2026. Salget i 2020-2022 har vært høyere enn dette, men kommunedirektøren foreslår å budsjettere noe forsiktig.

Da kommunen kjøpte arealene ble det i flere av kjøpskontraktene lagt inn en klausul om at tidligere grunneier skal få betalt av kommunen 10 kroner (pluss prisjustering) pr. kvadratmeter når arealene ble solgt videre. Videre må en ved noen av salgene ha bistand til kontraktsutforming, oppgjør mv. Med bakgrunn i dette er det lagt inn 0,4 mil. kroner pr. år i 2023-2025 og 0,3 mill. kroner i 2026.

0004 - IT-investeringer generelt

Mye av IKT-investeringene skjer nå gjennom IKT Agder, som viderefakturerer for eksempel leasing av PC-er til kommunen. En er noe usikker på behovet for egne investeringsbevilgninger fremover, men legger inn 0,1 mill. kroner i budsjettet for 2023.

0009 - Ny barneskole, parkering og bussavvikling

Prosjektet omfatter parkeringsplassen mellom Lyngbakken barnehage og Strannasenteret, inkludert ny avkjøring fra hovedveien og "kiss- & rideløsning". Videre omfatter prosjektet utvidelse og forbedring av bussplass mellom barnehagen og den nye barneskolen, samt trafikk sikringstiltak i Ramsdalsveien.

Dette prosjektet er et delprosjekt i ny barneskole, og det vises til nærmere omtale under prosjekt 0300 Ny barneskole, bygning og uteområder.

0010 - Ny barneskole, Lyngmyrhallen rehabilitering

Prosjektet omfatter renovering av garderober og inngangsparti, støyreducerende tiltak, samt påbygg med ett sett nye garderober, lager og inngangsparti.

Lyngmyrhallen er nå så gammel at en er berettiget til spillemidler til rehabilitering, samt at en kan få spillemidler for det som bygges på. Det er derfor forutsatt spillemidler på 2,0 mill. kroner. På veldig usikkert grunnlag er tilskuddet budsjettert i 2024.

Dette prosjektet er et delprosjekt i ny barneskole, og det vises til nærmere omtale under prosjekt 0300 Ny barneskole, bygning og uteområder.

Det er behov for å skifte vinduene i Lyngmyrhallen, men det var ikke en del av det opprinnelige prosjektet med å rehabilitere hallen. Kommunedirektøren håper det er rom for dette innenfor midler avsatt til den nye barneskolen. Hvis det gjennom 2023 viser seg at det ikke går, må en komme tilbake til saken i neste økonomiplan.

0013 - Interkommunal legevakt og øyeblikkelig hjelp-plasser

Tvedestrand er med i det interkommunale samarbeidet rundt legevakt og øyeblikkelig hjelp-plasser, der Arendal er vertskommune. Disse funksjonene trenger nye lokaler, og byggingen er godt i gang. Det legges til grunn at alle deltakende kommuner er medeiere i bygget, og at en da betaler en engangssum for selve bygningen. I så fall er dette en investeringsutgift som kan lånefinansieres. Arendal regner med at bygget står ferdig i 2023/2024, og kommunene utenom vertskommunen skal betale sine bidrag i 2023 og 2024. Informasjonen en har når denne økonomiplanen utarbeides tyder på at Tvedestrands andel blir 8,7 mill. kroner, det er 0,5 mill. kroner mer enn anslått i forrige økonomiplan.

0101 – Tvedestrand barneskole, bøker til skolebibliotek

Høsten 2023 skal ny barneskole tas i bruk, der det blant annet er et stort skolebibliotek. På skolebibliotekene på skolene som skal legges ned er det mange svært gamle bøker, så behovet for fornyelse er stort. Det foreslås derfor en bevilgning på 0,3 mill. kroner til innkjøp av bibliotekbøker. Fra skolene som legges ned vil en selvsagt ta med bøker som fortsatt kan brukes.

0300 - Ny barneskole, bygning og uteområder

Medio august 2021 inngikk kommunen avtale med Veidekke Entreprenør AS om bygging av ny barneskole. Skolen er dimensjonert for 525 elever, og Veidekke skal overlevere anlegget 15. mai 2023. Skolen kan da tas i bruk ved skolestart høsten 2023.

Prosjektet ny barneskole består i kommunens budsjett og regnskap av fire delprosjekter:

0300 Ny barneskole, bygning og uteområder

0009 Ny barneskole, parkering og bussavvikling

0010 Ny barneskole, Lyngmyrhallen rehabilitering

0500 Ny barneskole, VA-anlegg til tomtetrengse

Totalt beløp er 292,4 mill. kroner inklusive merverdiavgift på de prosjekter der merverdiavgiften fremkommer i resultatregnskapet. Dette er regnet ut fra en nettoutgift på 236,9 mill. kroner. Deler av utgiftene i prosjektet er det ikke merverdiavgift på, deler kan en kreve merverdiavgiftskompensasjon på og deler kan en kreve fradrag for ordinær merverdiavgift på. Merverdiavgiftskompensasjon vises i resultatregnskapet, det gjør ikke fradrag. Dette kompliserer vurderinger mot brutto kostnadsramme, så kommunedirektøren mener en i dette prosjektet må måle mot nettobeløp.

Inngått avtale med Veidekke Entreprenør AS indikerer noe forskyvning mellom delprosjektene sammenlignet med opprinnelig budsjett, men totalrammen forventes å holde. Sammenlignet med økonomiplan 2022-2025 er det noe forskyvninger i bevilgningene mellom delprosjektene.

Budsjetterte bevilgninger i 2023 og 2024 fullfinansierer prosjektet. Selv om skolen tas i bruk i 2023 føres det opp et mindre beløp også i 2024, med tanke på at det ofte påløper noe kostnader etter at et så stort bygg er tatt i bruk.

Prosjekt 0300 Ny barneskole, bygning og uteområder omfatter selve bygningen og uteområdet i form av skolegård med internveier, vei fra bussparkering og opp til skolen, omgjøring av deler av dagens gressbane til uteområde for skolen, samt ansattparkering ved dagens gressbane.

Det er flere utendørsanlegg som er berettiget til spillemidler, og det er forutsatt 4,0 mill. kroner i slikt tilskudd. Beløpet er ikke avklart enda, og det er usikkert når en vil motta

midlene. I denne økonomiplanen er det budsjettet med beløp i årene 2023-2025.

0302 - Tvedestrand næringspark A67, diverse investeringer

Det er enkelte infrastrukturelt tiltak det vil være behov for å gjennomføre i takt med salg av arealer på Grenstøl. Dette gjelder interne veier, VA-anlegg mv. Kommunestyret har i 2019 lagt til grunn at kommunen gjennomfører slike mindre tiltak for å få en fornuftig struktur på vei- og VA-anlegg i området. Det er satt av en anslagsbevilgning på 1,0 mill. kroner hvert år i planperioden. I 2023 legges det opp til investering i to nye trafo-stasjoner samt noe grøntanlegg i tillegg til det som er angitt over.

Det er usikkerhet til hvor store behovene er, det avhenger blant annet av hvilke tomter som blir solgt. Hittil er det foretatt mange investeringer som en har nytte av ved salg av tomter de kommende årene også.

0303 - Bil til vaktmestre

Kommunens vaktmestre er avhengige av biler i sitt daglige virke. Bilene må jevnlig skiftes ut, og det er derfor innarbeidet midler til kjøp av én fossilfri bil hvert år i planperioden.

0304 - El-bil renholdere

Renholderne er avhengige av biler i sitt daglige virke. Bilene må skiftes ut i blant, og det er derfor innarbeidet 350 000 kroner til kjøp av en ny el-bil i planperioden. Sammenlignet med forrige økonomiplan er bevilgningen skjøvet ut i tid. Samlokalisering av barnehager og skoler påvirker renholdernes behov for biler.

0307 - Lyngmyr skole, nye vinduer

I 2020 ble vinduene på to av veggene på ungdomsskolen skiftet, men det er også behov for å skifte på de to siste veggene. Kostnadsanslaget er økt fra forrige økonomiplan som følge av betydelig prisvekst. Det hadde vært ønskelig å gjøre dette tidlig i planperioden, men av økonomiske og kapasitetsmessige årsaker er det ikke ført opp før i 2025. Dette er ett år senere enn i forrige økonomiplan. Prosjektet er et enøk-tiltak.

0315 – Avløp internt under bygget på Strannasenteret

I 2020 ble det bevilget 0,5 mill. kroner til å skifte avløpsledninger under Strannasenteret. Arbeidene ble ikke påbegynt før i 2022. Det viste seg at tilstanden var mye verre enn forventet, så det er behov for mer midler til gjennomføre de nødvendige arbeidene. Det foreslås derfor bevilget 0,9 mill. kroner til i 2023.

0331 - Olav Sverres vei, carport

Kommunale tjenestebiler knyttet til aktiviteten i Olav Sverres vei står i dag ikke under tak når de ikke er i bruk. Noen av beboerne i Olav Sverres vei har egne biler, de står heller ikke under tak. Inn mot Lyngmyrveien er det støpt en mur, og en kan der få bygget carporter på en god og rimelig måte. Det tilrås bevilget 0,5 mill. kroner til prosjektet i 2024. Som følge av prisstigningen er dette økt fra forrige økonomiplan.

0334 - Lyngmyr skole, solskjerming

Det er ikke solskjerming på Lyngmyr skole. På sørveggen blir det veldig varmt på dager med solskinn. Solskjerming foreslås etablert for å bedre arbeidsforholdene både for elever og lærere, innenfor en kostnadsramme på 2,0 mill. kroner. Det hadde vært ønskelig å gjennomføre prosjektet tidlig i planperioden, men av økonomiske og kapasitetsmessige årsaker foreslås det først i 2025. Dette er ett år senere enn i forrige økonomiplan. Beløpet er også økt som følge av prisstigning.

0346 - Rådhuset, nytt brannalarmanlegg

På rådhuset er det et brannalarmanlegg som er så gammelt at det ikke er mulig å få tak i reservedeler lenger. Anlegget bør derfor skiftes ut.

0347 - Lyngmyrveien 57, nytt brannalarmanlegg

I den gamle videregående skolen i Lyngmyrveien 57 er det et brannalarmanlegg som er så gammelt at det ikke er mulig å få tak i reservedeler lenger. Anlegget bør derfor skiftes ut.

0349 - Dagsturhytte

Kommunestyret vedtok i sak 55/2021 å delta i prosjektet Dagsturhytta Agder under forutsetning av at en klarer å få en god plassering av hytta og en god løsning knyttet til drift og ettersyn. Videre ble det vedtatt at arbeidet gjennomføres i 2023 og at en skulle innarbeide kommunal finansiering i økonomiplanen. I kommunestyresaken er det gitt et eksempel på totale kostnader, anslag på gaver, spillemidler osv.

Av kapasitetsmessige og økonomiske årsaker foreslås det nå å forskyve hoveddelen av prosjektet til 2024. I 2023 tar en sikte på å velge tomt, eventuelt grunnnerv mv. Hytta må bestilles innen 1. mai 2023, men kostnaden og oppsettingen av hytta kan utsettes til senest april 2024.

I økonomiplanen for 2022-2025 var det lagt til grunn en nettokostnad for kommunen på 0,2 mill. kroner. Dette er nå økt til 0,4 mill. kroner. Årsaken er generell prisvekst og at en har lagt inn noe midler til eventuelt grunnnerv mv. Anslag på gaver og spillemidler er ført opp i kommunens budsjett med beløp fra kommunestyresak 55/2021.

0351 - Lyngmyrveien 57, vinduer og fasade

På den gamle videregående skolen i Lyngmyrveien 57 er det behov for å skifte vinduer og rehabilitere fasaden. Noen av vinduene har råteskader og mange er fra da bygget var nytt. Gamle vinduer har dårlig isolasjonsevne. På deler av fasaden faller murpussen av i store flak.

Arbeidene foreslås gjennomført i 2024. Beløpet er økt sammenlignet med forrige økonomiplan, men det er fortsatt usikkerhet knyttet til kostnadsanslaget. Skifte av vinduer er et enøk-tiltak.

0352 - Kaldtlager på Lyngmyr

Det er behov for mer lagerkapasitet, primært knyttet til utstyr som er anskaffet av Frivilligsentralen og til driftsmateriell for kommunal aktivitet i Lyngmyrområdet. I 2023-2024 er det lagt inn 3,3 mill. kroner til et kaldtlager på om lag 250 kvadratmeter. Tiltent plassering er mellom dagens gressbane og kunstgressbane. Både bevilgning og areal er økt siden forrige økonomiplan. Nå har en også lagt inn 1,1 mill. kroner i spillemidler.

Frivilligsentralen brukte tidligere blant annet lagerbua nord for gressbanen, men den er revet i forbindelse med byggingen av ny barneskole. Sentralen har også annet plasskrevende utstyr som trenger innendørs lagring. Kommunen har store utendørs arealer som skal driftes og vedlikeholdes i Lyngmyr-området, og har i dag ikke noe sted for innendørs lagring av driftsmateriell.

0355 – Lyngmyr skole, varmepumpe

Kommunedirektøren har fått utarbeidet en vurdering av enøk-tiltak i noen kommunale bygg. Ett av forslagene var å sette inn varmepumpe på Lyngmyr skole. Det foreslås gjort i 2023. Konsulenten kommunen har brukt anslo at en varmepumpe vil medføre en innsparing på ca. 200.000 kWh i året.

0356 – Strannasenteret, varmepumpe

Kommunedirektøren har fått utarbeidet en vurdering av enøk-tiltak i noen kommunale bygg. Ett av forslagene var å sette inn varmepumpe på Strannasentert. Det foreslås gjort i 2023. Konsulenten kommunen har brukt anslo at en varmepumpe vil medføre en innsparing på ca. 140.000 kWh i året.

0357 – Verksted og brannstasjon, varmepumpe

Kommunedirektøren har fått utarbeidet en vurdering av enøk-tiltak i noen kommunale bygg. Ett av forslagene var å sette inn varmepumpe på verkstedet og brannstasjonen i Søsterdalen. Det foreslås gjort i 2023. Konsulenten kommunen har brukt anslo at en varmepumpe vil medføre en innsparing på ca. 45.000 kWh i året.

0358 – Rådhuset, varmepumpe

Kommunedirektøren har fått utarbeidet en vurdering av enøk-tiltak i noen kommunale bygg. Ett av forslagene var å sette inn varmepumpe i stor sal og grønn sal på rådhuset. Konsulenten kommunen har brukt anslo at en varmepumpe vil medføre en innsparing på ca. 24.000 kWh i året. Det er ført opp en bevilgning til dette i 2024. Inntil videre må det vurderes andre tiltak for å spare strøm, som å stenge bygningen for bruk i de kalde månedene.

0359 – Barnehage på Holt

Det er behov for økt kapasitet og andre lokaler til barnehage på Holt. I forrige økonomiplan ble det omtalt at Holt skole er aktuell til formålet. Dette er også omtalt i barnehageplanen som kommunestyret har behandlet.

I barnehageplanen er det lagt til grunn at ny lokalisering bør være avklart i 2023. Kommunedirektøren foreslår bevilget 150.000 kroner både i 2023 og 2024 til planlegging. En bevilgning i investeringsbudsjettet fordrer at midlene brukes til konkret planlegging/prosjektering og ikke til en mer generell vurdering av ulike alternativer.

Det er ikke lagt inn midler til bygningsmessige arbeider, dette må en komme tilbake til når en vet mer om prosjektet.

0360 – Strannasenteret, heis

Dagens heis på Strannasenteret er 30 år gammel og en får ikke lenger tak i reservedeler. Deler av heisen må derfor byttes ut. En er svært avhengig av denne heisen i den daglige driften, så det tilrås bevilget 0,9 mill. kroner i 2023.

0361 – Tvedestrand skole, fjerne modulbygg

Ved Tvedestrand skole er det et modulbygg som brukes midlertidig fram til den nye barneskolen er ferdig. Når den nye skolen er tatt i bruk må modulbygget fjernes. Hvis en ikke trenger modulbygget til bruk i andre deler av kommunens virksomhet er det naturlig å prøve å selge det. Dette må vurderes i første del av 2023. Uansett må bygget bort fra der det står nå, og hagen må tilbakeføres. Det er på svært usikkert grunnlag lagt inn 0,1 mill. kroner til dette i 2023.

0362 – Salg av bygninger, inkl. klargjøring, meglerutgifter mv.

Kommunen har og vil i 2023 få bygninger som ikke er i bruk til drift av kommunale tjenester. Selv om bygg står tomme koster de mye i løpende driftsutgifter. En må derfor selge bygninger en ikke trenger. I investeringsbudsjettet har kommunedirektøren på svært usikkert grunnlag lagt inn salgsinntekter på 3,0 mill. kroner i 2023 og 2,0 mill. kroner både i 2024 og 2025.

Ved salg påløper det utgifter til klargjøring, megler mv., og det er derfor budsjettert med

0,2 mill. kroner i utgifter de samme årene.

Dypvåg skole er en av skolene som legges ned, og denne står på en festetomt. Festeavgiften i 2022 var på 60.000 kroner. I budsjettprosessen ble det vurdert å legge inn en bevilgning til frikjøp av festetomt før salg. Vurderingen var at det kanskje ville være lettere å selge en bygning med frikjøpt tomt. Vanligvis er prisen for frikjøp av festetomt lik 30 ganger årlig festeavgift. Det ville vært en betydelig utgift for kommunen, og en er usikker på om det ville lønt seg. Dette må vurderes nærmere, og en må eventuelt komme tilbake til saken senere.

0363 – Lyngbakken barnehage, boder og uteområde

Lyngbakken barnehage har meldt inn behov for ny redskapsbod, ny lekebod, overbygg mellom avdeling Hvitveis og utesov, samt tartandekke/asfaltgummi på øvre uteområde. Det er anslått at det vil koste rundt 1,0 mill. kroner. Kommunedirektøren forslår bevilget 250.000 kroner til dette i 2023. Det må da prioriteres hva som haster mest. Dette innspillet kom veldig sent i budsjettprosessen, så en har ikke rukket å jobbe med det. En må derfor ta forbehold om at en kommer tilbake til dette i senere økonomiplaner.

0500 - Ny barneskole, VA-anlegg til tomtegrense

Prosjektet omfatter økt vann- og avløpskapasitet i Lyngmyrområdet, og både private boliger og offentlig tjenesteyting i området vil nyte godt av dette. Det blir etablert en ringledning for vann, dette bedrer sikkerheten i vannforsyningen.

Dette prosjektet er et delprosjekt i ny barneskole, og det vises til nærmere omtale under prosjekt 0300 Ny barneskole, bygning og uteområder.

0504 - Nesgrenda, nytt høydebasseng vann

I budsjettet for 2018 var det innarbeidet midler til bygging av nytt høydebasseng vann på Nesheia, samt forbedringer på ledningsnett. Bakgrunnen for høydebassenget var en utbyggers planer om nytt boligfelt på Nesheia. Utbyggingen er skjøvet ut i tid. I 2018 ble ledningsnett utbedret, og vanntilgangen på Nes er nå tilstrekkelig. Det prosjektet er avsluttet. Det står da igjen å bygge høydebasseng for Nesgrenda, men det er stor usikkerhet når nytt boligfelt på Nesheia blir realisert. Kommunen kjenner ikke til konkrete planer i nær framtid.

Prosjektet var i forrige økonomiplan ført opp med 6 mill. kroner i 2023-2024. Slik situasjonen er nå er det andre tiltak innen vann- og avløpssektoren som har høyere prioritet, og kommunedirektøren foreslår derfor å skyve prosjektet til 2025-2026. Dersom nytt boligfelt på Nesheia blir gjennomført tidligere enn dette, vil kommunedirektøren komme tilbake til eventuell tidligere gjennomføring av dette prosjektet. Det er også usikkerhet knyttet til prosjektets kostnader.

0505 - Rehabiliteringsplan vann og 0506 - Rehabiliteringsplan avløp

Det er løpende behov for rehabilitering av eksisterende ledningsnett mv. I denne økonomiplanen er en del større rehabiliteringsprosjekter ført opp som egne prosjekter i 2023-2024. I tillegg er det budsjettet med hhv. 0,4 mill. kroner, 1,0 mill. kroner, 5,0 mill. kroner og 5,0 mill. kroner i årene 2023-2026, både for rehabiliteringsplan vann og rehabiliteringsplan avløp. Når denne økonomiplanen skrives er det ikke konkrete planer for bruken av disse midlene.

Behovet er betydelig høyere enn det som er ført opp i økonomiplanen. Gjennom 2023 må det arbeides med å revidere rehabiliteringsplanen for vann og avløp, samt vurdere behovet for nye investeringer. Bolig- og hyttebygging i kommunen påvirker kravet til

kapasitet både på vannproduksjon, avløpsrensing og ledningsnett innen vann og avløp.

0510 - Lastebil til byrenovasjon, el-bil

Kommunen bruker en liten lastebil til byrenovasjon mv. Det er behov for en ny i løpet av planperioden, og det vurderes kjøp av el-bil som er spesielt tilpasset bydrift. Det er satt av 0,8 mill. kroner i 2024, ett år senere enn i forrige økonomiplan.

0523 - Nor, overføringsledning avløp

I forrige økonomiplan var det i dette prosjektet ført opp 2,5 mill. kroner til pumpestasjon og overføringsledning avløp, blant annet som følge av nytt hyttefelt på Åsstø. Utbyggerne av hyttefeltet har valgt en annen løsning på avløpet enn kommunen hadde lagt til grunn, og behovet for kommunal utbygging er endret.

I denne økonomiplanen er det lagt inn 0,5 mill. kroner til overføringsledning avløp. Krok våg vannverk skal grave og legge vannledninger på Nor, og da kan det være fornuftig for kommunen å legge avløpsledninger i samme grøft samtidig. For å kunne avkloakkere området må en legge ledninger lenger enn det som Krok våg vannverk skal gjøre. Dette er det ikke midler til i 2023-2024, men det kan være aktuelt mot slutten av planperioden. En trenger noe tid til å vurdere om dette tiltaket skal gjennomføres. For å kunne samarbeide med vannverket i 2023 tilrår kommunedirektøren at det legges inn noen midler i 2023.

0524 - Veilys, skifte til LED

Tvedestrand er med i et samarbeid angående drift og vedlikehold av veilys. I samarbeidet er det gjennomført en konkurranse med å skifte til LED-pærer. Da vil en spare strøm og ha behov for mindre vedlikehold. Østre Agder-samarbeidet har kommet med en oversikt over hvor mye dette vil koste Tvedestrand. Arbeider i kontrakten og andre nødvendige arbeider er anslått til 6,1 mill. kroner, og prosjektet skal gjennomføres i 2023. Bruttobeløpet er høyere enn i forrige økonomiplan. Det skyldes blant annet en misforståelse om oppgitt beløp fra Østre Agder var inklusive merverdiavgift eller ei. I tillegg har en nå fått melding om andre pålagte arbeider som må gjøres.

0528 - Slotta, vann- og avløpsnett

I forbindelse med arbeidene i Grenstøl-området er det blant annet lagt vannledninger med kapasitet 50 l/s (liter i sekundet) til litt sør for rundkjøringen der genistreken møter Ytre vei. Industriområdet på Slotta får i dag vann fra Glastadheia, der det er kapasitet på maksimalt 10 l/s.

Industrivirksomhet krever vanntilførsel på 50 l/s, jf. plan- og bygningsloven. Det er derfor behov for å øke kapasiteten på vanntilførselen til industriområdet på Slotta. Avstanden fra vannledningen sør for den nevnte rundkjøringen og ned til Slotta er om lag 300 meter. En slik vannledning vil også bedre vanntilførselen til boligfeltet på Glastadheia, det legger til rette for mer boligbygging i området, og det sikrer vanntilførselen ved at det blir etablert en ringledning.

Det tilrår innarbeidet 3,0 mill. kroner til dette i 2023-2024, med planlegging det første året. Beløpet er økt som følge av generell prisvekst og skjøvet ett år ut i tid. I hovedsak blir det arbeider innen vann som omtalt over, men det vil også bli utført mindre arbeider innen avløp. Det forutsettes 0,5 mill. kroner i anleggsbidrag fra utbygger av næringsområdet. Kommunen vil også ta kontakt med vegvesenet med tanke på etablering av fortau eller gang- og sykkelvei på strekningen, utført i fylkeskommunal regi.

0531 - Kollåsen, ny hovedvannledning mv.

Gjennomføring av dette prosjektet ble vedtatt av kommunestyret i sak 61/2022, innenfor

en kostnadsramme på 9,0 mill. kroner. Prosjektet ble også fullfinansiert i den saken. I budsjettkontrollen pr. 2. tertial 2022 ble det «lånt» 1.906.000 kroner fra dette prosjektet til å finansiere merforbruk i andre prosjekter. I 2023 må en derfor bevilge 1.906.000 kroner så prosjektet igjen blir fullfinansiert.

0532 - Borøya, høydebasseng vann

På Borøya er det mye utbygging, noe som blant annet øker vannbehovet. Det må bygges nytt høydebasseng for vann for å øke kapasiteten. Opprinnelig var det ført opp 4,0 mill. kroner i 2022-2023. Bevilgningen i 2022 er omdisponert til andre prosjekter gjennom kommunestyrevedtak i 2022.

Det foreslås nå å starte planleggingen i 2023, mens de fysiske arbeidene gjennomføres i 2024. Bevilgningen er også økt til 6,0 mill. kroner som følge av prisveksten.

0535 - Vannverket, ny utjevningstank

Ved vannverket er det behov for å skifte utjevningstanken for å bedre håndteringen av slam fra renseprosessen på vannverket. En ny tank vil redusere belastningen på avløpsnett og renseanlegget. Opprinnelig var det ført opp 0,6 mill. kroner i 2022. Bevilgningen er omdisponert til andre prosjekter gjennom kommunestyrevedtak i 2022.

Informasjon fra andre kommuner tyder på en mye høyere kostnad enn dette, og det foreslås nå bevilget 1,5 mill. kroner i 2024.

0536 - Øksenåslia, rehabilitering vann- og avløpsnett

I Øksenåslia har vann- og avløpsnett behov for rehabilitering. Det er blant annet mye innlekk på avløpsnett. Med bakgrunn i kunnskap om priser i lignende prosjekter er bevilgningen økt fra 2,0 mill. kroner til 3,5 mill. kroner.

0537 - Borøya-Sagesund, avløpsledning i sjø

Det er kapasitetsproblemer på avløpsnett mellom Borøya og Sagesund, dette blant annet som følge av utbygging i området. Det foreslås derfor å utbedre ledningsnett i 2023-2024. Dette er ett år senere enn tidligere planlagt, og skyldes kapasitetsmessige utfordringer. Bevilgningen er også økt fra 5,0 mill. kroner til 6,0 mill. kroner. Planleggingen starter i 2023.

0540 – Hjullaster

Som følge av ny barnehage og barneskole, samt nye parkeringsområder i sentrum, er det behov for en ny hjullaster til bruk ved brøyting. Sektoren har meldt inn behov for en bevilgning på 1,5 mill. kroner. Kommunedirektøren foreslår 1,0 mill. kroner, og at en forsøker å kjøpe en brukt hjullaster. Det er usikkert om bevilgningen er tilstrekkelig.

0541 – Vann og avløp, SD-anlegg og el-tavler

Innen vann- og avløpssektoren må SD-anlegg og el-tavler skiftes, og det foreslås bevilget 0,8 mill. kroner i 2023.

0542 – Avløpsstasjoner, el-tavler

På flere avløpsstasjoner må det byttes el-tavler, og det foreslås bevilget 0,7 mill. kroner i 2023.

0543 – Bedehusbakken, bytte VA-ledninger

Bytte av VA-ledninger i Bedehusbakken var planlagt gjennomført innen rehabiliteringsplanene i 2022, men bevilgningen ble omdisponert til andre prosjekter. Det er fare for innlekk i vannledningene, så det haster nå med å få gjennomført prosjektet. 1,2

mill. kroner foreslås bevilget i 2023.

0544 – Skipperheia, innløpskum/fordrøyningskum avløp

På Skipperheia må det skiftes innløpskum/fordrøyningskum. Planleggingen av prosjektet er påbegynt høsten 2022 fordi dagens kum er svært dårlig og det haster med utskifting. Det tilrås bevilget 2,0 mill. kroner i 2023.

0545 – Høyheiveien, VA-ledninger

I Høyheiveien må VA-ledninger skiftes, og det foreslås bevilget 6,0 mill. kroner i 2023-2024. Planleggingen starter i 2023.

0546 – Vannverket, ombygging UV-linje

Vann fra vannverket UV-renses før det sendes ut til forbrukerne. I dag er det kun én ledning ut. For å sikre forsyningen ved vedlikehold og eventuelle feil foreslås det ombygging slik at en på et kort strekk får to ledninger med UV-rensing. Det tilrås bevilget 0,8 mill. kroner i 2023.

0547 – Cederholm, ny pumpestasjon avløp

Ved Cederholm er det behov for en ny pumpestasjon. Det hadde vært ønskelig å gjennomføre prosjektet i 2023, men det er skjøvet ut i tid av kapasitetsmessige og økonomiske årsaker. Kommunedirektøren foreslår derfor å bevilge 2,5 mill. kroner i 2024.

0700 - Strannasenteret, utstyr

Det er behov for utskiftinger av diverse utstyr, både medisinsk og annet utstyr/inventar ved Strannasenteret. Det er satt av 0,1 mill. kroner i 2023 til dette, en videreføring av bevilgningene i forrige økonomiplan.

0750 - Velferd, psykisk helse og habilitering, 8-seters bil

I budsjettet for 2020 ble det bevilget 0,6 mill. kroner til kjøp av en 8-seters bil i sektor for Velferd, psykisk helse og habilitering. Det har ikke vært mulig å få kjøpt en bil for den prisen. Det anslås at en må betale ytterligere rundt 0,4 mill. kroner. I 2020 er den bilen en har i dag påkostet, og sektoren melder at de da kan bruke den noen år til. Det foreslås derfor bevilget de resterende midlene i 2024.

Tilskudd til andres investeringer

Prosj.	Tilskudd til andres investeringer (bruttobeløp i 1 000 kroner)	Regnsk ap 2021	Budsj tt 2022	Budsj tt 2023	Budsj tt 2024	Budsj tt 2025	Budsj tt 2026
0800	Dypvåg kirke universell adkomst	364	0	0	0	0	0
0801	Holt kirke, reparasjon av tak og tårn	64	2 250	2 000	0	0	0
0802	Brannforebyggende tiltak 4 kirker	28	0	0	0	0	0
0803	Tvedestrand kirke, fasade, vinduer mv.	0	100	400	1 000	1 000	0
0806	Dypvåg kirke, utskifting varmeovner	129	0	0	0	0	0
0807	Dypvåg kirke, renovering bårhus	0	0	0	0	0	0
0809	Sittegressklipper til gravplassene	0	0	0	0	100	0
	Sum tilskudd til andres investeringer	586	2 350	2 400	1 000	1 100	0

0801 - Holt kirke, reparasjon av tak og tårn

Formannskapet behandlet 10.3.2020 en sak om kostnadsramme og finansiering av utbedring av tak og tårn på Holt kirke. Både tak og tårn er i dårlig forfatning, og det er blant

annet påvist råteskader. Kostnadsrammen ble vedtatt til 11.300.000. kroner, med finansiering 8.320.000 kroner i tilskudd fra kommunen, 2.260.000 kroner i merverdiavgiftskompensasjon og 720.000 kroner i tilskudd fra Riksantikvaren. Eventuelt ytterligere eksterne tilskudd skal gå til fradrag i kommunens bidrag. Fellesrådet inngikk kontrakt med entreprenør og arbeidene ble påbegynt i 2020. I tillegg til reparasjon av tak og tårn trenger kirka også ytre rehabilitering av kledning og vegger.

I 2020-2022 har fellesrådet fått 2.620.000 kroner i tilskudd fra Riksantikvaren, 1.900.000 kroner mer enn forutsatt i den nevnte saken. Kommunens bevilgning til prosjektet ble nedjustert med 1.900.000 kroner i budsjettkontrollen pr. 1. tertial 2022. Kommunens gjenstående forpliktelse jf. saken i 2020 er 2.000.000 kroner, og dette foreslås bevilget i 2023. Dersom fellesrådet mottar tilskudd i 2023 også må en komme tilbake med en korrigering i budsjettet.

0803 - Tvedestrand kirke, fasade, vinduer mv.

I tidligere økonomiplaner er det omtalt og bevilget noe midler til Tvedestrand kirke, fasade, vinduer mv. Opprinnelig bevilgning i 2022 ble brukt til å få utarbeidet en tilstandsrapport, samt liste opp tiltak og anslå kostnader. Rapporten antydte behov for arbeider over 10 mill. kroner eksklusive merverdiavgift, der noe hastet og noe burde gjøres i et noe lengre perspektiv. Det mest kritiske er at nordveggen er ute av lodd, både horisontalt og vertikalt. Som et strakstiltak foreslo rapporten å skanne kirka for å sjekke ut om det fortsatt er bevegelse i bygget, slik at en fikk et bedre grunnlag for å planlegge videre arbeider. Kommunestyret bevilget midler til dette i budsjettkontrollen pr. 2. tertial.

Med grunnlag i tilstandsrapportens kostnadsoverslag, antyder fellesrådet et behov for 5,0 mill. kroner i 2024-2025 for å utbedre nordveggen. Kommunedirektøren har lagt inn 2,4 mill. kroner i 2023-2025. En anser behovene fortsatt for usikre, og må avvente skanning mv. før en vet mer hva som må gjøres og når. Bevilgningen i 2023 må brukes til ytterligere undersøkelser og prosjektering.

Når fellesrådet har mer konkret informasjon etter skanning mv. vil det bli lagt fram en egen sak for kommunestyret.

0809 - Sittegressklipper til gravplassene

Kirkelig fellesråd har ansvaret for klipping av gress på mange gravplasser, og i slutten av planperioden er det behov for å investere i en ny sittegressklipper.

Andre investeringer, investeringer i aksjer og andeler

Prosj.	Investeringer i aksjer og andeler (bruttobeløp i 1 000 kroner)	Regnsk ap 2021	Budsj tt 2022	Budsj tt 2023	Budsj tt 2024	Budsj tt 2025	Budsj tt 2026
0900	Egenkapitalinnskudd KLP	1 246	1 500	1 500	1 500	1 600	1 600
	Sum investeringer i aksjer og andeler	1 246	1 500	1 500	1 500	1 600	1 600

0900 - Egenkapitalinnskudd KLP

Hvert år må kommunen betale egenkapitalinnskudd til KLP. Det er satt av 1,5 mill. kroner i 2023-2024 og 1,6 mill. kroner i 2025-2026.

Formidlingslån

Prosjekt 0902 Formidlingslån (beløp i 1 000 kroner)	Regnsk ap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Utlån til innbyggere i kommunen	23 820	25 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Ordinære avdrag på lån, betalt til Husbanken	5 665	6 500	6 100	6 700	7 400	8 000
Ekstraordinære avdrag på lån, betalt til Husbanken	7 977					
Sum utgifter	37 462	31 500	26 100	26 700	27 400	28 000
Bruk av lån til videreutlån (lån i Husbanken)	-23 820	-25 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Mottatte ordinære avdrag på utlån, fra innbyggere i kommunen	-4 592	-5 300	-5 500	-6 200	-6 900	-7 500
Mottatte ekstraordinære avdrag på utlån, fra innbyggere i kommunen	-7 236					
Bruk av bundne investeringsfond (tidligere e.o. innbetalte avdrag)	-658					
Sum inntekter	-36 307	-30 300	-25 500	-26 200	-26 900	-27 500
Nettoutgift	1 155	1 200	600	500	500	500

0902 – Formidlingslån

I økonomiplan 2022-2025 var det forutsatt 20 mill. kroner i låneopptak formidlingslån hvert år. Det er videreført i denne økonomiplanen, også i 2026.

Avdrag kommunen betaler til Husbanken og avdrag kommunen mottar fra våre lånekunder føres også i investeringsregnskapet. Som følge av noen tap, tidsforskyvninger mellom innlån og utlån mv. bruker det kommunen betaler til Husbanken å være et høyere beløp enn det en mottar fra lånekundene. Det betyr at kommunen selv må dekke utbetalinger til avdrag. Differansen varierer fra år til år.

Det er Intrum AS som håndterer det bankmessige i forbindelse med utlånene. Med utgangspunkt i informasjon fra deres låneforvaltningssystem og egne beregninger anslås det at kommunen må dekke 0,6 mill. kroner selv i 2023 og 0,5 mill. kroner pr. år i 2024-2026. Det er usikkerhet knyttet til beregningene.

Mulige investeringsprosjekter i 2023-2026

I denne økonomiplanen er det innarbeidet bevilgninger til mange investeringsprosjekter. Gjennom den administrative budsjettprosessen høsten 2022 har flere behov og mulige prosjekter vært nevnt, uten at bevilgninger gis. Dette skyldes blant annet at det er behov for å vurdere og utrede mer, men ikke minst at kommunens økonomiske evne til investeringer i årene fremover er sterkt begrenset. Videre er det utfordringer på kapasiteten til å planlegge og følge opp investeringsprosjekter. Kommunedirektøren ønsker likevel å nevne noen prosjekter, slik at kommunestyret er forberedt på at prosjekter, hvis mulig, kan bli vurdert i kommende økonomiplaner.

Når ny barneskole tas i bruk høsten 2023 blir blant annet lokalene til Holt skole ledige. Det er under vurdering om de kan brukes til barnehage, til erstatning for dagens leide lokaler på Nes Verk. Når denne økonomiplanen utarbeides har en ikke fått vurdert dette tilstrekkelig. Dette er også omtalt under prosjekt 0359 Barnehage på Holt. Mulige investeringsutgifter vurderes til å kunne bli såpass høye at en nevner saken i dette punktet også.

Regjeringen som gikk av høsten 2021 hadde til hensikt å innføre krav om at blant annet kommunene måtte anskaffe nullutslippskjøretøy hvis det gjaldt personbiler eller lette varebiler. Ny forskrift om dette ble ikke sendt ut på høring som planlagt, men det er grunn til å tro at det kommer slike krav i løpet av planperioden. Et slikt krav kan utløse behov for ladestasjoner til kommunale el-biler, men dette må en eventuelt komme tilbake til senere.

Innen vann- og avløpssektoren begynner det å bli kapasitetsproblemer i ulike deler av kommunen, som følge av bygging av både helårsboliger og fritidsboliger. Dette er også omtalt under prosjektene rehabiliteringsplaner for vann og avløp. Det arbeides med revidering av arealdelen i kommuneplanen. Kapasitet på vann- og avløpsnett, trafiksikkerhetstiltak mv. må inngå i vurderingene i den planen. Det er også et betydelig rehabiliteringsbehov for ledningsnettet, og en tar sikte på å revidere investeringsplanene i løpet av 2023.

I denne økonomiplanen foreslås det enøk-tiltak som flere varmepumper, utskifting av vinduer på Lyngmyr skole og i Lyngmyrveien 57, skifte av veilys til LED-pærer og rehabilitering av avløpsnettet. Kommunen burde jobbet mer med enøk-tiltak, og avsatt enda mer midler i økonomiplanen til investeringer på området.

Kommunestyret vedtok i sak 55/2022 at Tvedestrand vil være med i et nytt «Etablerersenteret IKS». Når alle aktuelle kommuner har behandlet saken og arbeidet med nytt selskap er kommet lenger vil det bli lagt fram ny sak for kommunestyret. Da må det bevilges midler til innskuddskapital. Signaler tyder på at det ikke er et veldig stort beløp, så dette kommer en tilbake til i egen sak.

Ved behandlingen av økonomiplanen for 2022-2025 vedtok kommunestyret å bevilge 0,2 mill. kroner til baderampe ved Tjennaparken. Dette var en endring sammenlignet med kommunedirektørens forslag. Prosjektet er ikke ferdig i 2022, og det er i budsjettkontrollen pr. 2. tertial 2022 antydnet at det kan bli behov for noe mer midler i 2023. Dette må en i så fall komme tilbake til i en tertialrapport.

Bevilgninger fra økonomiplan 2022-2025 som er tatt bort

Det er gjort endringer på flere av investeringsprosjektene som var ført opp i vedtatt økonomiplan 2022-2025, se omtale på flere av prosjektene over. I tillegg er det noen bevilgninger som er fjernet:

- 0530 Tvedestrand renseanlegg, tømning sivbed. Dette prosjektet var ført opp med bevilgning både i 2022 og 2023. Prosjektet ble ferdig i 2022, innenfor avsatte midler det året.
- 0534 Høyheia, ringledning vann. Nye vurderinger innebærer at prosjektet som var anslått til 0,5 mill. kroner ikke lenger anses nødvendig å prioritere.
- 0701 Velferdsteknologi innen helse- og omsorgssektoren. I gjeldende økonomiplan var det avsatt 0,5 mill. kroner i 2024 og 2025, dette er nå strøket. Det anslås at det ved utgangen av 2022 vil være rundt 1,4 mill. kroner i ubrukte midler fra tidligere år, dette bruker en å overføre til neste år (altså 2023). Pr. i dag er det ikke konkrete planer for investeringer, derfor er framtidige bevilgninger strøket.

Investeringsinntekter

Sum investeringsinntekter (beløp i hele 1 000 kroner)	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Merverdiavgiftskompensasjon fra investeringer	-14 350	-1 952	-680	0
- Merverdiavgiftskompensasjon fra investeringer	-14 350	-1 952	-680	0
Tilskudd fra andre	-6 660	-11 872	-4 960	-2 455
- 0001 Tvedestrand idrettspark, spillemidler	-5 000	-5 000	-1 800	
- 0010 Lyngmyrhallen rehabilitering, spillemidler		-2 000		
- 0300 Ny barneskole, spillemidler	-500	-1 500	-2 000	
- 0529 Bergsmyr til Mjåvann turvei og sti, spillemidler		-1 250		
- 0352 Kaldtlager på Lyngmyr, spillemidler				-1 100
- 0528 Slotta vann- og avløpsnett, anleggsbidrag		-500		
- 0349 Dagsturhytte, spillemidler				-525
- 0349 Dagsturhytte, tilskudd fra AFK og SR-bank		-462		
- 0002 Tvedestrand næringspark, salg av næringsareal (anleggsbidrag VA)	-1 160	-1 160	-1 160	-830
Salg av varige driftsmidler	-8 840	-7 840	-7 840	-4 170
- 0002 Tvedestrand næringspark, salg av næringsareal	-5 840	-5 840	-5 840	-4 170
- 0362 Salg av bygninger, inkl. klargjøring, meglerutg. mv.	-3 000	-2 000	-2 000	
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	-250	0
- 0908 Agder kunsthøgskole AS, tilbakebetaling ansvarlig lån			-250	
Bruk av lån	-71 906	-23 596	-5 970	-12 675
- 0901 Investeringslån	-71 906	-23 596	-5 970	-12 675
Sum investeringsinntekter	-101 756	-45 260	-19 700	-19 300

Flere av inntektene er omtalt under aktuelt prosjekt tidligere i dette kapitlet. Nedenfor omtales kun de inntekter som ikke er omtalt før.

Merverdiavgiftskompensasjon er beregnet ut fra bevilgningene til de prosjektene der en er berettiget til slik kompensasjon.

Totalt har en fått tilsagn om 31,6 mill. kroner i spillemidler til 0001 Tvedestrand idrettspark. Til og med 2022 er det utbetalt 19,8 mill. kroner, da gjenstår det 11,8 mill. kroner. Det er usikkert når en vil motta pengene.

I budsjettet for 2022 ble det bevilget midler til turvei og sti mellom Bergsmyr og Mjåvann, prosjekt 0529. Dette er berettiget til spillemidler, og det er på usikkert grunnlag budsjettet i 2026.

I 2015 fikk Agder Kunsthøgskole AS (da: SørDans AS) et ansvarlig lån på 250.000 kroner. Kommunestyrets vedtak da lånet ble innvilget innebærer at selskapet skal betale tilbake pengene senest i 2025. Agder Kunsthøgskole AS søkte om ettergivelse av lånet i 2022. Kommunestyret behandlet saken i september 2022, sak 65. Kommunestyret avsto søknaden, men vedtok også at en var innstilt på å behandle en slik søknad på nytt innen utgangen av avtaleperioden. Kommunedirektøren har lagt inn tilbakebetaling av lån og tilhørende avsetning til ubundet investeringsfond; aksjer og andeler i 2025, jf. gjeldende kommunestyrevedtak.

Med utgangspunkt i investeringsutgifter, merverdiavgiftskompensasjon, salgsinntekter, tilskudd mv. som fremkommer i tabellen over beregner en hvor mye en må lånefinansiere hvert år. Beløpene fremkommer i tabellen. I 2023 er lånefinansieringen beregnet til 71.906.000 kroner. I 2022 mottar en mer i spillemidler til idrettsparken enn budsjettet, samt at det forventes innsparinger i prosjektene Lyngmyrveien 49 og ny barnehage på Bronsbu. Lån til disse prosjektene er tatt opp i 2022. Noe av lånemidlene en har tatt opp og ikke trenger kan brukes til å lånefinansiere investeringer i 2023. I stedet for å låne 71.906.000 kroner i 2023 tilrår kommunedirektøren et låneopptak på 64.300.000 kroner.

1.8.3 Utvikling av lånegjeld

Tabellen under viser budsjettet samlet lånegjeld (investeringslån og formidlingslån) ved utgangen av hvert år i planperioden, samt lånegjeld pr. innbygger. En har brukt innbyggertallet 31.12.2021 for 2021, det var 6 115. For årene fremover har en brukt innbyggertall 1.7.2022, det vil si 6 137 personer.

Samlet lånegjeld	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lånegjeld pr. 31.12., mill. kroner	818,8	946,9	992,7	995,1	978,4	967,5
Lånegjeld pr. innbygger, hele kroner	133 893	154 293	161 756	162 147	159 421	157 657

Investeringslånene må kommunen betjene selv. Formidlingslånene betjenes i stor grad ved innbetaling fra kommunens "lånekunder". Dersom en deler den samlede låneportefølje i investeringslån og formidlingslån har en følgende bilde:

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Investeringslån:						
Lånegjeld pr. 31.12., mill. kroner	654,2	768,0	799,9	789,0	759,7	736,8
Lånegjeld pr. innbygger, hele kroner	106 975	125 142	130 340	128 564	123 784	120 065
Formidlingslån:						
Lånegjeld pr. 31.12., mill. kroner	164,6	178,9	192,8	206,1	218,7	230,7
Lånegjeld pr. innbygger, hele kroner	26 917	29 151	31 416	33 583	35 636	37 592

I planperioden (2023-2026) øker samlet gjeld med 20,6 mill. kroner. Dette fordeler seg med en reduksjon på 31,2 mill. kroner på investeringslån og en økning på 51,8 mill. kroner på formidlingslån. Den økende lånegjelden gjør kommunen mer eksponert for risiko.

Når det gjelder økende lånegjeld knyttet til formidlingslån innebærer det også et risikoelement, da kommunen selv må dekke store deler av eventuelle tap.

2 Kommunedirektør, stab og IKT (200)

2.1 Driftsbudsjettet

2.1.1 Driftstiltak i sektorene

2023-2026 -Tiltaksliste sektorene

Kommunedirektørens forslag driftsbudsjett 2023-2026	2 023	2 024	2 025	2 026
20 010 - Fellesfunksjoner kommunedirektør- redusere utgifter til juridisk bistand (010)	-45 000	-45 000	-45 000	-45 000
20 010 - Innsparing politiske ansvar fra 2024 (002)	0	-200 000	-200 000	-200 000
20 010 - Redusere HVO fra 0,2 til 0,1 årsverk (030)	-91 000	-91 000	-91 000	-91 000
20 010 - Streaming av politiske møter - utgår (036)	-65 000	-65 000	-65 000	-65 000
20 020 - Økt bemanning økonomi 0,4 årsverk fra 1.5.2023 (052)	115 000	175 000	175 000	175 000
20 030 - Felles kompetansemidler - reduseres (040)	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
20 030 - Redusere annonser (009)	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
20 030 - Redusere portoutgifter (004)	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
20 030 - Redusere tilskudd til personalforeningen (031)	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
20 030 - Vakant stilling (HR) (071)	-81 000	0	0	0
20 030 - Vakant stilling i 3 måneder (005)	-251 000	0	0	0
Sum tiltak	-593 000	-401 000	-401 000	-401 000

010: 20010 - Fellesfunksjoner kommunedirektør- redusere utgifter til juridisk bistand
Kommunen innehar juridisk kompetanse som kan medføre redusert behov for kjøp av juridiske tjenester.

002: 20010 - Innsparing politiske ansvar fra 2024

Fra neste valgperiode foreslås det reduksjoner innen politiske ansvarsområder. Ulike tiltak som kan vurderes for innsparing er blant annet reduksjon i møtegodtgjørelser og diverse andre utgifter. En totalvurdering må gjøres angående innsparingsforslagene, dette må en komme tilbake til i egen sak til kommunestyret. Samlet innsparing som foreslås pr. år er 200 000 kroner fra 2024. Tiltaket er videreført fra forrige økonomiplan.

030: 20010 - Redusere HVO fra 0,2 til 0,1 årsverk

I budsjett og økonomiplan 2021-2024 og 2022-2025 var det foreslått å redusere ressursen til hovedverneombudet fra 20 % til 10 % stilling gjeldende fra 01.01.2022. Dette forslaget videreføres. I spesielle saker som krever økt deltagelse fra hovedverneombud i et tidsrom, vil det bli gitt permisjon med lønn.

036: 20010 - Streaming av politiske møter - utgår

Forskrift om universell utforming av IKT-løsninger stiller bl.a. krav om teksting av video og lydklipp på nettsider og sosiale medier. For å leve opp til tilgjengelighetskravene fra 1. februar 2023 må opptak av livesendinger og andre videoer som legges på nettside og sosiale medier tekstes. Dette vil medføre økte utgifter. Streaming av politiske møter

foreslås fjernet.

052: 20020 - Økt bemanning økonomi 0,4 årsverk fra 1.5.2023

Økonomiavdelingen har nå 0,6 årsverk vakant. Det foreslås økning på 0,4 årsverk til en hel stilling.

Det er tidligere fjernet årsverk fra økonomi som ble delt med kommunedirektørens stab. Økonomiavdelingen har i lang tid slitt med stort arbeidspress og mange fleksitimer/overtidstimer.

Det er tilført avdelingen flere nye oppgaver som behøver økte ressurser. Det gjelder blant annet NAV Øst i Agder, innføring av nye og krevende IKT-systemer, økt volum på økonomioppfølging mv. De nye systemene er komplekse og det kreves mye ressurser til oppfølging av avdelingene og sektorene.

Noe av stillingsøkningen kan dekkes over selvkost og inntektpåslag fra NAV Øst i Agder.

040: 20030 - Felles kompetansemidler - reduseres

Felles kompetansemidler halveres fra 50.000 til 25.000 kroner. Det søkes i større grad eksterne midler for kompetanseheving og nyttiggjøring av kostnadsfrie opplæringsalternativer som eksempelvis KS-læring.

009: 20030 - Redusere annonser

Det foreslås å redusere utgifter til annonser på fellesfunksjoner hos kommunedirektørens stab.

004: 20030 - Redusere portoutgifter

Det sendes mindre post med posten, og benyttes flere digitale løsninger. Posten kan derfor reduseres.

031: 20030 - Redusere tilskudd til personalforeningen

Arbeidsmiljøtiltak i regi av personalforeningen foreslås redusert med 50.000 til 40.000 kroner.

071: 20030 - Vakant stilling (HR)

20% stilling på personal- og organisasjonsavdelingen holdes vakant i perioden 01.01.2023 - 30.06.2023.

005: 20030 - Vakant stilling i 3 måneder

Rådgiverstilling politisk sekretariat, beredskap og valgansvarlig utsettes ansettelse til 1.04.2023. Det vil si tre måneders vakanse.

2.2 Sektorenes ansvarsområder

Tjenesteområder

Kommunedirektørens kontor, personal- og organisasjonsavdelingen (HR, personal og service- og dokumentsender m.m.), økonomiavdelingen (budsjett, regnskap, fakturering, innfordring, eiendomsskattekontor, innkjøp m.m.), politiske styringsorgan, revisjon og kontrollorgan, valg, diverse fellesutgifter, hovedtillitsvalgte og hovedverneombud, bedriftshelsetjeneste, beredskap, samfunnsplanlegging, informasjonssikkerhet, salgs- og skjenkebevillinger og lærlinger, samt IKT-utgifter for hele kommunen med IKT Agder IKS.

2.2.1 Nøkkeltall - økonomi og årsverk

2.2.1.1 Driftsbudsjett

Tallene i tabellen nedenfor er oppgitt i hele 1.000 kroner.

2023-2026 - Netto utgift TV

Beskrivelse	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
200 Kommunedirektør, stab og IKT	35 828	36 311	39 669	39 961	40 061	40 061

2.2.1.2 Årsverk

2023-2026 - Stillingsrapport avdeling

Beskrivelse	Stillingsprosent gjeldende 2022	Stillingsprosent gjeldende 2023	Differanse
20 010 Kommunedirektør	493	220	-273
20 020 Økonomiavdelingen	560	560	0
20 030 Personal- og organisasjonsavdelingen	905	1 208	303
Sum	1 958	1 988	30

Årsverk som gjelder tillitsvalgte er flyttet fra ansvar kommunedirektør til personal- og organisasjonsavdeling.

Ett årsverk som rådgiver i personal- og organisasjonsavdelingen holdes vakant de 3 første månedene. I tillegg holdes 0,2 årsverk vakant frem til sommeren. Videre reduseres 0,1 årsverk varig i forbindelse med reduksjon av hovedverneombud. Det økes 0,1 årsverk for tillitsvalgte pga. økt antall medlemmer.

Det foreslås økning på 0,4 årsverk i økonomiavdelingen.

Antall årsverk for kommunedirektør, stab og IKT er 20,28 årsverk.

2.2.2 Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene

Politiske styringsorgan og kontrollutvalg m.m.

Ordfører 1 årsverk og varaordfører 0,2 årsverk. Ellers utgifter til drift av politisk virksomhet og alle utvalg, samt kontrollutvalg og revisjon.

Fellesutgifter, hovedtillitsvalgte og hovedverneombud

Frikjøp hovedtillitsvalgte for fire fagforbund; Fagforbundet, Utdanningsforbundet, Norsk Sykepleieforbund og Delta, samt hovedverneombud, totalt 1,88 (1,78 - reduksjon 0,1 årverk hovedverneombud) årsverk. Diverse fellesutgifter, kontingenter diverse organisasjoner som KS, Østre Agder m.fl., advokatutgifter, felles interkommunalt personvernombud, felles interkommunal innkjøpsordning (OFA), felles interkommunal e-helse koordinator, salgs- og skjenkekontroller m.m.

IKT-utgifter hele kommunen med IKT Agder IKS

De fleste IKT-utgiftene går gjennom IKT Agder, som drift, lisenser, leie av PC-er, investeringer i nye IKT-systemer m.m., som utgjør om lag 11,7 mill. kroner.

Stab Økonomi

5,6 årsverk fordelt på 6 ansatte. Hovedaktivitet: Regnskap, innfordring, innkjøpsrådgivning, økonomiplan, budsjett, eiendomsskattekontor, tertialrapport og årsberetning, veiledning og bistand til enheter/sektorer samt juridisk bistand.

Stab personal og organisasjonsutvikling

10,2 årsverk fordelt på 11 ansatte. Hovedaktivitet: Lønn, fravær, pensjon, veiledning og bistand på lønns- og personalområdet. IA-arbeid, personalreglement, veiledning og støtte til ledere og ansatte. Arkiv, post, sentralbord- og ekspedisjon, valg, politisk sekretariat, beredskap, informasjonssikkerhet, bevilgninger, vigsler.

Utvidet åpningstid kommunehuset

Fra januar 2023 vil kommunehuset ha åpen dør i tidsrommet kl. 08.00-16.00 (15.00) slik at besøkende kan komme inn. Det vil også bli lagt til rette for at besøkende lett kan finne informasjon om kommunale tjenester og kontaktpersoner. Sentralbordet vil være betjent mandag til fredag kl. 10.00 – 14.00, stengt i lunsjpausen kl. 11.30-12.00.

Biblioteket vil være åpent for besøkende i samme tidsrom, med kveldsåpent en gang i uka til kl. 19.00 og lørdagsåpent kl. 11.00-15.00. Deler av åpningstiden i biblioteket vil være betjent, og deler ubetjent. Det vil bli foretatt en oppgradering for nytt byggesakstorg med elektroniske løsninger i velkomstarealene.

Byggesakspersonell vil være tilgjengelig på telefon i åpningstidene hverdager utenom onsdager og ha mulighet for å være fysisk plassert i byggesakstorg. Møtelokale oppgraderes for besøk til administrasjonen.

Det tilrettelegges for selvbetjening i biblioteket og velkomstarealene.

2.2.3 Målekart

Fokusområder	Indikator	Mål	Resultat
Brukere	Brukerundersøkelse, score		
Medarbeidere	Medarbeiderundersøkelse, score	4,2	
	Medarbeiderundersøkelse, svarprosent	60 %	
	Sykefravær, totalt	8,0 %	
	Sykefravær, korttid	1,8 %	
Økonomi	Budsjettavvik	+/- 0,5%	

2.2.4 Fokusområder

Kommunedirektørnivå inkl. stabene

- Oppfølging og evaluering av utviklings- og omstillingsprosjektet for hele kommunen i perioden 2022-2025 med særlig vekt på ny organisasjon- og ledelsesstruktur og gevinstrealisering gjennom digitalisering, og riktig kompetanse for oppgaveløsning. Gjennom prosjektet ha større og mer systematisk fokus på frivillighet som strategi i fremtidige tjenesteløsninger.
- Samlende og utviklende ledelse for gjennomføring av utviklingsstrategien i vedtatt

handlingsplan innenfor de økonomiske rammene og forutsetningene som ligger i budsjett og økonomiplan.

- Ressurs- og prosjektstyring på overordnet nivå med sterkt fokus på planlegging og gjennomføring av vedtatte investeringsprosjekter.
- Systematisk arbeid med internkontroll og avvikssystem, samt innkjøp, beredskap og sikkerhet.

IKT – IKT Agder IKS

- Sørge for på overordnet nivå gjennomføring av IKT-prosjekter i organisasjonen (porteføljestyling), og delta aktivt i styringen av det interkommunale selskapet IKT-Agder IKS.
- Understøtte alle IKT-prosjekter som gjennomføres innenfor IKT-Agder samarbeidet.
- Ha sterkt fokus på digitalisering med gevinstrealisering ved innføring og utvikling av IKT-systemer i organisasjonen.

3 Samfunn og infrastruktur (210)

3.1 Driftsbudsjettet

3.1.1 Driftstiltak i sektorene

2023-2026 -Tiltaksliste sektorene

Kommunedirektørens forslag driftsbudsjett 2023-2026	2 023	2 024	2 025	2 026
21 010 - Boligstiftelse - reforhandlet avtale (016)	-200 000	-200 000	0	0
21 010 - Si opp avtale med Visit Sørlandet fra høsten 2024 (041)	0	-50 000	-115 000	-115 000
21 020 - Etablerings- og tilpasningstilskudd utgår (037)	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
21 020 - Kommuneplanens arealdel - visualisering mv. (049)	50 000	0	0	0
21 020 - Sommerjobb for ungdom utgår fra 2023 (001)	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000
21 030 - Snøbrøyting, økte utgifter (074)	180 000	180 000	180 000	180 000
21 030 - Vei og gatelys, reduserte driftsutgifter pga. ledbelysning (011)	-150 000	-200 000	-200 000	-200 000
21 030 - Økte parkeringsinntekter, kommunale parkeringsplasser nær sentrum (012)	-200 000	-450 000	-450 000	-450 000
21 040 - Utbedring bassenget på Lyngmyr skole (069)	300 000	0	0	0
21 040 - Varmepumpe Fritidsklubben (063)	35 000	0	0	0
21 040 - Varmepumpe Lyngbakken barnehage (064)	22 000	0	0	0
21 040 - Økte drivstoffutgifter (065)	100 000	100 000	100 000	100 000
21 040 - Økte havneavgifter og leie av båtplasser (046)	-65 000	-65 000	-65 000	-65 000
21 040 - Økte strømudgifter (058)	7 000 000	3 508 000	2 000 000	2 000 000
21 040 - Økte utgifter bygningsforsikring (068)	75 000	75 000	75 000	75 000
21 040 - Økte utgifter forsikring (067)	50 000	50 000	50 000	50 000
21 040 - Økte utgifter til vedlikehold bygg, materialer mv (066)	500 000	500 000	500 000	500 000
21 050 - 0,4 årsverk renhold, utgår etter ny skole er tatt i bruk (014)	-95 000	-226 000	-226 000	-226 000
21 050 - 0,72 årsverk utgår pga ny bemanningsplan renhold (013)	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
21 050 - Redusert lønn renhold, ekstrahjelp (015)	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
21 060 - Redusere støtte til Næs jernverk (029)	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
21 060 - Tilskuddsportalen utgår (028)	-36 000	-36 000	-36 000	-36 000
21 080 - Studietur kulturskolen - utgår (039)	-18 000	0	-18 000	0
Sum tiltak	6 673 000	2 311 000	920 000	938 000

016: 21010 - Boligstiftelse - reforhandlet avtale

Det settes inn et tiltak på Boligstiftelsen på 200.000 kroner. Tiltaket er noe usikkert da det er forbehold om at avtale reforhandles. Styremøte er satt til 5. desember 2022.

041: 21010 - Si opp avtale med Visit Sørlandet fra høsten 2024

Tiltaket foreslås innført fra høsten 2024.

Avtalen med Visit Sørlandet innebærer oppdatering av nettsider. Det vil medføre ekstra ressursbruk i sektoren dersom denne jobben skal gjøres av ansatte. Tiltaket er noe usikkert.

037: 21020 - Etablerings- og tilpasningstilskudd utgår

Dette er et tilskudd som gjør at blant annet eldre kan bo lengre hjemme, og at vanskeligstilte familier kan etablere seg i egen bolig. Som følge av budsjettsituasjonen nedprioriteres dette, og bevilgningen fjernes i hele perioden. Tilskuddet ble tatt ut også i 2022.

Det informeres om at det er budsjettert med 300.000 i bostøtteordning.

049: 21020 - Kommuneplanens arealdel - visualisering mv.

Det foreslås å legge inn 50.000 kroner til arbeid med slutføring av kommuneplanens arealdel i 2023. Det blir interne ansatte som slutfører planen fram mot vedtak i 2023. Med bakgrunn i større andel av egeninnsats i sektoren er utgifter til konsulenttjenester redusert for 2023.

001: 21020 - Sommerjobb for ungdom utgår fra 2023

Tilskudd til bedrifter vedrørende sommerjobb for ungdom foreslås fjernet.

074: 21030 - Snøbrøyting, økte utgifter

Det foreslås en økning i brøytebudsjettet på 180.000 kroner pr. år i hele perioden. Budsjettet for snøbrøyting vil etter tiltaket ligge på 1,95 mill. kroner årlig.

011: 21030 - Vei og gatelys, reduserte driftsutgifter pga. ledbelysning

Det er satt opp investeringstiltak på veilys, skifte til LED fra 2023. Som en effekt av dette forventes det innsparinger på vedlikehold og strømutgifter på om lag 200 000 kroner pr år. Innsparingene får virkning fra høsten 2023.

012: 21030 - Økte parkeringsinntekter, kommunale parkeringsplasser nær sentrum

Det foreslås å ta parkeringsavgift på alle kommunale parkeringsplasser nær sentrum, gjeldende fra 1.8.2023. Dette vil i hovedsak være parkeringsplasser som er nær kommunale arbeidsplasser som det i dag er gratis å parkere på. En konsekvens er da at alle ansatte med arbeidssted nær sentrum må betale for parkering, også de som jobber på skole, barnehage og i omsorg.

Det legges til grunn en pris på 20 kroner pr. dag, og det anslås en helårseffekt på 450 000 kroner.

069: 21040 - Utbedring bassenget på Lyngmyr skole

Dersom bassenget skal fortsette dagens drift uten nedstenging må det gjøres nødvendige reparasjoner. Endringer på temperaturer for ulike brukergrupper gir økt slitasje. Det er derfor lagt inn et tiltak på 300.000 kroner i 2023 for nødvendig vedlikehold og utbedring.

063: 21040 - Varmepumpe Fritidsklubben

Det er flere kommunale bygg som vil gi innsparinger på strøm ved å installere varmepumper.

Det er anslått at investeringene vil være betalt ned med hensyn på mindre strømforbruk i løpet av 2-3 år.

064: 21040 - Varmepumpe Lyngbakken barnehage

Investering i varmpumpe vil gi redusert strømforbruk.

065: 21040 - Økte drivstoffutgifter

Gjelder økte utgifter til drivstoff ut fra erfaringstall i 2022. En forutsetter at 2022-priser vil fortsette i 2023 og videre.

046: 21040 - Økte havneavgifter og leie av båtplasser

Økning av havneavgifter vil medføre økte inntekter på ca. 65.000 pr. år. Dagens satser er noe lavt satt. I tillegg vil det bli foretatt en registrering og oppfølging som også gir flere inntekter.

Havneavgift økes med 50 kroner pr døgn og båtplass økes med 200 kroner pr år.

058: 21040 - Økte strømudgifter

Prognose fra leverandør viser en økning på 8,4 mill. kroner for hele kommunen (bygg og anlegg).

Det er ikke funnet rom til å legge inn hele dette beløpet. Det er forutsatt lavere strømpriser utover i økonomiplanperioden. Det er usikkerhet rundt endringer i strømprisene.

Beløpet skal fordeles på flere bygg og anlegg.

068: 21040 - Økte utgifter bygningsforsikring

Tiltaket gjelder økning av forsikringspremier, økning er allerede varslet for 2023.

067: 21040 - Økte utgifter forsikring

Økte utgifter vedr. forsikring av maskinpark mv. er varslet for 2023, her inkluderes også årsavgiftene.

066: 21040 - Økte utgifter til vedlikehold bygg, materialer mv

Generell prisøkning på byggevarer i perioden har vært opp mot 30 prosent. Det legges inn en økning som tilsvarer ca. 17 prosent økning i dette forslaget. Beløpene må fordeles på alle byggene.

015: 21050 - Redusert lønn renhold, ekstrahjelp

Reduserte utgifter for ekstrahjelp gjelder dersom service ikke skal utvides, samt færre ansatte etter barnehage/skole er samlokalisert.

014: 21050 - 0,4 årsverk renhold, utgår etter ny skole er tatt i bruk

Det er mulig at det kan innspares ca. 0,4 årsverk etter ny skole er tatt i bruk. Høstvirkning 2023 og helårlig innsparing i 2024.

013: 21050 - 0,72 årsverk utgår pga ny bemanningsplan renhold

Det er i tidligere tiltak holdt en 72% renholderstilling vakant fram til ny bemanningsplan skulle utarbeides for ny barnehage/barneskole. Ifølge ny plan kan denne stillingen tas bort med varig virkning.

029: 21060 - Redusere støtte til Næs jernverk

Støtten til Næs jernverk foreslås redusert fra 480. 000 til 380 000 kroner. Det gjøres oppmerksom på at redusert støtte kan medføre reduksjon i støtte fra andre instanser. Slik støtte er ikke lovpålagt og det er kuttet i flere andre tiltak som ikke er lovpålagte.

028: 21060 - Tilskuddsportalen utgår

Ifølge k-sak 22/22: forlengelse av medlemskapet hos Tilskuddsportalen etter reforhandlet avtale, ble det lagt inn budsjett for 2022 på 36.000 kroner. Det foreslås nå å fjerne denne

posten igjen, slik at Tilskuddsportalen utgår.

039: 21080 - Studietur kulturskolen - utgå

Det er i budsjettet bevilget studietur annet hvert år.

Tvedestrand's andel er ca. 18.000 kroner. Det foreslås at denne posten utgår.

3.2 Sektorenes ansvarsområder

Tjenesteområder

Sektoren har ansvar for følgende arbeidsområder:

Avdeling for forvaltning; Plan og Byggesak, kart/GIS, Landbruk og Miljø, Næring, Kultur, Bibliotek og Frivilligsentral.

Avdeling for Kulturskole: Kulturskolen Øst i Agder

Avdeling for Kommunalteknikk: Veg, Vann og Avløp, Parker og Maskin/Verksted

Avdeling for Bygg og Anlegg: Eiendom og Bygningsdrift, Havneanlegg

Avdeling for Renhold: Renhold og innemiljø

Kommunens fagressurser til forvaltning av kommunens eiendommer, samt næring - og areal/naturressursforvaltning er også samlet i sektoren

3.2.1 Nøkkeltall - økonomi og årsverk

3.2.1.1 Driftsbudsjett

Tallene i tabellen nedenfor er oppgitt i hele 1.000 kroner.

2023-2026 - Netto utgift TV

Beskrivelse	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
210 Samfunn og infrastruktur	32 205	32 604	37 820	30 191	26 627	25 057

Sektoren er preget av økte priser på materiell, strøm og drivstoff spesielt.

Reduksjoner i netto rammer utover i perioden har blant annet sammenheng med økninger i inntekter fra løpende gebyr innen selvkostfeltene vann og avløp.

3.2.1.2 Årsverk

2023-2026 - Stillingsrapport avdeling

Beskrivelse	Stillingsprosent gjeldende 2022	Stillingsprosent gjeldende 2023	Differanse
21 010 Samfunn og infrastruktur, sektorleder	100	100	0
21 020 Forvaltning og plan	900	900	0
21 030 Kommunalteknikk	1 550	1 550	0
21 040 Bygg og anlegg	1 285	1 385	100
21 050 Renhold	1 432	1 427	-5

Beskrivelse	Stillingsprosent gjeldende 2022	Stillingsprosent gjeldende 2023	Differanse
21 060 Bibliotek, kultur og frivilligsentral	320	320	0
21 080 Kulturskolen	875	871	-4
21 090 Samfunn og infrastruktur, investering	215	215	0
Sum	6 677	6 768	91

Sum for sektoren er 67,68 årsverk (2023).

Stillingsøkning fra 2022 til 2023: 1 årsverk, vaktmesterstilling som har vært vakant.

Beskrivelse

Stillingsprosent gjeldende 2023

210 Samfunn og infrastruktur	6768
21 010 Samfunn og infrastruktur, sektorleder100	80
21 020 Forvaltning og plan	920
21 030 Kommunalteknikk	1 550
21 040 Bygg og anlegg	1 385
21 050 Renhold	1 427
21 060 Bibliotek, kultur og frivilligsentral	320
21 080 Kulturskolen	871
21 090 Samfunn og infrastruktur, investering	215
21 099 Samfunn og infrastruktur, utgående kostnadsbærere0	

3.2.2 Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene

For oversikt over sektorens ulike budsjetttiltak for perioden 2023-26 vises det til tiltakslisten som følger i budsjettet. Med de stramme rammene det legges opp til skylder vi å presisere at det er høy risiko ved flere av innsparingstiltakene.

Kommunale veier

Veivedlikehold inkl. brøyting av 65 km vei, hvorav 25 km er grusveier. Overtakelse deler av gamle E18 og videre drift av denne.

Byrenovasjon med gatefeiling og vedlikehold av gategods. Standarden på veiene er av variabel kvalitet, noen veier trenger omfattende reparasjoner. Dette er arbeid som er utfordrende med små rammer til vedlikehold.

Vei og gatelys

Gatelys legges om til LED armatur. Videre drift av ca. 1400 kommunale veilys.

Med omlegging til LED-armatur vil det kunne medføre reduserte strømkostnader og mulighet for å styre av og på belysningen.

Park, grøntareal, lekeområder, badeplasser samt minnelunder

Vedlikehold og opprydding, samt følge opp områdene. Sittegressklipper i minnelunder er tatt ut av budsjett for 2023.

Skjærgårdspark

Drift av skjærgårdsrenovasjon, oppfølging av friluftsområder i samarbeid med Statens Naturoppsyn. Kontrolloppgaver for politiet, og oppdrag for Flødevigen med tanke på fiskereservat og Raet nasjonalpark.

Parkering

Oppfølging og kontroll av kommunale parkeringsplasser fordelt på Sentrum, Borøy og Gjeving, samt oppfølging av klager og skilting av alle områdene. I 2023 vil det tilkomme flere parkeringsplasser i Lyngmyrområdet. Plasser i sentrum blir avgiftsbelagt.

Vannforsyning og ledningsnett

Vannforsyningen består av et vannverk og 3 høydebasseng inkl. 10 pumpestasjoner for vann. Det er behov for jevnlig lekkasjesøk spesielt i forbindelse med mange sjøledninger, og oppfølging av skjøter. Vannkvaliteten i kommunen er god, og anlegget kan enkelt kobles sammen med Krok våg vannverk i en krisesituasjon. Ved realisering av nye boligområder vil det være fokus på tilstrekkelig vannforsyning og brannvann.

Avløp og avløpsnett

Kommunen har et renseanlegg på Gjeving og et renseanlegg på Tangen. I tillegg er det 78 pumpestasjoner for avløp som transporterer avløpsvannet fram til renseanleggene. Ledningsnettet i kommunen har stor variasjon i kvalitet, og har mye fremmedvann fra taknedløp og overvann. Det resulterer i mye overløp i perioder med mye nedbør. Rehabilitering av avløpsnettet blir derfor et viktig satsningsområde fremover. Den økonomiske situasjonen framover vil styre forholdet til rehabilitering av nettet. For nyanlegg vil man ta dette opp i utbyggingsavtaler når nye planområder skal realiseres.

Plan og oppmåling/byggesaksforvaltning

I 2023 vil revisjon av kommuneplanens arealdel bli ferdigstilt. Interkommunal reguleringsplan for ny E18 Dørdal – Tvedestrand blir framlagt. Flere andre planoppgaver følger av vedtatt planstrategi, samt flere private planforslag som er under behandling.

Behandling av private planforslag, byggesaker og kart/oppmålingsforretninger er basert på selvkostprinsipp. Kostnader over tid dekkes av gebyrinntekter. Byggesaksavdelingen ble styrket med ny saksbehandler med juridisk kompetanse fra juni 2022.

Gebyrinntektene i 2023 er forventet med et mindre overskudd enn i 2022, som følge av urolige tider, høyere renter, og økte strømpriser. Det etableres byggesakstorg/innbyggertorg i 2023 med hovedfokus på byggesaker, bibliotek og åpendigital forvaltning.

Bygningsdrift

Tjenesten består i drift og vedlikehold av ca. 38.000 m² bygningsmasse. Ny barnehage i Bronsbu medfører nedlagte barnehager i 2023. Salg av nedlagte bygg er under utredning. Ny barneskole er innflyttingsklar i 2023. Det nedlegges 4 barneskoler, Tvedestrand, Dypvåg, Holt og Songe. En reduksjon i utgifter er forventet å bli synlig i budsjettallene.

Ny barnehage og skole vil medføre ny bemanningsplan tilpasset nytt og redusert areal, dette vil først bli synlig i 2024.

For 2023 er det forventet overforbruk på strøm, og det er stor usikkerhet for tallene som er stipulert for 2023.

Renhold

Tjenesten består i renhold og innemiljøtiltak for kommunens bygningsmasse, og i perioder med gjestettoaletter. I tillegg gjøres det renhold i bygg som leies av kommunen til kommunale tjenester.

I renholdsavdelingen har det vært vakant årsverk siden 2019. Denne vakansen videreført frem til ny skole- og barnehagestruktur er iverksatt.

Havn og brygger

Budsjettet omfatter drift av kommunale brygger, samt gjestehavn og 130 utleieplasser. Det tas avgift fra godsleveranser til Hagefjord, Gjeving og Dypvåg brygger. Satser for leie blir økt for 2023.

Boligkontor og boligstiftelse

Det er foreslått å vurdere oppløsning av den kommunale boligstiftelsen. Det vil bli en overgangsperiode fram mot 2026. I 2023/2024 vil man kunne få en bedre oversikt på hva dette vil bety økonomisk for Tvedestrand kommune.

Kulturskolen Øst i Agder

Interkommunal kulturskole for 4 kommuner. Fagområdene er kunst, Musikk, Dans og Teater. Kulturskolens samfunnsoppdrag er forankret i Opplæringsloven. «Alle kommunar skal aleine eller i samarbeid med andre kommunar ha eit musikk- og kulturskuletilbod til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet elles.» «Opplæringsas mål er å utvide barns, unges og voksnes evner til erkjennelse og opplevelse, til innlevelse, utfoldelse og deltakelse.»

Investeringsprosjekter, jfr. investeringsbudsjett

Mange av enhetens ansatte er engasjert som prosjektledere og prosjektdeltakere til kommunens mange investeringsprosjekter, noe som går på bekostning av kapasiteten til å utføre de løpende driftsoppgavene. Dette gjelder særlig innenfor områdene arealplanlegging, miljøforvaltning, bygning- og havnedriftsledelse, samt øvrig saksbehandling innenfor enhetens mange fagfelt.

3.2.3 Målekart

Fokusområder	Indikator	Mål	Resultat
Brukere	Brukerundersøkelse, score		ikke gjennomført
Medarbeidere	Medarbeiderundersøkelse, score	4,2	gjennomføres desember 22
	Medarbeiderundersøkelse, svarprosent	80%	ikke gjennomført
	Sykefravær, totalt	6%	
	Sykefravær, korttid	1,1 %	
Økonomi	Budsjettavvik	+/- 0,5%	

3.2.4 Fokusområder

- Ledelse og kompetanseutvikling for sektoren
- Effektiv økonomi og ressursstyring, innsparingstiltak
- Godt arbeidsmiljø og fornøyde brukere
- Større samarbeid mellom fagområdene

4 Læring og oppvekst (220)

4.1 Driftsbudsjettet

4.1.1 Driftstiltak i sektorene

2023-2026 -Tiltaksliste sektorene

Kommunedirektørens forslag driftsbudsjett 2023-2026	2 023	2 024	2 025	2 026
22 020 - Tre barnehager - Overnattingstur for førskolebarn utgår fom juni 2023 (019)	-14 000	-14 000	-14 000	-14 000
22 040 - Lyngmyr skole, - økt bemanning 0,3 årsverk (051)	251 000	251 000	251 000	251 000
22 050 - Vestre Sandøya, kun 1.-3. klasse fra høsten 2023 (018)	-139 000	-300 000	-300 000	-300 000
Sum tiltak	98 000	-63 000	-63 000	-63 000

019: 22020- Tre barnehager - Overnattingstur for førskolebarn utgår fom. juni 2023

Overnattingstur med førskolebarn utgår. Dette er et ikke lovpålagt tilbud.

Innsparingstiltaket går på lønn til ansatte. Gjelder Grotten, Lyngbakken og Bronsbu.

051: 22040 - Lyngmyr skole, - økt bemanning 0,3 årsverk

Det foreslås å øke bemanning med 0,3 årsverk ved Lyngmyr skole. Dette grunnet mye spesialundervisning og økt behov for ressurser knyttet til norsk opplæring. 0,3 årsverk skal benyttes i grunnbemanning til ordinære klasser, da lærertettheten her er for lav etter lovverk om maks 20 elever pr. lærer.

018: 22050 - Vestre Sandøya, kun 1.-3. klasse fra høsten 2023

Vestre Sandøya skole blir en 1.-3. skole. Elever som skal begynne i 4. klasse får starte på Tvedestrand barneskole. De siste årene har det vært flere elever fra Vestre Sandøya skole som har ønsket å få starte opp på Tvedestrand skole når de skal starte i 4. klasse eller mens de har gått i 4. klasse.

Ved å gjøre dette tiltaket kan man spare inn en 40 % stilling, noe som vil gi en årlig innsparing på 300 000. Tiltaket foreslås tatt inn med høstvirkning fra 1.8.2023.

4.2 Sektorenes ansvarsområder

Tjenesteområder

I sektor for læring og oppvekst driftes de 3 kommunale barnehagene: Lyngbakken, Bronsbu og Grotten.

Sektoren har ansvaret for tilskudd til private barnehager, barnehageopptak, er tilsynsmyndighet og skal sørge for spesialpedagogiske tiltak for barnehagebarn.

Sektoren har ansvaret for skolene i Tvedestrand som pr i dag består av; Holt, Dypvåg, Songe, Tvedestrand og Vestre Sandøya skoler samt Lyngmyr ungdomsskole. Ved alle barneskolene er det SFO.

Fra 1. august omlegges driften av barneskolene, da legges 4 barneskoler ned og vi står

igjen med en ny barneskole, Tvedestrand barneskole og Vestre Sandøya skole i tillegg til Lyngmyr skole.

Sektoren har ansvaret for skoleskyss, voksenopplæring, Leirskolen AS, drift av oppvekstkontoret, samt ledelse og administrasjon av sektoren.

Sektor for læring og oppvekst favner barnet fra før det fyller 1 år til det går ut av 10. klasse på ungdomsskolen. En felles oppvekstsektor gjør samarbeidet mellom barnehage og skole enda tetter og bedre. Alle overgangene, der barn er mest sårbare, skal bli bedre ivaretatt.

Mange av satsingene for barn og unge i Tvedestrand kommune omfatter både barnehage og skole, det å få jobbe felles med disse satsingene er en stor styrke.

Sektoren preges fremdeles av omorganisering, ny barnehage er tatt i bruk og er inne i sitt første driftsår. Etter sommeren skal den nye barneskolen starte opp. Kulturarbeid er et viktig og stort arbeidet i både barnehage og skole.

4.2.1 Nøkkeltall - økonomi og årsverk

4.2.1.1 Driftsbudsjett

Tallene i tabellen nedenfor er oppgitt i hele 1.000 kroner.

2023-2026 - Netto utgift TV

Beskrivelse	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
220 Læring og oppvekst	127 223	126 423	138 004	137 683	137 683	137 683

Sektoren er preget av omorganisering. I budsjett ser man en økning fra 22 til 23, dette skyldes en rekke faktorer. De største postene er omtalt under:

Økte utgifter/reduerte inntekter er blant annet nye årsverk i kommunale barnehager, gjesteelever, økning i skoleskyss, reduserte inntekter fra staten, lønnsoppgjør, økte utgifter til PP-tjenesten og andre økte driftsutgifter.

Når det gjelder reduksjoner på utgiftssiden/økte inntekter er det særlig tilskudd til private barnehager som har gått ned og reduserte utgifter til gjestebarn.

Usikkerhet for sektorens budsjetter fremover er i stor grad knyttet til andel spesialundervisning, flyktninger, gjesteelever, gjestebarn og tilskudd til private barnehager.

For 2023 ser en at kostnadene til **gjesteelever** kan se ut til å bli omlag 2,4 millioner kroner dyrere enn fjoråret. Når det gjelder **gjestebarn** (barnehage) kan det se ut til at dette blir omlag 800 000 billigere enn budsjettet i 2022.

Sektorens særlige utfordringer ligger i at det er en spesielt høy andel av **spesialundervisning** i skolene. Man ser også at det helt ned i barnehagealder er en økning av barn som trenger ekstra oppfølging i form av spesialpedagogiske tiltak.

Det jobbes med å få til mer allmennpedagogiske tiltak som skal treffe flere barn i barnehagen.

Ved omlegging til ny drift i ny barneskole, er det lagt opp til utstrakt bruk av tilpasset opplæring, med håp og tro på at enkeltvedtakene skal bli færre og at vedtakene blir

mindre. I fremtiden må det også arbeides for å få til en tilsvarende vridning i ungdomsskolen.

Dersom det kommer flere **flyktninger** til barnehage og skole bør det tilføres sektoren midler, slik at disse blir ivaretatt og får den språkopplæringen de har krav på.

Sektoren har hatt mye fokus på omorganisering og kulturbygging. Ny barnehage på Bronsbu er i drift på første året, og ny barneskole skal stå klar til bruk fra høsten 2023.

Tvedestrand barneskole: Innsparinger i årsverk og økonomi er omtalt i delrapport 3, gruppe 5 av Omstillings- og utviklingsprosjektet for Tvedestrand kommune. Det er lagt opp til at det skal være 72,8 årsverk i den nye barneskolen.

Årsverkstabell: Det vises til delrapport 3, som gjengis her.

Ansvar:	Utgangspunkt - 2018	Forutsetninger - Delrapport 2	Vedtak k-sak 21/76 - Bud og øk.plan 22-25	Dagens ressurser - budsjett 2022	Oppdaterte tall (=behov ny skole fom. 2024)
Ledere/merkantile	5,6	3	3,5	5,6	3,5
Pedagoger (inkl. spes.funksjoner)	48,8	44,4	44,4	44,8	37,0*)
Assistenten/fagarb.	11,5	11,5	11,5	11,5	10,0
Forsterket avdeling (ped., fagarb.,SFO)	9,3	8,9	8,9	8,9	8,9
SFO inkl. leder	9,9	7,9	7,9	5,3	7,5
Barneskolene - andre funksjoner:				tall nedenfor er inkl. i tall over:	
Spes.ped.koordinator				0,56	0,75
Bibliotek				0,15	0,5
SFO-leder				0,74	0,26
IKT-koordinator				0,56	0,5
Sosiallærer				0,50	0,75
Tillitsvalgt				0,20?	0,15
Nedsatt "leseplikt" - alder				0,85	0,85
Ekstra ferieuke over 60 år				0,54	0,54
Minos pedagoger				1,6	1,6
samlet	85,1	75,7	76,2	73,5	72,8

Når det gjelder innsparing i kroner er det tatt med en tabell under som viser innsparinger på lønn og sosiale utgifter. I tabellen under tas det med budsjettall for 2023, lønn og sosiale utg. (uten Vestre Sandøya):

Oversikt uten Vestre Sandøya, tall i hele 1.000 kroner	R-2018	B-2022 (opprinnelig)	B-2023 (opprinnelig)
Lønn og sosiale utgifter (f.202 og 215)	55 922	55 925	56 087

Tabellen oppgir tall i løpende priser.

Dersom en oppjusterer tallene fra R-2018 til dagens lønnsnivå, vil en få en verdi tilsvarende 66,4 mill. kroner. Da er det benyttet gjeldende deflatortall (lønns- og prisvekst)

for de ulike årene. Lønnsbudsjett for 2023 er satt til 56,1 mill. kroner. Vi ser altså en faktisk besparelse som ser ut til å være i tråd med forutsetningene. Dette er forsøkt vist i delrapport 3 av omstillingsprosjektet. Her presiseres det også at en ikke vil se den endelige innsparingen før den nye skolen har vært i drift et helt år.

Når det gjelder hele budsjettet for 2023 i den nye skolen er dette for øvrig ikke direkte sammenlignbart med 2018, da det er kommet til andre forutsetninger enn man startet med. Endrede forutsetninger i tillegg til lønns- og prisvekst er for eksempel:

- Økte ressurser til ulike funksjoner; sosiallærer, SFO-leder, biblioteksansvarlig og Spes.ped-koordinator.
- Ny norm for økt lærertetthet.
- Gratis SFO for 1. klassinger
- Endringer i arbeidstidsavtalen for lærere, med mer tid til kontaktlærer

Dersom man hadde korrigert for disse endringene hadde budsjettet for 2023 blitt lavere og vi kunne vist til at det ble enda større innsparinger.

Barnehager: Det er lagt opp til at man må drifte Bronsbu og Lyngbakken barnehage nesten fullt ut (6,5 avdeling på begge steder). Begge barnehager er godkjente for 117 plasser. I Grotten vil det også for neste barnehageår bli søkt om dispensasjon for å drifte med 6 ekstra plasser.

4.2.1.2 Årsverk

2023-2026 - Stillingsrapport avdeling

Beskrivelse	Stillingsprosent gjeldende 2022	Stillingsprosent gjeldende 2023	Differanse
22 010 Læring og oppvekst, ledelse og administrasjon	250	250	0
22 020 Lyngbakken barnehage	1 910	2 190	280
22 025 Bronsbu barnehage	0	2 110	2 110
22 026 Skriverstua barnehage	770	0	-770
22 027 Villa Utsikten barnehage	570	0	-570
22 028 Bøklia barnehage	570	0	-570
22 030 Grotten barnehage	770	870	100
22 040 Lyngmyr skole	3 029	3 024	-5
22 045 Tvedestrand barneskole	0	3 160	3 160
22 050 Tvedestrand og Vestre Sandøya skole	4 255	2 372	-1 883
22 055 Holt skole	1 084	615	-469
22 060 Dypvåg skole	1 165	704	-461
22 065 Songe skole	1 081	595	-486

Beskrivelse	Stillingsprosent gjeldende 2022	Stillingsprosent gjeldende 2023	Differanse
22 080 Læring og oppvekst, fellesoppgaver	820	830	10
Sum	16 274	16 720	446

Årsverk er i tråd med budsjett. Tilpasninger i personell til ny barneskole er i rute. Utgangspunkt er 72,8 årsverk som er anbefalt i delrapport 3.

For neste budsjettår vil det være en økning i årsverk for kommunale barnehager på 7 årsverk, dette henger sammen med at 2 private barnehager har lagt ned driften ila 2022 og det er utvidet drift i alle de tre kommunale barnehagene. En privat barnehage har utvidet sin drift.

Årsverk etter konsekvensjusteringer er som vist i oversikten. Det er beregnet at det skal være 167,2 årsverk i sektoren for 2023. I tillegg kommer 0,3 årsverk ved Lyngmyr skole som ligger inne som et tiltak. Totalt for sektoren vil det da være 167,5 årsverk.

Det gjøres oppmerksom på at de fire barneskolene som skal legges ned har budsjett på 7/12 (våren 2023) og ny Tvedestrand barneskole har budsjett på 5/12 (høsten 2023). Dersom en summerer alle barneskolene i tabellen ovenfor for 2023 får en 74,66 årsverk. Dette består av 72,8 årsverk på ny Tvedestrand barneskole og 1,66 årsverk på Vestre Sandøya. Dette er helårstallet for ny barneskole.

4.2.2 Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene

Barnehager

Tabellen under viser godkjente plasser i barnehagene i Tvedestrand. Det er medberegnet en dispensasjon for 6 ekstra plasser i Grotten barnehage.

For å se på utvikling er det tatt med tall for de 3 siste årene. Det er en nedgang på 30 godkjente barnehageplasser totalt i kommunen. Det er fullt i de fleste av barnehagene våre pr 15. desember.

Godkjente plasser	2021	2022	2023
kommunale barnehager	260	261	276
Ordinære private barnehager	124	124	84
Private familiebarnehager	10	10	5
Totalt	394	395	365

Framskrevet tall pr 15. desember forteller oss at 252 barn i alderen 1-6 år har barnehageplass i Tvedestrand kommune. Disse fordeles mellom 3 kommunale og 4 private barnehager. Barn i alderen 3-6 år bruker en barnehageplass, mens barn i alderen 0-2 år bruker 2 barnehageplasser.

Tallene nedenfor er hentet fra Vigilo og er kvalitetsjekkert med barnehagemyndighet.

Aldersfordeling, barn pr. 1. november	Barn under 3 år	Barn over 3 år
Kommunale barnehager	70	122
Private barnehager	23	37
Totalt	93	159

Det er et faktum at vi har færre tilgjengelige barnehageplasser i Tvedestrand kommune nå enn tidligere.

Det er behov for økt kapasitet og andre lokaler til barnehage på Holt. Dette er omtalt i barnehageplanen og det er satt av noe midler til å utrede dette videre i økonomiplanens investeringsdel.

Skolene

Nøkkeltall for Tvedestrandsskolen, kilde budsjett 2023 basert på GSI og innrapportering fra skolene oktober 2022

Tvedestrandsskolen	Antall elever	SFO elever	Antall enkeltvedtak	Skyss
Lyngmyr	232	0	33	150
Tvedestrand	245	77	57	46
Vestre Sandøya	13	13	*	0
Songe	50	10	*	23
Dypvåg	82	21	*	55
Holt	61	24	*	46
Totalt	683	145	106	320
*Vedtak på de små skolene gjengis ikke i oversikten				

4.2.3 Målekart

Fokusområder	Indikator	Mål	Resultat
Brukere:	Brukerundersøkelse barnehage, resultat 1-5	4,5	
	Brukerundersøkelse barnehage, svarprosent	minst 65 %	
barn, foreldre, elever, foresatte	Nasjonale prøver	over nasjonalt nivå	
	Grunnskolepoeng	over 40 (karakter 4)	
	Elevundersøkelsen	Mål: 0-toleranse for mobbing. Større tilfredshet fra elevene og motivasjon og opplevet støtte fra lærere	
	Foreldreundersøkelsen	Skal gjenspeile elevundersøkelsen	
Medarbeidere	Medarbeiderundersøkelse, score	4,2	

Fokusområder	Indikator	Mål	Resultat
	Medarbeiderundersøkelse, svarprosent	60 %	
	Sykefravær, totalt	7,5 %	
	Sykefravær, barnehage	9,0 %	
	Sykefravær, skole	6,0 %	
	Sykefravær, korttid		
Økonomi	Budsjettavvik	+/- 0,5%	

Det er høyt sykefravær i sektoren, det jobbes med å få tallet ned. Det er satt opp ulikt mål for sykefravær innen skole og barnehage. Det er allikevel et mål at totalt sykefravær i sektoren skal ned på 7,5 %.

I Lyngbakken barnehage og ved Tvedestrand skole ble det tatt arbeidsmiljøundersøkelser via Falck helse i 2021. Det er satt inn ulike tiltak. Sykefraværet har vært fulgt opp i 2022 og følges videre opp i 2023.

Lyngbakken har hatt prøveprosjekt med assisterende styrer/fagansvarlig i en 20 % stilling for kalenderåret 2022- dette har gitt gode resultater. Sykefraværet er på vei ned. Tiltaket fortsetter i tråd med økonomiplan.

Sykefraværet påvirkes fremdeles av koronasituasjonen i samfunnet.

Omstilling i sektoren kan også påvirke sykefraværet i noen grad.

4.2.4 Fokusområder

- **Kompetanseløftet for spesialundervisning og inkluderende praksis:** Fokus på organisering av spesialundervisning i barnehage og skole. Hvordan vri fokus over til mer allmennpedagogisk tilrettelegging i barnehage og tilpasset opplæring i skolen. Må sees i sammenheng med "innsatstrappa".
- **Oppvekstreform** der elementer fra BTI og BTS kommer inn. Sees i sammenheng med **Forebyggende plan** som skal implementeres i løpet av 2023. Må sees i sammenheng med "innsatstrappa"
- **3 barnehager har blitt til 1.** Det jobbes videre med å skape en god barnehage med felles kultur.
- **REKOMP-** Regional ordning for kompetanseutvikling i barnehage; satsingsområder er Bærekraftig utvikling, Digital praksis og flerkulturelle barn (språk).
- **4 barneskole blir til 1-** skape en god skole med felles kultur.
- **DEKOMP-** Desentralisert ordning for kompetanseutvikling i skolen; satsingsområder: Fagfornyelsen; vurdering og elevmedvirkning. Analysekompetanse. Samarbeid med UiA i disse satsinger.
- **Elevers skolemiljø (9A)**, ulike satsinger: DEMBRA - (Demokratisk beredskap mot rasisme og antisemittisme) på Lyngmyr er dette en videreføring av satsingen som går på skolemiljø gjennom oppfølgingsordningen. Det arbeides med ny felles handlingsplan for **skolenærvær** i Tvedestrandsskolen. Må sees i sammenheng med "innsatstrappa".

5 Velferd, psykisk helse og habilitering (230)

5.1 Driftsbudsjettet

5.1.1 Driftstiltak i sektorene

2023-2026 -Tiltaksliste sektorene

Kommunedirektørens forslag driftsbudsjett 2023-2026	2 023	2 024	2 025	2 026
23 030 - Fjerne kjøregodtgjørelse til støttekontakter (025)	-170 000	-170 000	-170 000	-170 000
23 030 - Turnus - og vikarinnleie, 1 årsverk fra 1.7.2023 (050)	375 000	750 000	750 000	750 000
23 030 - Økt saksbehandlingsressurs fra 1.7.2023, 0,5 årsverk (056)	199 000	400 000	400 000	400 000
23 050 - Aktivitet og arbeid, redusere 0,7 årsverk (021)	-421 000	-421 000	-421 000	-421 000
23 050 - Fritidsklubben, økning 0,15 årsverk (075)	85 000	85 000	85 000	85 000
23 050 - Redusere dagaktivitet for eldre, 0,4 årsverk, fra 1.4.2023 (022)	-170 000	-251 000	-251 000	-251 000
23 050 - Redusere dagtilbud psykisk helse, 0,4 årsverk, fra 1.4.2023 (023)	-184 000	-270 000	-270 000	-270 000
23 050 - Salg av plasser på Arbeidsglede (045)	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
23 050 - Salg av plasser på Dalene gård (044)	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
23 050 - Økt dagaktivitet fra 2025-2026 (024)	0	0	600 000	600 000
23 060 - Busskort VTA-brukere utgår (027)	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
23 060 - Redusere antall VTA-plasser med 6 plasser (033)	-270 000	-270 000	-270 000	-270 000
23 060 - Redusere antall plasser på kvalifiseringsprogrammet (KVP) (026)	-1 492 000	-1 092 000	-1 092 000	-1 092 000
23 060 - Økning sosialhjelp, flyktninger (060)	1 470 000	500 000	500 000	500 000
23 060 - Økt sosialhjelp (059)	1 000 000	1 000 000	750 000	750 000
Sum tiltak	292 000	131 000	481 000	481 000

025: 23030 - Fjerne kjøregodtgjørelse til støttekontakter

Tiltaket betyr å gå tilbake til tidligere ordning der brukere selv betaler for transport til aktiviteter.

050: 23030 - Turnus - og vikarinnleie, 1 årsverk fra 1.7.2023

Tiltaket vil gi nødvendig ressurser til vikar innleie og utarbeide turnuser mm. For lav bemanning her har ført til høy overtidsutbetaling i avdelingene, fravær, forsinkelser, turnuser som ikke er oppdaterte og merarbeid for ledere.

056: 23030 - Økt saksbehandlingsressurs fra 1.7.2023, 0,5 årsverk

Flere brukere gir flere søknader som skal behandles og flere vedtak som skal evalueres. Lav kapasitet fører til for sen behandling av søknader og forsinkelser med iverksettelse av tjenester. Nødvendig å få opp kapasiteten for å ikke ha ventetid for å få behandlet søknader. Saksbehandler også tvang overfor rusavhengige og gravide med rusmisbruk.

021: 23050 - Aktivitet og arbeid, redusere 0,7 årsverk

Avdelingen har hatt mindre pågang på tilbudet for brukergruppen personer med demens. Det har vært mulig å redusere tilbudet uten at noen av brukeren har mistet plassene sine. Reduksjonene er også tatt generelt ned med lavere bemanning for alle brukergruppene. Denne nedtrappingen startet i 2022 da stillinger ble vakante og brukergruppen med personer med demens ble mindre omtrent på samme tidspunkt.

075: 23050 - Fritidsklubben, økning 0,15 årsverk

Fritidsklubben har åpent to dager pr uke, med til sammen 30 % stilling. Økning på 15 % vil gi mulighet til å åpne en ekstra dag. Det planlegges å søke tilskuddsmidler for å øke bemanningen ytterligere for å få flere ansatte på jobb samtidig da det kan være over 30 ungdommer pr kveld som bruker tilbudet.

022: 23050 - Redusere dagaktivitet for eldre, 0,4 årsverk, fra 1.4.2023

Tiltaket vil sannsynligvis bety reduksjon i tjenesten med tilbud en dag mindre pr uke, enten på Huskestua eller aktivitetsavdelingen. Dette er et tiltak som får direkte konsekvens for brukere og vi må finne den løsningen som gir minst konsekvenser samlet sett. Reduksjonen er tenkt iverksatt fra 1.4.2023.

023: 23050 - Redusere dagtilbud psykisk helse, 0,4 årsverk, fra 1.4.2023

Tiltaket vil sannsynligvis bety reduksjon i tjenesten med tilbud en dag mindre pr uke, antagelig på Marthaloftet. Dette er et tiltak som får direkte konsekvens for brukere og vi må finne den løsningen som gir minst konsekvenser samlet sett. Reduksjonen er tenkt iverksatt fra 1.4.2023.

045: 23050 - Salg av plasser på Arbeidsglede

Nabokommune som ikke selv har denne tjenesten kjøper plass på tilbudet. Det er allerede en inntektsforventning lagt til tjenesten, så dette er en økning.

044: 23050 - Salg av plasser på Dalene gård

Nabokommune som ikke har dette tilbudet i egen kommune kjøper plass til skoleelever.

024: 23050 - Økt dagaktivitet fra 2025-2026

Dagaktiviteten reduseres for eldre og psykisk helse fra april 2023. Tilbudet er planlagt delvis tilbakeført igjen som del av fokus på lave trinn i innsatstrappa fra 2025.

027: 23060 - Busskort VTA-brukere utgår

Deltagere på varig tilrettelagt arbeid betaler selv for busstransport til jobb.

026: 23060 - Redusere antall plasser på kvalifiseringsprogrammet (KVP)

Antallet deltagere har gått ned i 2022. Det forventes nedgang også i 2023 og lavt nivå videre i økonomiplanperioden.

033: 23060 - Redusere antall VTA-plasser med 6 plasser

Lisand har pr dd. ikke nok plasser til å ta imot flere brukere fra Tvedestrand kommune. Brukere får i dag tilbud av kommunen i Tvepro innenfor denne tjenestens ramme uten økte kostnader.

060: 23060 - Økning sosialhjelp, flyktninger

Det forventes økt sosialhjelpsutbetaling grunnet mottak av flere flyktninger. Det forventes økt utbetaling av sosialhjelp da barnetrygd ikke lenger skal beregnes med i inntektsgrunnlaget. Det forventes noe effekt av sammenslåingen til NAV Øst i Agder så dette er ikke kompensert fullt ut.

059: 23060 - Økt sosialhjelp

Det forventes økt utbetaling av sosialhjelp da barnetrygd ikke lenger skal beregnes med i inntektsgrunnlaget. Det forventes noe effekt av sammenslåingen til NAV Øst i Agder så dette er ikke kompensert fullt ut.

5.2 Sektorenes ansvarsområder

Tjenesteområder

Interkommunalt NAV kontor med økonomisk sosialhjelp, flyktningkontor og voksenopplæring for flyktninger, kvalifiseringsprogrammet og attføringsbedrifter.

Dagsenter, med aktivitet og arbeidstrening for alle brukergrupper, Arbeidsglede og fritidsklubb for ungdom.

Voksenopplæring for utviklingshemmede, botilbud og boveiledning, kommunal og familie avlastningstilbud for barn og unge med funksjonsnedsettelse.

Oppfølging av personer med rus og avhengighetsproblematikk, psykisk helse med botilbud, forsterket omsorg, mestingskurs, lavterskeltilbud, drop in tilbud og ungdomskontakt.

BPA, omsorgslønn, støttekontakter og individuell plan for alle brukergrupper og alle aldre.

5.2.1 Nøkkeltall - økonomi og årsverk

5.2.1.1 Driftsbudsjett

Tallene i tabellen nedenfor er oppgitt i hele 1.000 kroner.

2023-2026 - Netto utgift TV

Beskrivelse	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
230 Velferd, psykisk helse og habilitering	77 936	79 971	102 027	96 005	95 025	94 615

Økning fra 2022 til 2023 skyldes flere forhold som blant annet økt tjenestebehov for nye og nåværende brukere, økt sosialhjelp og økt introduksjonsstønad

5.2.1.2 Årsverk

2023-2026 - Stillingsrapport avdeling

Beskrivelse	Stillingsprosent gjeldende 2022	Stillingsprosent gjeldende 2023	Differanse
23 010 Velferd, psykisk helse og habilitering, sektorleder	100	100	0
23 020 Bolig Olav Sverres vei	2 006	2 621	615

Beskrivelse	Stillingsprosent gjeldende 2022	Stillingsprosent gjeldende 2023	Differanse
23 025 Bolig Lyngmyrveien 49	1 370	1 858	488
23 030 Habilitering	2 202	2 644	442
23 040 Psykisk helse og livsmestring	1 630	1 840	210
23 045 Forsterket omsorg	1 070	1 089	19
23 050 Aktivitet og arbeidstrening	554	684	130
23 060 NAV Tvedestrand	940	0	-940
23 070 NAV Øst i Agder	0	2 490	2 490
Sum	9 872	13 326	3 454

Sektoren har total ramme på 133,26 årsverk for 2023 før kutt og nye tiltak.

I tiltakene er det foreslått følgende reduksjoner i antall årsverk:

- Reduksjon i aktivitet og arbeidstreningstilbudet med 0,7. Denne reduksjonen er mulig grunnet omlegging av grupper, fleksibilitet i forhold til Arbeidsglede og færre brukere på Huskestua.
- Reduksjon i antall årsverk til dagtilbud til eldre med 0,4 årsverk.
- Reduksjon i antall årsverk i dagtilbud psykisk helse med 0,4 årsverk.

I tiltakene er det foreslått følgende økninger i antall årsverk:

- Økt ressurs til ressursstyring, vikar og turnus mm på 1 årsverk grunnet stor økning i antall årsverk og tjenestesteder de siste årene.
 - Økt ressurs for saksbehandling av søknader om tjenester på 0,5 årsverk grunnet økning i ansatt søknader og antall vedtak og for lang saksbehandlingstid.
- Økt ressurs til Fritidsklubben med 0,15 årsverk.

Årsverkene er fordelt slik på den enkelte avdeling:

Olav Sverres vei: 26,21 årsverk

Lyngmyrveien, inkludert barnebolig: 18,58 årsverk

Habilitering: 26,45 årsverk.

NAV Øst i Agder: 24,9 årsverk

Aktivitet og arbeidstrening: 6,84 årsverk. Med kutt og økning i årsverk som vist over er ny ramme for avdelingen 5,5 årsverk.

Psykisk helse og livsmestring: 18,40 årsverk

Forsterket omsorg: 10,9 årsverk

Sektorleder 1 årsverk.

Med kutt og nye tiltak blir sektorens ramme på 133,41 årsverk. Ny saksbehandlerressurs og vikar og turnuskonsulent er ikke fordelt i en avdeling i årsverksoversikten over.

I tillegg til faste årsverk kommer 1,5 midlertidige årsverk knyttet til NAV første halvdel av 2023 for oppfølging flyktninger. Det kommer 3 årsverk midlertidig overført fra Gjerstad kommune for slutføring av prosjekt i flytning tjenesten. Dettas fases ut gradvis i 2023 og avsluttes i 2024.

5.2.2 Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene

Avdeling for Habilitering

Avlastning for barn og unge:

Avlastningstilbud for barn og unge inkluderer både avlastning i kommunal bolig, avlastning med kommunal tjeneste gitt i eget hjem, samt privat avlastning. Det estimeres at vi får en økning av tjenesten i 2023. Erfaringsvis kommer nye behov enten ved økninger i behov eller nye familier. Det er søknader mottatt i oktober og november som ikke er ferdig behandlet. Slik sett kan dette gå ut over de rammer som følger budsjettet.

Det estimeres for 2023 10 barn/unge med 239 vedtakstimer pr uke, inkludert bruker innenfor ordningen særlig ressurskrevende tjenester, kommunal avlastning og 4barn/unge med 48 vedtakstimer pr uke i privat avlastning. Estimater er på usikkert grunnlag.

Boveiledning og brukere i distrikt:

Vedtak fra 2022 videreføres med tjenester i hjemmet, med oppfølging av helsehjelp og daglige gjøremål. Pr november er det ikke kjent med større endringer i dette tilbudet.

Estimat for 2023 er 13 brukere og 364,5 vedtakstimer pr uke. Inkludert i dette er 282 timer under ordningen særlig ressurskrevende tjeneste.

BPA:

Tjenesten har 2 brukere med til sammen 75 vedtakstimer pr uke. Ut ifra hva vi vet pr november forventes det stabilt tjenestetilbud.

TvePro og voksenopplæring

TvePro er et lavterskeltilbud for personer med utviklingshemming som helt eller delvis ikke kan benytte ordinære tilrettelagt arbeidsplass. Enkelte brukere er på TvePro i påvente av VTA plass. Tilbudet brukes også noe inn for fleksibilitet for avlastningstiltak. TvePro er bemannet med 1 årsverk. 0,1 årsverk er satt av til voksenopplæring gjennom dagtilbudet fra TvePro.

Estimert tall for 2023: 9 brukere og 212 vedtakstimer pr uke.

Omsorgslønn

Ut i fra kunnskapen vi har om behovet for 2023 pr november ser det ut til at antall vedtakstimer for omsorgslønn kan reduseres fra 40 til 34 timer pr uke.

Brukere totalt: 43 brukere

Vedtakstimer totalt i avdelingen: 924,5 timer. Dette inkluderer to brukere innenfor ordningen særlig ressurskrevende tjenester.

Olav Sverres vei:

Det er forventet 12 beboere i Olav Sverres vei i 2023. Pr november bor det 11 beboere. Av disse er 4 beboere innenfor ordningen særlig ressurskrevende tjenester.

Det er usikkert hvem som flytter inn i den ledige leiligheten, men det forventes innflytting i

løpet av 2023. Vedtakstimerne vil bli endret for avdelingen ut i fra behov.

Når det flyttet en beboer utfra Olav Sverres vei ble antall årsverk i avdelingen redusert. Sett bort fra ny beboer vi enda ikke vet hjelpebehovet til, er det forventet et vedtaksnivå på 752,75 t pr uke i Olav Sverres vei for 2023.

Her er det altså et økonomisk usikkerhetsmoment da behovet til ny beboer er ukjent.

Lyngmyrveien 49

Avdelingen har 8 beboere med samlede vedtakstimer på 497,5t pr uke. 3 av beboerne er under ordningen særlig ressurskrevende tjenester og utgjør 384,5t av de samlede vedtakstimerne.

Det estimeres ingen endring av vedtakstimer for ærlig ressurskrevende tjenester i 2023. Det kan likevel skje endringer i brukeres behov som ikke er kjent pr i dag. Det forventes likevel en mer stabil drift i 2023 enn hva vi har sett i 2022.

NAV Øst i Agder

Målet for NAV Øst i Agder er å redusere antallet som lever av økonomisk sosialhjelp, både over og under 30 år.

Det jobbes for å få utbetalingene ned. Økte levekostnader, eksempelvis strøm og mat, samt at barnetrygd nå skal holdes utenfor når sosialhjelp skal beregnes kan påvirke utbetalingene. For å lykkes med reduserte utbetalinger i 2023 vil det jobbes målrettet med kartlegging av arbeidsevne, avklare rett til andre ytelser, målrettet aktivitet, og økonomisk råd og veiledning.

I 2022 ble kommunen anmodet om mottak av 70 flyktninger. Anmodning for 2023 er ikke kommet enda. I budsjettet er det lagt til grunn mottak av 25 nye flyktninger. Tallet er beregnet ut i fra hvor mange flyktninger vi kan ta imot med tanke på kommunens felles kapasitet på bolig, skole og barnehage, helsetjenester og oppfølging fra NAV.

Nivået på bemanningen på flyktningtjenesten i forhold til mottak av 25 nye flyktninger er lav.

Antallet deltagere på kvalifiseringsprogrammet har sunket i 2022. Det beregnes inn fortsatt nedgang i antallet og antallet plasser reduseres. Antallet plasser har tidligere lagt høyt.

Psykisk helse og livsmestring

Psykisk helse og livsmestring har over år hatt stort press på tjenestene. Den største økningen gjelder psykisk helse og flertallet av nye søkere de siste årene har vært under 40 år. Pågangen har vart i flere år og det er trolig at den vil vedvare. Målet er å effektivisere tjenesten med å gi tilbud om kurs og gruppetilbud og økt bruk av digitale verktøy både for brukere og ansatte. Vi har også brukere som trenger stor grad av oppfølging og har alvorlige psykiske lidelser og dobbeltdiagnose med samtidig rus og psykisk lidelse. Dette fører til at tjenesten må bemannes opp periodevis for å møte behovene og ivareta ansattes sikkerhet. Det er viktig med rett kompetanse hos ansatte. Denne typen oppfølging krever også stor grad av koordinering mellom ulike deler av spesialisthelsetjenesten som avdeling for rus og avhengighet både avdeling, poliklinikk og ambulant, psykiatrisk avdeling og FACT psykose.

For psykisk helse forventes det stabilitet i vedtakstimer og brukere på hhv rundt 350 timer per uke og et forventet brukerantall på rundt 145 brukere. Dette er naturligvis et usikkert estimat.

Målet er å gi tjenester på et tidlig nivå på lave innsatstrinn som forhåpentligvis vil kunne

hindre inngripen på et høyere nivå for flest mulig. Dette arbeidet har startet, men effektene vil trolig ikke være synlige umiddelbart.

For rus og avhengighet forventes det økning i vedtakstimer til rundt 80 timer pr uke og rundt 55 brukere i 2023. Det har vært større grad av utskriving i 2022 enn tidligere, men også flere nye har kommet til i samme perioden, og det forventes også 2023.

Det er utdannet flere kursinstruktører for mestringskurs så målet for 2023 er å gjennomføre kurs på jevn basis med en kursrunde per halvår. Hensikten er å avlaste psykisk helsetjeneste ved å ha mindre fokus på individuell oppfølging. I tillegg er målet at videre ukentlig Drop- in tilbud i psykisk helsetjeneste også skal være forebyggende og avlastende for tjenesten, samt gi befolkningen lettere tilgjengelighet til tjenesten.

Avdelingen har pr november 2 brukere innenfor ordningen særlig ressurskrevende tjenester og vurderer dette til å være gjeldende også i 2023.

Forsterket omsorg

Høsten 2022 ble det foretatt en liten økning i personalressursene i samråd med St. Olavs hospital, avdeling for sentral fagenhet for tvungen omsorg. Det forventes stabil drift i 2023.

Aktivitet og arbeidstreningstilbudet

Aktivitetsavdelingen og Huskestua har henholdsvis 26 og 16 brukere. Dette utgjør 159 vedtakstimer. Det jobbes i samarbeid med helseteam demens med å rekruttere personer med demens tidligere i sykdomsfasen. Det har vært noe mindre innsøking på Huskestua enn tidligere. På grunn av få brukere er tilbudet på Huskestua redusert med en dag. Det er fortsatt ledige plasser.

Det er lagt inn kutt i ressursene på avdelingen fra 1.4. som sannsynlig vil få konsekvenser for dette tjenestetilbudet.

Marthaloftet har 19 brukere. Det forventes flere søknader til dette tilbudet i 2023 grunnet stort trykk på psykisk helsetjenesten.

Det er lagt inn kutt i ressursene på avdelingen fra 1.4. som sannsynlig vil få konsekvenser for dette tjenestetilbudet.

Dagaktiviteten reduseres altså for eldre og psykisk helse fra april 2023. Tilbudet er planlagt delvis tilbakeført igjen som del av fokus på lave trinn i innsatstrappa fra 2025.

Arbeidsglede Tvedestrand har fått henvist 15 personer fra NAV pr november 2022. Ungdom under 30 år med aktivitetsplikt har vært prioritert. Brukerne har sammensatte utfordringer og en krevende vei til arbeidslivet knyttet til språk, rus og psykisk helse. Det henvises flest personer med innvandrerbakgrunn. Arbeidsglede har solgt en plass til annen kommune. Innholdet i Arbeidsglede er nå blitt mer kjent og det forventes en økning i antall henvisninger i 2023.

Dalene Gård har hatt størst økning i antall søknader i 2022 med 36 brukere. Brukerne har ulike problemstillinger og alder og gruppa inkluderer 9 barn og ungdom fra barneskole til ungdomsskole, hvorav 4 betaler for plass fra andre kommuner. Det forventes samme pågang i 2023, spesielt fra psykisk helse og skolene.

Fritidsklubben har hatt en stor økning i antall besøkende ungdom som er veldig glad. Den ansatte på fritidsklubben har promotert tilbudet bra og etablert godt samarbeid med ungdomspresten og ungdomskontakten. Det har vært mellom 30-40 ungdommer pr gang. Fra i høst har det blitt omfordelt noe ressurser fra andre dagtilbud i perioder når trykket er størst. Det er annonsert i lokalavisen etter frivillige.

Det er lagt inn økning i budsjettet for å øke åpningstiden med en kveld i uka, med økning på 0,15 årsverk.

Det må jobbes videre med å rekruttere frivillige til aktivitet og arbeidstreningstilbudet. Disse gjør en svært viktig jobb for brukere i avdelingen.

50 personer har innvilget støttekontakt, til sammen 143 vedtakstimer. Det forventes noe økning i 2023.

Lav bemanning på turnus og vikar tjenester har ført til fravær og betydelig mer arbeid for avdelingsleder og sektorleder. Økt bemanning her vil frigjøre tid til ledelse for avdelingslederne og gi mindre overtidsutbetalinger da innleie og turnus kan planlegges bedre.

Økt ressurs til saksbehandling for tildeling av tjenester vil føre til mindre ventetid for søkere om tjenester da det har vært etterslep på grunn av alt for stor arbeidsmengde. Riktig tildeling er en forutsetning for bærekraft i tjenestene og Innsatstrappa.

5.2.3 Målekart

Fokusområder	Indikator	Mål	Resultat
Brukere	Brukerundersøkelse, score	Forbedret svarprosent og like eller høyere score fra forrige undersøkelse	
Medarbeidere	Medarbeiderundersøkelse, score	4,2	
	Medarbeiderundersøkelse, svarprosent	60 %	
	Sykefravær, totalt	9 %	
	Sykefravær, korttid	1,8 %	
Økonomi	Budsjettavvik	+/- 0,5%	

Det planlegges å gjennomføre medarbeiderundersøkelser i 3. tertial i 2022. Resultatene er klare 1. tertial 2023. Målet er likt eller bedre resultat fra forrige undersøkelse.

Det planlegges brukerundersøkelse i 3. tertial i 2022. Resultatene er klare i 1. tertial 2023. Hovedmålet her er forbedret svarprosent fra forrige undersøkelse, da den var svært lav. Det er vanskelig å få inn svar fra undersøkelsen og det er utfordrende å treffe alle de ulike brukergruppene våre med tilpassede undersøkelser.

I 2022 har sykefraværet vært historisk høyt. Det er en klar målsetning å redusere sykefraværet, både langtids og korttidsfraværet. Det forventes likevel at sykefraværet vil være over snittet i kommunen.

Ved stabil drift er det målsetting med budsjettavvik på inntil +/- 0,5 %.

5.2.4 Fokusområder

Sektoren har følgende tre fokusområder for 2023:

1. Fokus på nærværarbeid og reduksjon i sykefraværet.
2. Oppnå målsetningen i samarbeids og vertskommune avtalen NAV Øst i Agder med bedre kostnadseffektivitet for kommunene og samfunnet som helhet.
3. Forankring av Innsatstrappa og arbeid med bærekraftige tjenester til innbyggerne.

6 Helse, familie og rehabilitering (240)

6.1 Driftsbudsjettet

6.1.1 Driftstiltak i sektorene

2023-2026 -Tiltaksliste sektorene

Kommunedirektørens forslag driftsbudsjett 2023-2026	2 023	2 024	2 025	2 026
24 010 - Midlertidig omprioritering til prosjekt (020)	-230 000	0	0	0
24 010 - Opplæringsvakter i løpet av året (054)	300 000	300 000	300 000	300 000
24 010 - Psykologstilling 0,5 årsverk, utsatt ansettelse 01.04.23 (032)	-115 000	0	0	0
24 050 - Assistenter på sykehjemsavdelingene, økning 0,65 årsverk (053)	300 000	300 000	300 000	300 000
24 050 - Salg av sykehjemsplasser dersom kapasitet (043)	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
24 050 - Økte matvarepriser på kjøkkenet (055)	250 000	250 000	250 000	250 000
24 055 - Medisinsk forbruksmateriell - sykehjem, reduserte utgifter (057)	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Sum tiltak	5 000	350 000	350 000	350 000

020: 24010 - Midlertidig omprioritering til prosjekt

I forbindelse med arbeid med prosjekter har sektoren omprioritert ressurser. Det forventes en innsparing på 230.000 kroner.

054: 24010 - Opplæringsvakter i løpet av året

Sektoren har et betydelig antall opplæringsvakter i løpet av ett år som det tidligere ikke er budsjettet med. Dette gjelder nyansatte og ferievikarer og hver enkelt trenger 3 opplæringsvakter eller flere. I tillegg gjennomføres en introduksjonsdag for alle ferievikarer hvor det gis informasjon om sektoren samt opplæring i forskjellige systemer, forflytning m.m.

032: 24010 - Psykologstilling 0,5 årsverk, utsatt ansettelse 01.04.23

Kommunen har vært i dialog med en annen kommune om samarbeid rundt psykologstillingen slik at det blir mulig å lyse ut en 100% stilling. Ansettelsesprosessen forventes oppstart i begynnelsen av desember 2022 og det forventes derfor ikke at oppstart av stillingen før 01.04.23.

053: 24050 - Assistenter på sykehjemsavdelingene, økning 0,65 årsverk

Det er foretatt en grundig gjennomgang av oppgavefordeling på sykehjemmet. Det fremkommer at en betydelig prosent av oppgavene er av en slik art at det kreves spisskompetanse for å utføre disse. Sykehjemmet håndterer flere og flere pasienter med komplekst sykdomsbilde som krever sykepleierfaglig kompetanse eller helsefagarbeidere. Det er behov for å frigi tid for disse faggruppene til å gjennomføre dette arbeidet. Det er ønskelig med en assistent på to av avdelingene. Sektoren kan selv ved omprioriteringer klare 1,35% stilling.

043: 24050 - Salg av sykehjemsplasser dersom kapasitet

Sektoren har i løpet av 2022 hatt i perioder ledig kapasitet på sykehjemmet. Det er inngått avtale med Arendal kommune om kjøp av plasser dersom ledig kapasitet. Behovet for dette varierer og avtalen er utformet slik at det ikke vil gå utover eget behov for sykehjemsplasser.

055: 24050 - Økte matvarepriser på kjøkkenet

Kjøkkenet vil få et merforbruk på innkjøp av mat og annet forbruksmateriell i 2022 pga økte matvarepriser. Det er derfor behov for noe økning av budsjettet. Kjøkkenet ser samtidig på muligheten til å kunne få noe økte inntekter.

057: 24055 - Medisinsk forbruksmateriell - sykehjem, reduserte utgifter

Det ble i 2022 inngått ny avtale på medisinsk forbruksmateriell. I tillegg til dette er det fulgt opp tett på innkjøp og finner derfor grunnlag for en reduksjon i budsjettet med 100.000 kroner på sykehjemmet.

6.2 Sektorenes ansvarsområder

Tjenesteområder

Helse, familie og rehabilitering

Sektor for helse, familie og rehabilitering omfatter mye av helsearbeidet i kommunen fra barn til eldre med helsestasjon, jordmor, kommuneoverlege, fastleger, fysioterapi, tildelingskontor samt tjenester rettet mot eldre. Interkommunalt samarbeid er også under denne sektoren som blant annet barnevern, krisesenter, legevakt.

Sektoren har siden mars 2020 hatt ansvar for koordinering av og delvis utførelse arbeidet relatert til Covid-19. Det er forventet at arbeidet med vaksinerings vil holde frem i 2023.

6.2.1 Nøkkeltall - økonomi og årsverk

6.2.1.1 Driftsbudsjett

Tallene i tabellen nedenfor er oppgitt i hele 1.000 kroner.

2023-2026 - Netto utgift TV

Beskrivelse	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
240 Helse, familie og rehabilitering	145 790	128 396	145 167	145 512	145 452	145 452

Sektoren har et bredt ansvarsområde med tjenester som til tider er uforutsigbare i form av store variasjoner på vedtakstimer i hjemmetjenesten, samt antall ressurskrevende brukere.

Utgifter til lønn er en stor del av driftsbudsjettet. I store deler 2022 hadde sektoren store problemer med rekruttering av kvalifisert personell. dette medførte merkostnader knyttet til overtid og bruk av vikarbyrå.

Det blir viktig i 2023 å arbeide med å få besatt vakante stillinger og oppgavefordeling slik at man får utnyttet kompetansen på best mulig måte. Det legges også opp til større fokus å få ned sykefraværet.

6.2.1.2 Årsverk

2023-2026 - Stillingsrapport avdeling

Beskrivelse	Stillingsprosent gjeldende 2022	Stillingsprosent gjeldende 2023	Differanse
24 010 Helse, fam. og rehab., ledelse og administrasjon	412	440	28
24 020 Tildeling og rehabilitering	1 530	1 430	-100
24 030 Hjemmeh. tj., omsorgsboliger	1 239	1 422	183
24 035 Hjemmeh. tj., sentrum vest og Holt	181	100	-81
24 040 Hjemmeh. tj., sentrum øst og Dypvåg	132	132	0
24 041 Hjemmeh. tj., lønn og brukerbetaling	4 832	4 958	126
24 050 Sykehjem avdeling 1	2 047	2 047	0
24 055 Sykehjem avdeling 2	1 271	1 577	306
24 060 Sykehjem avdeling 3	1 210	1 214	4
24 070 Helse og familie	1 470	1 565	95
Sum	14 324	14 885	561

Sektoren har en økning i årsverk 2023 med 5,6 årsverk.

Dette skyldes følgende faktorer:

Økning av en ekstra på natt som følge av økende antall ressurskrevende brukere samt urolige pasienter- 1,83 årsverk.

Det er en økning relatert ressurskrevende brukere, halvårsvirkning på 3,06 årsverk. Det er knyttet usikkerhet til hvor lenge dette behovet vil vedvare.

I henhold til tiltak om assistenter på to sykehjemsavdelinger økes det med 0,65 årsverk på sykehjemmet.

Det er foretatt en nedstyring fastlegestilling 0,05 årsverk, tilpasset drift.

6.2.2 Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene

Hjemmetjenester

Hjemmetjenester			
Tjeneste	Resultat i snitt 2022	Forventet resultat i snitt 2023	Budsjetterte tjenestetimer 2023
Hjemmesykepleie	820	820	Inntil 810 tjenestetimer
Hjemmehjelp	110	110	110

Tjenestetimer i hjemmetjenesten varierer til tider mye. På det meste har det variert med tilsvarende 15 til 20 årsverk på 6 måneder. I 2022 har det vært stort fokus på tildeling av tjenestetimer og det ser ut til å være noe mer stabilt og på et lavere nivå, men variasjoner på inntil 3 årsverk over hva budsjettrammen tilsier.

Sykehjem og omsorgsboliger

Sykehjem og omsorgsboliger					
Tjeneste	Plasser	Gjennomsnittlig belegg - 2.tertial 2022	Gjennomsnittlig belegg med pasientbetaling - 2.tertial 2022	Gjennomsnittlig belegg - Måltall 2023	Gjennomsnittlig belegg med pasientbetaling - Måltall 2023
Sykehjem	46	94 %	91 %	98 %	95 %
Omsorgsboliger	45	95 %	95 %	98 %	98 %

Det har i 2022 vært noe mindre etterspørsel etter omsorgsboliger og det er ikke lengre venteliste på dette.

Etterspørsel på sykehjemsplasser variere også til tider mye, men for det meste er det tilnærmet fullt belegg. Det er inngått avtale med Arendal kommune om eventuelt kjøp av sykehjemsplasser dersom vi har ledig kapasitet.

Tildeling og rehabilitering

Avdelingen vil i 2023 fortsette å ha fokus på å legge til rette for at våre brukere kan bo hjemme så lenge de ønsker og at vi gir tjenester på lavest mulig omsorgsnivå til enhver tid.

I tillegg har avdelingen fokus på «Leve hele livet reformen» og bidra til at den blir forankret i kommunen og sett i forhold til satsing på prosjekt "bærekraftige tjenester og innsatstrappen".

Oppgaver	Måltall 2023 - Antall brukere
Treningstilbud for ansatte i Tvedestrand Kommune	30
Frisklivssentral	20
Gruppetilbud 1; lavterskeltilbud eldre med varierende grad av funksjonsnedsettelse	100
Gruppetilbud 2; trening for personer med kroniske lungelidelser	10
Individuell fysioterapi, undersøkelse og behandling hjemmeboende personer	10
Fysioterapi til personer med korttidsopphold oppfølging/vurdering på sykehjem	15
Fysioterapi til personer med behov for rehabiliteringsopphold på sykehjem	20
Fysioterapi til langtidsbeboere på sykehjem	8
Fysioterapi under 18 år	

Oppgaver	Måltall 2023 - Antall brukere
- Kontroller (4mnd) på helsestasjonen	40
- Ekstra oppfølging av kontroller/henvisninger på helsestasjonen	
- Barn med ukentlig oppfølging	6
- Skolebarn med jevnlig oppfølging på Strannasenteret	3
- Barn med jevnlig oppfølging i barnehage	8
- Barn som har blitt testet/vurdert på skole	4
- Hjelpemiddel-vurdering, formidling og oppfølging	8

Fysioterapeut i innsatsteam hverdagsrehabilitering gir i tillegg også fysioterapi til brukere som ellers ville fått individuell fysioterapi. Dette registreres ikke her.

Oppgaver	Måltall 2023; antall brukere
Innsatsteam hverdagsrehabilitering	80, inkludert sammensatte vurderinger/oppfølging rehabilitering samt kort oppfølging
Aktive brukere med utlånte hjelpemidler fra NAV Hjelpemiddelsentral	300 aktive brukere
Helsefremmende hjemmebesøk/samling	20
Syn - hørselskontakt	70
KOLS kontakt	15
Kreftkoordinator	30-35
Helseteam demens/demens og pårørendekoordinator	
Pårørendeskole	
Pårørendekafè	
Koordinator/individuell plan	7
Tverrfaglig tildelingstjeneste	400

Velferdsteknologi

Sektoren vil fortsette å ha fokus på bruk av velferdsteknologi. Bruk av velferdsteknologi kan bidra til å øke livskvaliteten for hver enkelt bruker, samt redusere behovet for tjenester. God bruk av velferdsteknologi krever god opplæring og implementering hos ansatte. Det er utarbeidet en helhetlig tjenestemodell som tydelig definerer ansvar og roller for å sikre at nødvendige oppgaver blir ivarettatt. Velferdsteknologi er også en viktig del av arbeidet med innsatstrappen.

Helse og familie

Pr. 1. oktober	2023 (tall fra høsten 2022)	2022 (tall fra høsten 2021)
Helsestasjon og jordmortjeneste:		
Årsverk helsesykepleier/ jordmor / lege / merkantil	5,5/1,0/0,4/0,6	5,5/1,0/0,4/0,6
Antall fødsler pr. 1. oktober / hele året	41	36/46
Tjenna Legekontor		
Årsverk: Fastleger / legesekretær	3,00/3,15	3,00/3,15

Pr. 1. oktober	2023 (tall fra høsten 2022)	2022 (tall fra høsten 2021)
Kommunepsykolog		
Årsverk – 1 X 0,5 beregnes oppstart 1/4-23	0,5	
Pr. 1. juli (tall fra 2021 og 2022)	2023	2022
Interkommunal barneverntjeneste- tall for Tvedestrand		
Antall meldinger	38	30
Antall barn i hjelpetiltak	31	44
Antall barn under omsorg	15	16

Antall konsultasjoner i helsestasjonen er et gjennomsnitt pr. år. Oppfølging utover det som er lovpålagt er behovsprøvd og det er ca. 25 % som får ytterligere oppfølging.

Det er en betydelig økning i oppfølging av helsesykepleier både i helsestasjonen, i skolehelsetjenesten og i jordmortjenesten, til barn, unge, familier og gravide, som har ekstra behov, sammenlignet med tidligere år. Erfaring har vist at dette er et tidskrevende og kompetansekrevende arbeid.

Avdeling helse og familie har i samråd kommunedirektør og aktuelle sektorledere som ivaretar tilbud til barn og unge har, fått tilskudd fra Bufdir for perioden fra desember 2020 til desember 2022. Planen er nå ferdig. Målsettingen var å utvikle/forankre en samarbeidsmodell i kommunen for å kunne systematisk identifisere og følge opp utsatte barn.

Covid 19- vaksinerings.

Sektoren har ansvar for koordinering av videre vaksinerings. Det er ikke kjent hvor mye ressurser det vil bli behov for i 2023.

6.2.3 Målekart

Fokusområder	Indikator	Mål 2023	Resultat
Brukere	Brukerundersøkelse	Gjennomføres i 2023	
Medarbeidere	Medarbeiderundersøkelse, score	4,2	
	Medarbeiderundersøkelse, svarprosent	60 %	
	Sykefravær, totalt	8,0 %	
	Sykefravær, korttid	1,8 %	
Økonomi	Budsjettavvik	+/- 0,5%	

Brukerundersøkelse. Det er et mål å gjennomføre brukerundersøkelse i 2023. Formen på undersøkelsen vil variere i forhold til brukergruppen. Det tilstrebes å gjennomføre "hva er viktig for deg dagen" som også gir signaler om hva som på hva som er bra og hva som kan forbedres.

Medarbeiderundersøkelse gjennomføres i form av 10-faktor undersøkelsen på slutten av 2022. Videre arbeid med resultatet blir viktig i 2023. Identifisere forbedringsområder og lage tiltak og evaluere.

Sykefraværsprosenten ligger over målet for 2022, men viser en nedadgående tendens. Høyt fravær skyldes flere forhold hvor blant annet koronasituasjonen har hatt en betydelig

påvirkning på fraværet. Sektoren vil ha fokus på tett oppfølging av langtidssykemeldte i samarbeid med HR.

Sektoren har som mål å komme i budsjettbalanse i 2023. En viktig faktor i denne forbindelse er å arbeide med å få besatt alle stillinger slik at behovet for overtid og vikarbyrå avtar. Det er flere usikkerhetsfaktorer i sektorens budsjett relatert til tjenester som er lovpålagt og som kan variere i stor grad, samt antall ressurskrevende brukere.

6.2.4 Fokusområder

- **Bærekraftig utvikling;** kontinuerlig fokus på mestring, forebygging og tverrfaglighet: I samarbeid med kommuner i østre Agder arbeides det med tjenesteutvikling for et bedre lokalsamfunn og felles analysegrunnlag, kompetanseutvikling og erfaringsdeling. Utvikling av felles innsatstrapp, sett i sammenheng med eldreforamen Leve hele livet.
- **Rekruttering/heltidskultur:** Det arbeides kontinuerlig med økning av deltidsstillinger. Sektoren har fokus på arbeid med ansvarliggjøring og arbeider kontinuerlig med arbeidsmiljøet. Sektoren vil også ha fokus på oppgavefordeling og spissing av kompetanse i de forskjellige faggrupper.
- **Anskaffelse og implementering av velferdsteknologi samt digitalisering av tjenesten. Faglighet og fleksibilitet og best mulig utnyttelse av ressurser:** Sektoren arbeider kontinuerlig med fokus på velferdsteknologi. Sektoren deltar i et prosjekt i regi av KS hvor det arbeides systematisk med oppgavefordeling og bruk av velferdsteknologi.
- **Leve hele livet reformen:** Sektoren har tett samarbeid med eldrerådet og aktivitetsavdelingen i sektor VPH om denne reformen. Reformen er en viktig del av samarbeidet med Østre Agder-regionen om tjenesteutvikling samt arbeidet med innsatstrappen i kommunen.
- **Tverrfaglig samarbeid med kommunens enheter og tjenester som ivaretar tjenester til barn, unge og familier** – det skal legges til rette for systematisk samhandling i samsvar med oppvekstreformen og forebyggende plan for barn og unge samt aktuelle lovkrav slik at barna får trygge og gode tjenester.

7 Kirke og trossamfunn (270)

7.1 Driftsbudsjettet

7.1.1 Driftstiltak i sektorene

2023-2026 -Tiltaksliste sektorene

Kommunedirektørens forslag driftsbudsjett 2023-2026	2 023	2 024	2 025	2 026
27 010 - Redusere overføring til kirkelige formål (007)	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
27 010 - Tilskudd til Kirkens bymisjon (035)	-20 000	-50 000	-50 000	-50 000
Sum tiltak	-70 000	-100 000	-100 000	-100 000

007: 27010 - Redusere overføring til kirkelige formål

Fellesrådet er kompensert med deflator på 3,7 prosent i konsekvensjustert budsjett, inkludert tilskudd til ungdomsprest.

Fra dette nivået foreslås et effektiviseringskrav på 50.000 kroner i hele perioden.

035: 27010 - Tilskudd til Kirkens bymisjon

Det gis kun tilskudd i oppstartsfasen.

7.2 Sektorenes ansvarsområder

Tjenesteområder

Tilskuddet til Tvedestrand kirkelig fellesråd går til å dekke de utgiftene som fellesrådet har ansvaret for etter kirkeoven. Det gjelder blant annet:

- Kirkelig administrasjon
- Kirker (bygninger og kirkelige handlinger utenom prestens lønnsutgifter)
- Kirkegårder

Tilskuddet til andre tros- og livssynssamfunn som tidligere har blitt fordelt fra kommunen, er fra 2021 overført til staten.

7.2.1 Nøkkeltall - økonomi

7.2.1.1 Driftsbudsjett

Tallene i tabellen nedenfor er oppgitt i hele 1.000 kroner.

2023-2026 - Netto utgift TV

Beskrivelse	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
270 Kirke og trossamfunn	4 448	4 498	4 591	4 561	4 561	4 561

Netto utgifter inneholder tilskudd til Tvedestrand kirkelige fellesråd, inkl. ungdomsprest.

Tilskudd til fellesrådet utgjør 4.511.000 kroner årlig for årene 2023-2026. I tillegg kommer 50.000 kroner hvert år i særskilt tilskudd til ungdomsprest.

Det gis 30.000 kroner i tilskudd til Kirkens Bymisjon i oppstartsfase i 2023.

8 Tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik (280)

8.1 Driftsbudsjettet

8.1.1 Driftstiltak i sektorene

2023-2026 -Tiltaksliste sektorene

Kommunedirektørens forslag driftsbudsjett 2023-2026	2 023	2 024	2 025	2 026
28 010 - Flyktninger - diverse utgifter til fordeling (072)	1 658 000	800 000	500 000	500 000
28 010 - Innkjøpskutt på spesifikke varer og tjenester (006)	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
28 010 - Innsatstrappa, effekter av venstreforskyvning (076)	0	-250 000	-497 000	-747 000
28 010 - Korona - økte utgifter (073)	251 000	0	0	0
28 010 - Nullstille kommunestyrets tilleggsbevilgningspost (003)	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
28 010 - Oppfølging av sykefraværerefusjon (048)	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
28 010 - Stramme inn på permisjon med lønn/ revidere permisjonsreglementet (008)	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
28 010 - Støtte til etablering av ladestasjoner for sykler - fjernes (034)	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
28 010 - Utrede avvikling av Boligstiftelsen fra 2025 (042)	0	0	-1 000 000	-1 000 000
Sum tiltak	1 309 000	-50 000	-1 597 000	-1 847 000

072: 28010 - Flyktninger - diverse utgifter til fordeling

Det holdes av budsjett til arbeid med flyktninger i perioden. Det er usikkerhet rundt hvor stort behov det er til flyktningarbeidet. Beløpene settes av sentralt og fordeles sektorene etter behov.

Budsjettbeløpet kan benyttes innen følgende tjenester:

Helseoppfølging på helsestasjon, eldreomsorg- plassering og helseoppfølging, tjenester innen psykisk helse, skole- norskopplæring samt oppfølging barnehage og til funksjonshemmede barn.

006: 28010 - Innkjøpskutt på spesifikke varer og tjenester

Det foreslås å redusere kjøregodtgjørelse flere steder i kommunen.

076: 28010 - Innsatstrappa, effekter av venstreforskyvning

Reduksjon i tjenestenivå på høyere trinn i trappa som følge av større innsats på lavere nivå eller reduksjon på grunnlag av vurderinger av hva som er et godt nok tilbud på lovpålagte tjenester.

073: 28010 - Korona - økte utgifter

Det foreslås å sette av et beløp til arbeid knyttet til oppfølging av korona (f.eks. vider vaksinerings).

003: 28010 - Nullstille kommunestyrets tilleggsbevilgningspost

Det foreslås å ta ut kommunestyrets tilleggsbevilgningspost. Dette er for øvrig ikke noen lovpålagt bevilgning.

048: 28010 - Oppfølging av sykefraværerefusjon

Refusjonsberettigede utgifter fra NAV vil følges tettere opp som ledd i internkontroll for å sørge for å at vi får inn de refusjoner som er berettiget.

008: 28010 - Stramme inn på permisjon med lønn/ revidere permisjonsreglementet

Kommunens vedtatte permisjonsreglement skal gjøres kjent for ansatte og ledere, slik at det praktiseres likes mulig i organisasjonen når det gjelder permisjoner med og uten lønn i henhold til gjeldende lov- og avtaleverk.

034: 28010 - Støtte til etablering av ladestasjoner for sykler - fjernes

Tiltaket er fra budsjett og økonomiplan for 2022-2025, jf. tiltak 139: K-sak 21/76 - Støtte til etablering av ladestasjoner for sykler. Det har etter kommunedirektøren kjenner til ikke kommet noen henvendelser om slik støtte. Det foreslås å fjerne dette tiltaket.

042: 28010 - Utrede avvikling av Boligstiftelsen fra 2025

Det er på gang et forslag til ny stiftelseslov som muliggjør oppløsning av kommunale boligstiftelser på en enkel måte etter vedtak i kommunestyret og uten dokumentavgift. Det foreslås derfor å utrede en eventuell avvikling av boligstiftelsen fra 2025, herunder tilbakeføring av verdien og resultatet til kommunen. Forventet nettogevinst anslås til om lag 1 mill. kroner fra 2025. Tallet er usikkert. Resultatet for Boligstiftelsen har vært på mellom 1,0 og 1,7 mill. kroner de siste årene. Tiltaket er videreført fra gjeldende økonomiplan, men er forskjøvet et år og redusert beløp.

8.2 Sektorenes ansvarsområder

Tjenesteområder

Ansvar 280 er et ansvarsområde for føring av enkelte fellesutgifter og budsjettering av avsetninger mv. Kommunedirektøren har ansvar for å følge opp dette ansvarsområdet. Nedenfor spesifiseres og omtales de ulike bevilgningene på ansvarsområdet.

8.2.1 Nøkkeltall - økonomi

8.2.1.1 Driftsbudsjett

Tallene i tabellen nedenfor er oppgitt i hele 1.000 kroner.

2023-2026 - Netto utgift TV

Beskrivelse	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
280 Tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik	-22 518	-4 552	-23 049	-24 408	-25 955	-26 205

I tabellen nedenfor har en tatt inn informasjon om de enkelte postene under dette ansvaret. Beskrivelser følger under tabellen.

Art	Beskrivelse	Regnsk ap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
	1601110 Pensjon og premieavvik, drift						
109000	Pensjonsinnskudd og trekkpliktige forsikr. ordn.	-32 057	0	0	0	0	0
109010	Premieavvik SPK - pensjon	-647	-879	-714	-714	-714	-714
109011	Premieavvik KLP - pensjon	3 109	-13 342	-33 715	-33 715	-33 715	-33 715
109020	Amort. premieavvik SPK	74	216	258	258	258	258
109021	Amort. premieavvik KLP	8 548	6 330	6 771	6 771	6 771	6 771
109900	Arbeidsgiveravgift	-4 173	-2 005	-4 854	-4 854	-4 854	-4 854
109903	Arb.g.avg. av amortisering tidl. års premieavvik	1 216	923	991	991	991	991
118501	Personforsikring	2	0	0	0	0	0
127000	Andre tjenester (som inngår i egenproduksjon)	15	0	0	0	0	0
142900	Merverdiavgift som gir rett til mva.kompensasjon IA	4	0	0	0	0	0
172900	Kompensasjon for merverdiavgift IA	-4	0	0	0	0	0
		-23 915	-8 757	-31 263	-31 263	-31 263	-31 263
	1601111 Tap på fordringer, drift						
147001	Tap på fordringer	9	50	50	50	50	50
147002	Avsetning tap på fordringer	-47	0	0	0	0	0
		-37	50	50	50	50	50
	1601115 Tilskudd og fellesutgifter						
112000	Samlepost annet forbruksmateriell, varer og tjenester	3	0	0	0	0	0
118501	Personforsikring	289	150	150	150	150	150
127000	Andre tjenester (som inngår i egenproduksjon)	5	0	0	0	0	0
142900	Merverdiavgift som gir rett til mva.kompensasjon IA	1	0	0	0	0	0
147000	Overføring til andre (private)	5	55	5	5	5	5
162000	Salg av varer og tjenester, gebyrer -avgiftsfritt	-335	0	0	0	0	0
172900	Kompensasjon for merverdiavgift IA	-1	0	0	0	0	0
177000	Refusjon fra andre (private)	-18	0	0	0	0	0
		-51	205	155	155	155	155
	1601116 Avsatt til lønnsoppgjør						
101010	Lønnsoppgjør neste år	0	5 200	6 600	6 600	6 600	6 600
		0	5 200	6 600	6 600	6 600	6 600
	1601117 Kommunestyrets tilleggsbevilgningspost						
147000	Overføring til andre (private)	0	50	0	0	0	0
		0	50	0	0	0	0
	1601118 Utviklings- og omstillingsprosjekter						
101000	Fast lønn	0	-994	1 380	216	-178	-178
102000	Vikarlønn	0	0	-73	-73	-73	-73
109002	Arb.givers andel KLP - pensjon	0	-147	278	31	-53	-53
109900	Arbeidsgiveravgift	0	-160	223	25	-43	-43
116001	Kilometergodtgjørelse - opplysningspliktig	0	0	-100	-100	-100	-100
127001	Konsulenttjenester	0	0	1	251	250	0

Art	Beskrivelse	Regnsk ap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
142900	Merverdiavgift som gir rett til mva.kompensasjon IA	7	0	0	0	0	0
147000	Overføring til andre (private)	0	1	0	0	0	0
171000	Sykelønnsrefusjon	0	0	-300	-300	-300	-300
172900	Kompensasjon for merverdiavgift IA	-7	0	0	0	0	0
177000	Refusjon fra andre (private)	0	0	0	0	-1 000	-1 000
		0	-1 300	1 409	50	-1 497	-1 747
	2801020 Syke- og fødselspenger, opprydding						
171000	Sykelønnsrefusjon	1 485	0	0	0	0	0
		1 485	0	0	0	0	0

Lønnsavsetningsposten

Ved beregning av lønnsavsetningsposten for 2023 har en i utgangspunktet benyttet statsbudsjettets forutsetninger om en lønnsvekst på 4,2 prosent. Overhenget til 2023 er anslått til 1,0 prosent og lønnsglidning på 0,2 prosent. Avsetningen til lønnsavsetningsposten er beregnet til 6,6 mill. kroner (årslønnsvekst 1,7 %).

Pensjon og premieavvik

I midten av oktober 2022 mottok kommunen brev fra KLP med anslag på hva en må innbetale i pensjonspremie i 2023. Prognosene viser en økning sammenlignet med det som er innarbeidet i budsjett 2022. Da var det lagt inn en premiesats på 14,8 prosent. Prognosen for 2023 er 21,3 prosent.

En har også mottatt informasjon fra Statens Pensjonskasse (SPK) med prognoser for 2023. Beregningene for dette området viser at premiebelastningen reduseres fra 9,5 prosent i 2022 til 8,8 prosent i 2023.

De senere årene har en sett store endringer gjennom året i KLPs anslag på innbetalingsbeløp fra kommunene og årets premieavvik. Det er derfor grunn til å presisere at det er stor usikkerhet på området.

Premieavviket for KLP og SPK er beregnet til 39,3 mill. kroner i for hvert år i perioden, beløpet er inkludert arbeidsgiveravgift.

Bokførte premieavvik skal senere kostnadsføres med enn lik andel over flere år. Til og med 2010 har dette vært fordelt over 15 år, mens det fra 2011 ble endret til ti år. Fra 2014-avviket skal en benytte sju år. Amortisering (nedbetaling) av tidligere års premieavvik er beregnet med utgangspunkt i informasjon pr. oktober 2022. Det er usikkerhet også på dette området, siden premieavvikene for 2022 ikke blir kjent før i januar 2023. Amortisering av tidligere års premieavvik er satt til 8 mill. kroner for hvert år i perioden inkl. arbeidsgiveravgift.

I og med en har brukte mye premiefond til betaling av faktura fra KLP i 2021, vil det få en reduserende effekt på amortisert premieavvik for senere år. Bruk av premiefond vil isolert sett føre til at betalingen av pensjonspremiene reduseres, og som følge av det vil premieavviket reduseres. Når en fra 2023 og fremover får store premieavvik igjen, vil det få innvirkning på amortisert premieavvik som dermed øker igjen.

Premieavvik er definert som differanse mellom innbetalt pensjonspremie og netto pensjonskostnad.

Personforsikring

Det er satt av 150 000 kroner hvert år til personforsikring.

Overføring til private

Overføring til private gjelder innsamlingsaksjonen.

Tap på fordringer

Det er avsatt 50 000 kroner til avsetning til tap på fordringer hvert år i økonomiplanperioden.

Avvikling av boligstiftelsen og overføring til kommunen (tiltak)

Avvikling av boligstiftelsen og overføring til kommunen fra 2025 gir en årlig forventet merinntekt på 1 mill. kroner.

Kommunestyrets tilleggsbevilgningspost (tiltak)

Kommunestyrets tilleggsbevilgningspost er foreslått tatt ut fra 2023. Dette er ikke en lovpålagt bevilgning.

Det vises for øvrig til kommentarene under foreslått tiltak ovenfor.

VEDLEGG

Kommunale gebyrer - Budsjett 2023

Tvedestrand kommune beregner kommunale gebyrer i tråd med forskrift om beregning av selvkost.

Selvkost innebærer at ekstrakostnadene som kommunen påføres ved å produsere en bestemt tjeneste skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene.

En annen sentral begrensning i kommunens handlingsrom er at overskudd fra det enkelte år skal tilbakeføres til abonnentene eller brukerne i form av lavere gebyrer innen de neste fem årene.

Dette betyr at hvis kommunen har bokført et overskudd som er eldre enn fire år, må dette brukes til å redusere gebyrene i det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2018 i sin helhet være disponert innen 2023.

Utfordringer med selvkostbudsjettet

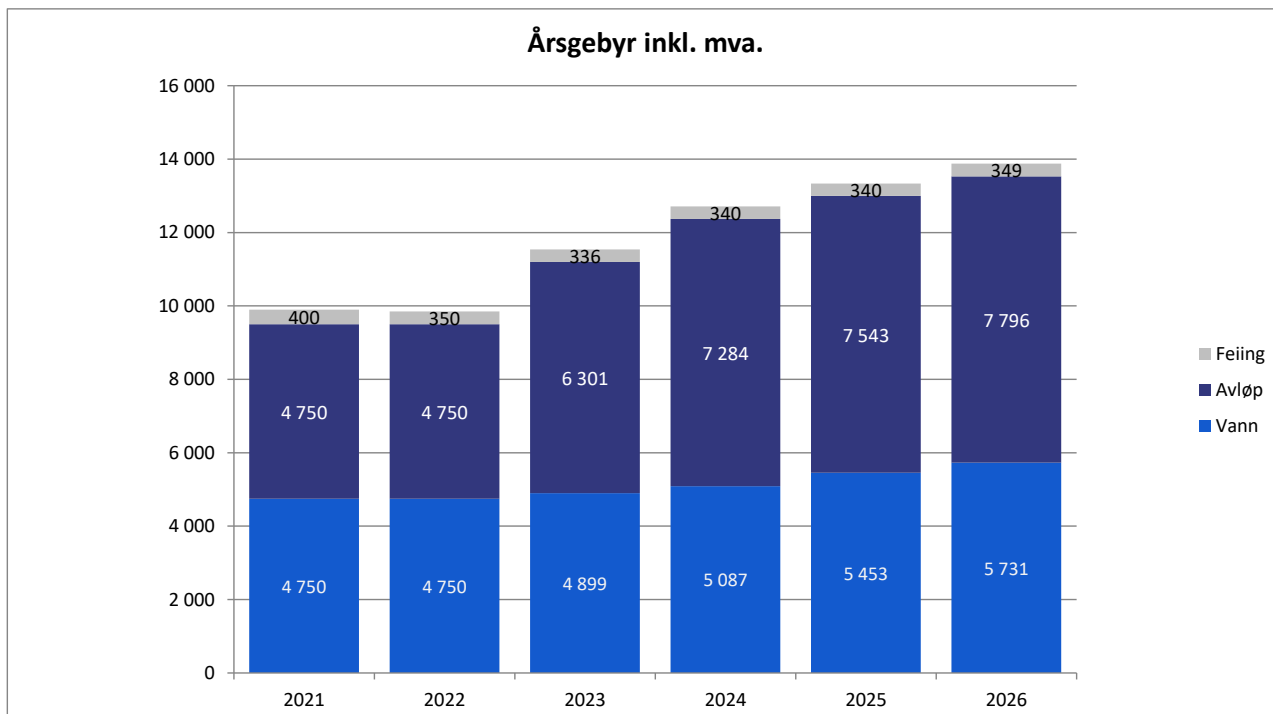
Det er en rekke faktorer som påvirker selvkostresultatet og som ligger utenfor kommunens kontroll. De viktigste faktorene er budsjettårets forventede kalkylerente (5-årig SWAP-rente + 1/2 %-poeng), kapasitetsbegrensninger ved gjennomføring av planlagte prosjekter, samt usikre utgifter og inntekter. I sum fører dette til at det er utfordrende å treffe med budsjettet.

Generelle forutsetninger

Kalkylerenten er anslått å bli 4,1 % i 2023. Budsjettet er utarbeidet den 10. oktober 2022. Tallene for 2021 viser endelig etterkalkyle, tallene for 2022 er prognostiserte verdier, mens tallene for 2023 til 2026 er budsjett-/økonomiplan. Ved behov for ytterligere grunnlagstall og beregningsmetoder henvises det til kommunens selvkostmodell Momentum Selvkost Kommune.

Gebyrutvikling for vann, avløp og feiing

Fra 2022 til 2023 foreslås en samlet gebyrøkning på rundt 17,1 %, hvor avløp øker mest i prosent med 32,7 %. Feiing reduseres med 3,9 %. I perioden 2021 til 2026 øker samlet gebyr med kr 3 976, fra kr 9 900 i 2021 til kr 13 875 i 2026. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig gebyrøkning på 5,8 %. Gebyreksemlene for vann og avløp er basert på et årlig vannforbruk på 140 kubikkmeter. Gebyrsatsene er inkl. mva.

Gebyrendring fra året før	2023	2024	2025	2026
Vann	3,1 %	3,8 %	7,2 %	5,1 %
Avløp	32,7 %	15,6 %	3,6 %	3,4 %
Feiing	-3,9 %	1,1 %	0,0 %	2,6 %
Samlet endring	17,1 %	10,2 %	4,9 %	4,0 %

Tvedestrand kommune benytter selvkostmodellen Momentum Selvkost Kommune til for- og etterkalkulasjon av kommunale gebyrer. Modellen benyttes for tiden av flere enn 300 norske kommuner og selskap.

Forslaget til gebyrsatser for 2023 er utarbeidet av Tvedestrand kommune i samarbeid med Momentum Solutions AS som har mer enn 18 års erfaring med selvkostberegninger og -rådgivning og bred erfaring rundt alle problemstillinger knyttet til selvkost.

Vann - 2021 til 2027

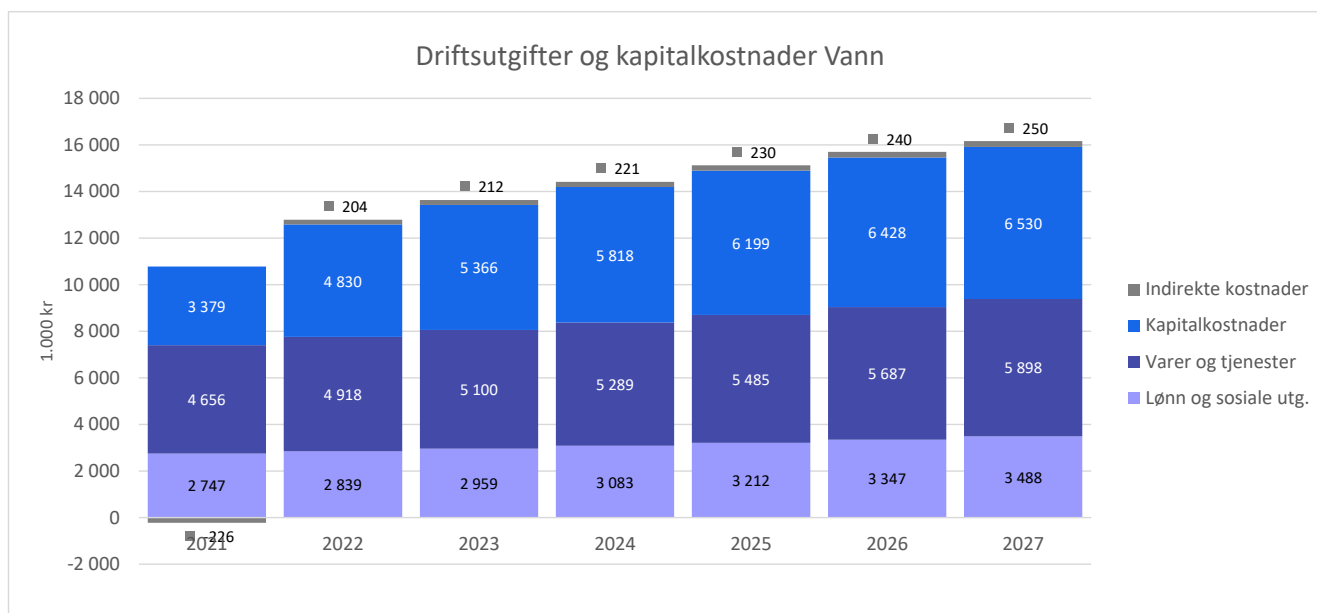
Gebysatser - Vann 2021 til 2027

De samlede gebyrinntektene for vann i Tvedestrand kommune er ment å dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenesten. Årsgebyret er todelt, bestående av et fast abonnementsgebyr og et variabelt forbruksgebyr. For 2023 er det beregnet at abonnementsgebyret bør settes til 2 500 kroner og forbruksgebyret bør settes til 17,14 kroner/m³ for å dekke kommunens forventede kostnader. Det gir et samlet årsgebyr på 4 899 kroner for en standardabonnent med årlig vannforbruk på 140 m³.

Gebysatser, Vann (inkl. mva.)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Abonnementsgebyr (kr/abonnent)	2 375	2 375	2 500	2 583	2 756	2 884	3 038
Endring, abonnementsgebyr		0,0 %	5,3 %	3,3 %	6,7 %	4,6 %	5,3 %
Forbruksgebyr (kr/m ³)	16,96	16,96	17,14	17,89	19,26	20,34	21,60
Endring, forbruksgebyr		0,0 %	1,0 %	4,4 %	7,7 %	5,6 %	6,2 %
Årsgebyr ved 140 m ³ årlig forbruk	4 750	4 750	4 899	5 087	5 453	5 731	6 062
Endring fra året før		0,0 %	3,1 %	3,8 %	7,2 %	5,1 %	5,8 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Vann

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for vann i Tvedestrand kommune frem mot 2027.

Fra 2022 til 2023 forventes de totale kostnadene å øke med 6,6 %, hvorav kapitalkostnadene øker mest med omtrent 536 000 kroner. Kapitalkostnadene utgjør 39,3 % av de totale kostnadene og forventes å øke med 1,2 millioner kr fra 2023 til 2027 som følge av planlagte investeringer. Hovedinntekt er art "164003 gebyr vann" som utgjør 95,3 % av gebyrinntektene.

Selvkostoppstilling Vann

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
10*** Lønn	2 747	2 839	2 959	3 083	3 212	3 347	3 488
11*** Varer og tjenester	1 712	2 483	2 575	2 670	2 769	2 872	2 978
12*** Varer og tjenester	2 694	2 165	2 245	2 328	2 414	2 504	2 596
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenprod	250	270	280	290	301	312	324
Direkte driftsutgifter	7 403	7 758	8 059	8 372	8 697	9 035	9 386
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	2 190	2 456	2 500	2 790	3 019	3 184	3 297
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	1 189	2 373	2 865	3 028	3 180	3 243	3 233
Sum kapitalkostnader	3 379	4 830	5 366	5 818	6 199	6 428	6 530
Indirekte kostnader (drift og kapital)	-226	204	212	221	230	240	250
Øvrige inntekter	-338	-316	-316	-316	0	0	0
+/- Andre inntekter og kostnader	25	0	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	10 241	12 475	13 321	14 095	15 126	15 703	16 166
Gebyrinntekter	11 890	12 073	12 677	13 325	14 349	15 219	16 157
Selvkostresultat	1 649	-402	-644	-770	-777	-483	-10
Selvkost dekningsgrad i %	116,1 %	96,8 %	95,2 %	94,5 %	94,9 %	96,9 %	99,9 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Selvkostfond 01.01	1 109	2 795	2 488	1 933	1 226	483	10
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	1 649	-402	-644	-770	-777	-483	-10
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	38	94	89	63	34	10	0
Selvkostfond 31.12	2 795	2 488	1 933	1 226	483	10	0

Avløp - 2021 til 2027

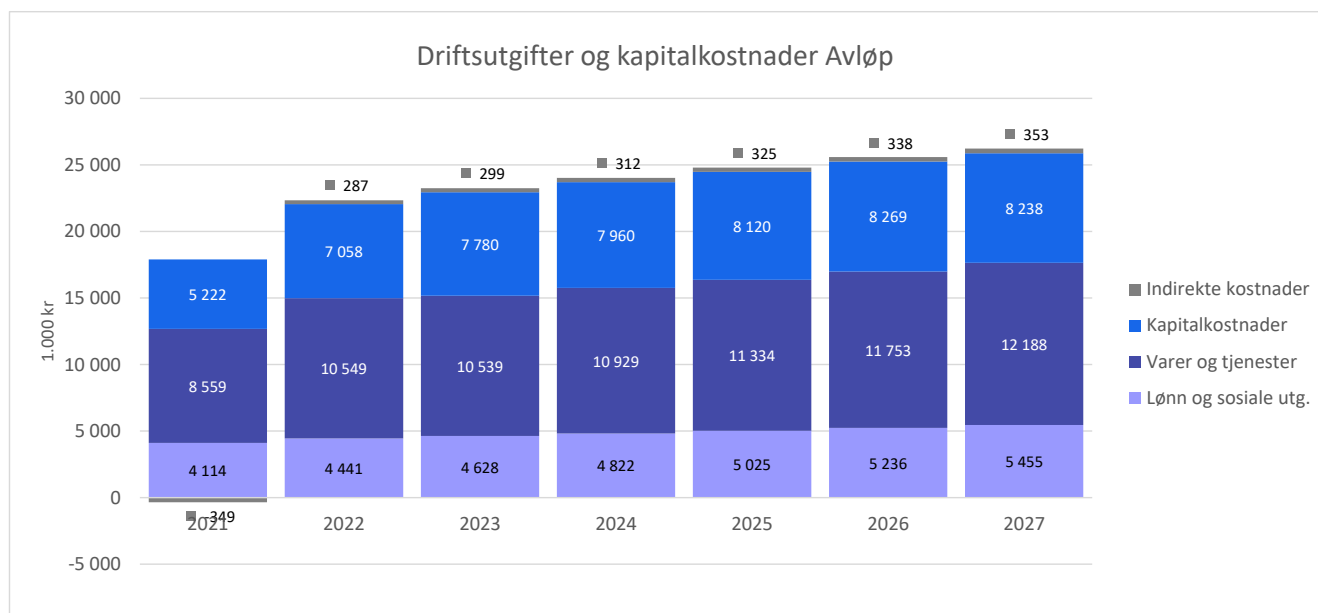
Gebysatser - Avløp 2021 til 2027

De samlede gebyrinntektene for avløp i Tvedestrand kommune er ment å dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenesten. Årsgebyret er todelt, bestående av et fast abonnementsgebyr og et variabelt forbruksgebyr. For 2023 er det beregnet at abonnementsgebyret bør settes til 3 249 kroner og forbruksgebyret bør settes til 21,80 kroner/m³ for å dekke kommunens forventede kostnader. Det gir et samlet årsgebyr på 6 301 kroner for en standardabonnent med årlig vannforbruk på 140 m³.

Gebysatser, Avløp (inkl. mva.)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Abonnementsgebyr (kr/abonnent)	2 375	2 375	3 249	3 754	3 885	4 014	2 614
Endring, abonnementsgebyr		0,0 %	36,8 %	15,5 %	3,5 %	3,3 %	-34,9 %
Forbruksgebyr (kr/m ³)	16,96	16,96	21,80	25,21	26,13	27,01	37,30
Endring, forbruksgebyr		0,0 %	28,5 %	15,7 %	3,6 %	3,4 %	38,1 %
Årsgebyr ved 140 m ³ årlig forbruk	4 750	4 750	6 301	7 284	7 543	7 796	7 836
Endring fra året før		0,0 %	32,7 %	15,6 %	3,6 %	3,4 %	0,5 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Avløp

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for avløp i Tvedestrand kommune frem mot 2027.

Fra 2022 til 2023 forventes de totale kostnadene å øke med 4,1 %, hvorav kapitalkostnadene øker mest med omtrent 722 000 kroner. Kapitalkostnadene utgjør 33,5 % av de totale kostnadene og forventes å øke med 458 314 kr fra 2023 til 2027 som følge av planlagte investeringer. Hovedinntekt er art "164005 gebyr avløp" som utgjør 95,5 % av gebyrinntektene.

Selvkostoppstilling Avløp

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
10*** Lønn	4 114	4 441	4 628	4 822	5 025	5 236	5 455
11*** Varer og tjenester	3 021	4 270	4 428	4 592	4 762	4 938	5 121
12*** Varer og tjenester	5 172	5 899	5 717	5 929	6 148	6 376	6 611
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenprod	367	380	394	409	424	439	456
Direkte driftsutgifter	12 673	14 990	15 167	15 751	16 358	16 988	17 643
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	3 693	4 112	4 361	4 485	4 577	4 730	4 772
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	1 529	2 947	3 419	3 475	3 544	3 539	3 466
Sum kapitalkostnader	5 222	7 058	7 780	7 960	8 120	8 269	8 238
Indirekte kostnader (drift og kapital)	-349	287	299	312	325	338	353
Øvrige inntekter	-829	-358	-368	-369	-43	-44	-46
+/- Andre inntekter og kostnader	36	0	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	16 753	21 977	22 878	23 654	24 760	25 551	26 188
Gebyrinntekter	15 425	15 422	20 428	23 716	24 659	25 549	26 188
Selvkostresultat	-1 328	-6 555	-2 450	62	-101	-2	-0
Selvkost dekningsgrad i %	92,1 %	70,2 %	89,3 %	100,3 %	99,6 %	100,0 %	100,0 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Selvkostfond 01.01	9 938	8 791	2 436	36	101	2	0
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-1 328	-6 555	-2 450	62	-101	-2	-0
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	181	200	50	3	2	0	0
Selvkostfond 31.12	8 791	2 436	36	101	2	0	0

Feiing - 2021 til 2027

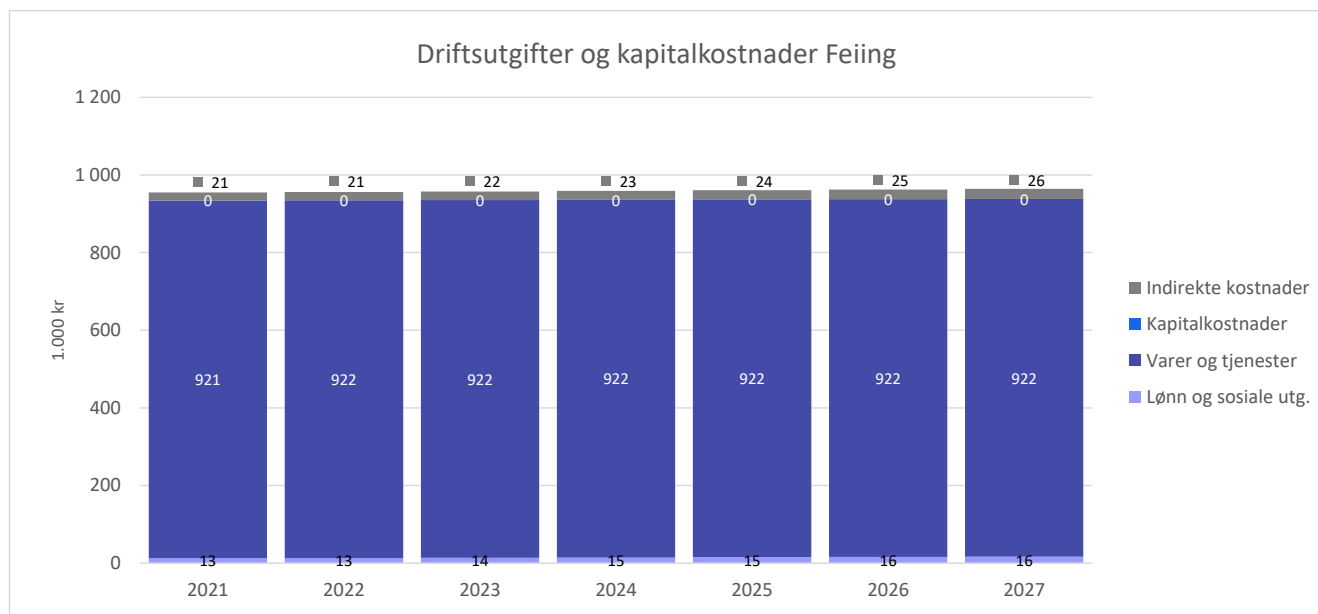
Gebysatser - Feiing 2021 til 2027

De samlede gebyrinntektene for feiing i Tvedestrand kommune er ment å dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenesten. For 2023 er det beregnet at normalgebyret ("standardgebyret") for feiing bør settes til 336 kroner for å dekke kommunens forventede kostnader. Dette er en endring på -14 kroner fra 2022 til 2023. Normalgebyret som er vist i tabellen nedenfor er 4001 Tilsyn/Feieavgift. Gebyret til den enkelte abonnent vil variere med abonnentkategori.

Gebysatser, Feiing (inkl. mva.)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Normalgebyr (kr/vare)	400	350	336	340	340	349	361
Endring fra året før		-12,5 %	-3,9 %	1,1 %	0,0 %	2,6 %	3,6 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Feiing

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for feiing i Tvedestrand kommune frem mot 2027.

Fra 2022 til 2023 forventes de totale kostnadene å øke med 0,1 %, hvorav indirekte kostnader øker mest med omtrent 1 000 kroner. Hovedinntekt er art "164008 gebyr feiing" som utgjør 100,0 % av gebyrinntektene.

Selvkostoppstilling Feiing

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
10*** Lønn	13	13	14	15	15	16	16
11*** Varer og tjenester	0	1	1	1	1	1	1
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenprod	921	921	921	921	921	921	921
Direkte driftsutgifter	934	935	936	936	937	937	938
Indirekte kostnader (drift og kapital)	21	21	22	23	24	25	26
+/- Andre inntekter og kostnader	0	0	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	955	956	957	959	961	962	964
Gebyrinntekter	1 065	934	897	908	909	932	963
Selvkostresultat	110	-22	-60	-51	-52	-30	-1
Selvkost dekningsgrad i %	111,5 %	97,7 %	93,7 %	94,6 %	94,6 %	96,8 %	99,9 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Selvkostfond 01.01	84	197	181	127	80	30	1
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	110	-22	-60	-51	-52	-30	-1
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	3	7	6	4	2	1	0
Selvkostfond 31.12	197	181	127	80	30	1	0

AVGIFTER, BETALINGSSATSER OG GEBYRER			
Beløp i kroner	Sats 2022	Sats 2023	Endringstidspunkt/ gjelder fra
Vann, kloakk, feiing og slam:			
Vannavgift, ekskl. mva.	3 800	3 920	01.01.2023
Kloakkavgift, ekskl. mva.	3 800	5 040	01.01.2023
Feieavgift pr. pipeløp, ekskl. mva.	280	270	01.01.2023
Slamavgift, ekskl. mva.			Faktureres direkte fra RTA AS
Renovasjonsavgift, ekskl. mva.			Faktureres direkte fra RTA AS
SFO:			
Foreldrebetaling SFO, 1. klasse - gratis		0	01.01.2023
Foreldrebetaling SFO, 0-11 timer i 10 mnd	2100	2100	01.01.2023
Foreldrebetaling SFO 12 timer og mer i 10 mnd	2700	2700	01.01.2023
Foreldrebetaling SFO, 0-11 timer i 11 mnd	2100	2100	01.01.2023
Foreldrebetaling SFO 12 timer og mer i 11 mnd	2700	2700	01.01.2023
Kostpenger SFO pr mnd uavhengig av opphold	190	190	01.01.2023
Dagsats SFO	250	250	01.01.2023
Barnehager:			
Foreldrebetaling barnehage, full plass	3315/ 3050	3 000	01.01.2023
Kostpenger barnehage, full plass	360	360	01.01.2023
Parkering:			
Parkeringsavgift, pris pr. time	25 kr. 1.6.-31.8., ellers 10 kr.	25 kr. 1.6.-31.8., ellers 10 kr.	01.01.2023
Parkeringsavgift, pris pr. time for Tjennaparken	25 kr. 20.6.- 20.8., ellers 20 kr. Per dag	25 kr. 20.6.- 20.8., ellers 20 kr. Per dag	01.01.2023
Parkeringsavgift, pris pr. time for Bakkeskåt	25 kr. 20.6.- 20.8., ellers 20 kr. Per dag	25 kr. 20.6.- 20.8., ellers 20 kr. Per dag	01.01.2023
Parkeringsavgift, pris pr. time for Kommunehuset	25 kr. 01.06 - 31.08, ellers 20 kr. Per dag	25 kr. 01.06 - 31.08, ellers 20 kr. Per dag	01.01.2023
Parkeringsavgift, pris pr. dag for Søsterdalen	Kr. 20 kr. Per dag	Kr. 20 kr. Per dag	01.01.2023
Parkeringsavgift, pris pr. dag for skoleplassen, i skoleferien	Kr. 20 kr. Per dag	Kr. 20 kr. Per dag	01.01.2023
Parkeringsavgift, pris pr. dag for kommunale parkeringsplasser nær sentrum	Kr. 20 kr. Per dag	Kr. 20 kr. Per dag	01.01.2023
Leie av parkeringsplass i sentrum, beløp pr. år inkl. merverdiavgift	6 000	6 000	01.01.2023
Leie av parkeringsplass i sentrum, beløp sesongkort for 3 mnd. inkl. merverdiavgift (untatt juni, juli og august)	2 000	2 000	01.01.2023
Omsorg og rehabilitering:			
Korttidsopphold institusjon	statlig fastsatt	statlig fastsatt	01.01.2023
Dag- eller nattopphold institusjon	statlig fastsatt	statlig fastsatt	01.01.2023
Korttidsopphold hybel pr. døgn			01.01.2023
Merking av tøy, sykehjem netto	691	718	01.01.2023
Kost: Full kost, pr. mnd.	4 680	4 867	01.01.2023
Kost: Middag daglig, pr. mnd.	2 102	2 186	01.01.2023
Kost: Middag 3 dgr pr uke, pr mnd	1 057	1 099	01.01.2023
Kost: Middag 4 dgr pr uke, pr mnd	1 409	1 465	01.01.2023
Kost: Middag pr stk	88	92	01.01.2023
Kost: Lunsj daglig pr mnd	1 024	1 065	01.01.2023
Kost Lunsj 3 dgr pr uke, pr mnd	414	430	01.01.2023
kost Lunsj 4 dgr pr uke, pr mnd	552	574	01.01.2023
Kost: Lunsj pr stk	37	38	01.01.2023
Kost: Frokost eller kveldsmat, pr. mnd.	782	813	01.01.2023
Kost Frokost eller kvelds pr stk	32	33	01.01.2023
Kost: grøt, pr.stk	37	38	01.01.2023

Næringsdrikk pr mnd	551	573	01.01.2023
Trygghetsalarm, inntil 2G pr mnd	398	414	01.01.2023
Trygghetsalarm, over 2G pr mnd	644	670	01.01.2023
Trygghetsalarm, over 5G pr mnd	769	800	01.01.2023
Brukerbetaling for hjelp i hjemmet, netto inntekt (1G = kr 106 399 pr 1.5.2021):			
Inntil 2G, helt abonnement	statlig fastsatt	statlig fastsatt	01.01.2023
2G-3G, helt abonnement	531	552	01.01.2023
3G-4G, helt abonnement	1 061	1 104	01.01.2023
4G-5G, helt abonnement	1 663	1 729	01.01.2023
Over 5G, helt abonnement	2 118	2 203	01.01.2023
Inntil 2G, halvt abonnement	statlig fastsatt	statlig fastsatt	01.01.2023
2G-3G, halvt abonnement	265	276	01.01.2023
3G-4G, halvt abonnement	531	552	01.01.2023
4G-5G, halvt abonnement	831	864	01.01.2023
Over 5G, halvt abonnement	1 059	1 102	01.01.2023
Maks timesats hjelp i hjemmet	289	301	01.01.2023
Renholdsutstyr hjelp i hjemmet	37	38	01.01.2023
Husleie frisør, Strannasenteret	2 256	2 346	01.01.2023
Husleie fotterapeut, Strannasenteret	1 078	1 121	01.01.2023
Refusjon for strøm, Lyngmyrvn. 33, pr. mnd	585	609	01.01.2023
Refusjon for strøm, Lyngmyrvn. 35, pr. mnd	706	734	01.01.2023
Fysioterapi gruppetrening pr halvår	326	339	01.01.2023
Kulturskolen, elevkontingent pr. semester:			
Musikk 22,5 min	1700	1800	01.08.2023
Musikk 30	2225	2300	01.08.2023
Musikk 32,5	2300	2400	01.08.2023
Musikk 45 min	3100	3200	01.08.2023
Bandverksted	1 000	1 100	01.08.2023
Div grupper	1 000	1 100	01.08.2023
Korps, salg av elevplasser	1 600	1 700	01.08.2023
Kunst	1630	1730	01.08.2023
Dans	1500	1600	01.08.2023
Kulturskolen, instrumentleie pr. semester	500	500	01.08.2023
Kulturskolen, materiell pr. semester (kunst)	500	500	01.08.2023
Gjestehavna:			
Dagsbesøk	Gratis	Gratis	01.01.2023
Overnatting 1.6-31.8., pr. natt,			
båter 30 fot og mindre	200	250	01.01.2023
Overnatting 1.6-31.8., pr. natt,			
båter mellom 30 fot og 40 fot	300	350	01.01.2023
Overnatting 1.6-31.8., pr. natt,			
båter over 40 fot	400	450	01.01.2023
Overnatting utenom 1.6.-31.8.,			
pr. natt, uavhengig av båtstørrelse	50	50	01.01.2023
Langtidsleie etter avtale			
Båtplasser:			
1-4:Badehussvingen - Utrigger	5 410	5 610	01.01.2023
5-16:Badehussvingen - Utrigger	4 510	4 710	01.01.2023
17-81:Nyvei - Utrigger	4 510	4 710	01.01.2023
81-82:Nyvei - Bøye	4 510	4 710	01.01.2023
83-89:Rådhuset - Bøye	3 610	3 810	01.01.2023
90-92:Rådhuset - Bøye	3 610	3 810	01.01.2023
93-98:Rådhuset - Bøye	3 610	3 810	01.01.2023
112-115:Ved Trelastutsalget - Bøye	3 610	3 810	01.01.2023
116-130:Bakkeskåt ved parkering - Bøye	5 410	5 610	01.01.2023
131:Ved Vertshuset - Bøye	4 510	5 610	01.01.2023
132-136:Bakkeskåt Marina - Bøye	6 556	6 556	01.01.2023
200-207:Badehussvingen - Utrigger	5 410	6 610	01.01.2023
Havneavgift:			
Havneavgift Big Bag, pris pr stk.	100	100	01.01.2023
Havneavgift gods, kr. pr krokløft	75	75	01.01.2023

Gebyrer - selvkost byggesak mv. se kommunens nettside			

Tvedestrand kommune 2023

Inkludert sigevannskostnader Grendstøl à kr 30,- pr helårsabonment

Renovasjon Helårs

Type abonnement	Antall ab.	volum dunk	Tømme frekvens	Fast del kr	Volum del kr	Sum årsgebyr	Sum årsgebyr inkl. mva
140 - normal	1	140	2. Uke	1 755	1 725	3 480	4 350
140 - lite	1	140	4. Uke	1 755	863	2 618	3 272
240 - stort	1	240	2. Uke	1 755	3 290	5 045	6 306
370 - x stort	1	370	2. Uke	1 755	4 935	6 690	8 363
660 - xx stort	1	660	2. Uke	1 755	9 870	11 625	14 531
Delt abonnement							
140	2	140	2. Uke	1 755	863	2 618	3 272
240	2	240	2. Uke	1 755	1 645	3 400	4 250
240	3	240	2. Uke	1 755	1 097	2 852	3 565
370	2	370	2. Uke	1 755	2 468	4 223	5 278
370	3	370	2. Uke	1 755	1 645	3 400	4 250
370	4	370	2. Uke	1 755	1 234	2 989	3 736
660	2	660	2. Uke	1 755	4 935	6 690	8 363
660	3	660	2. Uke	1 755	3 290	5 045	6 306
660	4	660	2. Uke	1 755	2 468	4 223	5 278
660	5	660	2. Uke	1 755	1 974	3 729	4 661
660	6	660	2. Uke	1 755	1 645	3 400	4 250
660	7	660	2. Uke	1 755	1 410	3 165	3 956

Kompostfradrag Kr 300 + mva = Kr 375

Hytterrenovasjon Tvedestrand

Kategori	Fast del	Volum del	Sum årsgebyr	Sum årsgebyr inkl mva
A	856	1 078	1 934	2 418
B	856	604	1 460	1 825
C	856	216	1 072	1 340
sorteringsbu/ nedgravd			400	500

Tvedestrand kommune 2023

Slam (abonnenter som ikke er tilknyttet kommunal kloakk)

Type abonnement	Antall abonnent	Volum pr tømming	Tømme frekvens	Årsgebyr	Årsgebyr inkl. mva
Helårs					
Årsavgift slamavskiller	1	Inntil 4m3	24 mnd	1 200	1 500
Årsavgift tett tank	1	Inntil 4m3	12 mnd	2 400	3 000
Fritid					
Årsavgift slamavskiller	1	Inntil 4m3	48 mnd	600	750
Årsavgift tett tank	1	Inntil 4m3	12 mnd	2 400	3 000

Ekstratømming utover årsgebyr

Type tømming	Enhet	Pris	Pris
			Inkl. mva
Nødtømming	Pr gang	1 600	2 000
Ekstra tømming	m3	600	750
Bomtur	Pr gang	600	750

Gjerstad kommune v/ Kommunedirektøren, 4980 GJERSTAD
Risør kommune v/ / Kommunedirektøren, 4950 RISØR
Tvedestrand kommune v// Kommunedirektøren, 4900 TVEDESTRAND
Vegårshei kommune v/ / Kommunedirektøren, 4985 VEGÅRSHEI

Vår ref.:tgh

Reg.nr.: 012-02022

Dato: 31.10.2022

Renovasjon- og slamgebyr for 2023

Styret i RTA har i sak 2022-023 vedtatt satser som ut fra selvkost vil gi kostnadsdekning for innsamling og behandling av slam og renovasjon fra husholdningene. Selvkostkalkylen for 2023 er gjennomført etter gjeldene veileders etablerte prinsipper, med grunnlag i godkjent årsregnskap for 2021.

Avgift for slam reduseres med kr 80,- til kr 1200,- eks. mva for et helårsabonnement.

Renovasjonsavgiften økes med kr 100,- eks mva (- ca 3%) til kr 3450,- eks mva, for et normalabonnement. Dette for å dekke inn lønns og prisvekst.

I Risør og Tvedestrand er det et påslag på henholdsvis kr 15,- og kr 30,- til dekning av kostnader med sivevann fra deponi.

Minner om at detaljert gebyrregulativ må vedlegges budsjettsaken.

Med vennlig hilsen

Tor Georg Hagane
Daglig leder

Kopi til: Enhetsleder Tonje Berger Ausland
Enhetsleder Einar Werner Frøyna
Enhetsleder Anton Thomassen
Enhetsleder Tore Smeland

Gjerstad kommune
Risør kommune
Tvedestrand kommune
Vegårshei kommune

Vedlegg: Detaljert gebyrregulativ for slam og renovasjon